

Godišnji finansijski izvještaji

2016.

Grawe Hrvatska d.d.

Tel. +385 1 3034000
Faks +385 1 3034500

Ulica grada Vukovara 5
10000 Zagreb

www.grawe.hr
info@grawe.hr

Sadržaj

Tijela Društva.....	5
Izvještaj Uprave	7
Izvještaj Nadzornoga odbora.....	15
Finansijski izvještaji za 2016.....	17
Izvještaj o finansijskom položaju na 31.12.2016.....	18
Izvještaj o promjenama kapitala	21
Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti za razdoblje 1.1. – 31.12.2016.....	22
Izvještaj o novčanim tokovima.....	25
Računovodstveni standardi i načela i računovodstvene politike.....	27
Bilješke uz finansijske izvještaje.....	43
Ostali podaci.....	74
Imovina za pokriće tehničkih pričuva.....	79
Korporativno upravljanje	81
Izvještaj o rizicima	83
Izvještaj upravitelja matematičke pričuve i ovlaštenog aktuara.....	91
Izvještaj upravitelja matematičke pričuve	91
Iz izvještaja ovlaštenog aktuara	92
Mišljenje neovisnog revizora.....	95
Izjava Uprave	99
Popis kratica, slika i tablica.....	101

Radi lakše čitljivosti u ovom dokumentu se za označavanje osoba koristi muški gramatički rod. Svi izrazi za označavanje osoba upotrijebljeni u muškom gramatičkom rodu podjednako se odnose i na osobe ženskog spola.

Prilikom zbrajanja zaokruženih iznosa ili postotaka moguće je pojavljivanje računske razlike.

Podaci o stanju tržišta osiguranja preuzeti su iz statističkih izvještaja Hrvatskog ureda za osiguranje (HUO) koji su bili dostupni na dan sastavljanja ovog izvještaja.

Tijela Društva

Glavna skupština

na kojoj je zastavljen cjelokupni temeljni kapital Društva

Nadzorni odbor

predsjednik Nadzornoga odbora

Mag. Dr. Othmar Ederer, generalni direktor Grazer Wechselseitige Versicherung AG, Graz

zamjenik predsjednika Nadzornoga odbora

Mag. Klaus Scheitegel, zamjenik generalnoga direktora Grazer Wechselseitige Versicherung AG, Graz

članovi Nadzornoga odbora

DDI Mag. Dr. Günther Puchtler, član Uprave Grazer Wechselseitige Versicherung AG, Graz

Dipl. Techn. Erik Venningdorf, član Uprave Grazer Wechselseitige Versicherung AG, Graz

Maja Petriček, dipl. iur., predstavnica radnika

Uprava

predsjednik Uprave

Igor Pureta, mag. ing., MBA

članovi Uprave

Mag. Gerald Gröstenberger, MBA

Nataša Kapetanović, dipl. ing.

Izvještaj Uprave

Grawe Hrvatska d.d.

Društvo **GRAWE HRVATSKA** (u dalnjem tekstu: Društvo) osnovano 1993. kao Prima osiguranje d.d., razvilo se od osiguravatelja koji je prvenstveno bio usmjeren na ponudu proizvoda životnih osiguranja u osiguravatelja koji nudi sveobuhvatnu paletu proizvoda za osiguranje imovine i osiguranja osoba. Prijapnjem društava Adria osiguranje, sa sjedištem u Puli, i Slavonija osiguranje, sa sjedištem u Osijeku, 2001. godine, i uvođenjem skupine osiguranja motornih vozila u postojeću ponudu Društvo je utvrdilo svoju tržišnu poziciju kao kompozitno osiguravajuće društvo koje obavlja poslove životnih osiguranja i neživotnih osiguranja.

Društvo je pouzdan poslovni partner u odnosu prema osiguranicima i radnicima. Poslovanje je usmjerilo na pružanje usluga fizičkim osobama te malim i srednjim poduzećima svih vrsta djelatnosti. Suvremeni proizvodi povezani s finansijskom stabilnošću vrijedan su doprinos planiranju osobne budućnosti i dalnjem razvitu gospodarstva na opću društvenu korist.

Osiguranici, radnici i dioničar

Svakodnevno iznova dokazujemo kako su naši osiguranici u središtu naših aktivnosti. U ovom trenutku povjerenje nam ukazuje više od 100.000 osiguranika.

Osiguranicima i drugim korisnicima na usluzi su naši kompetentni radnici u internim odjelima i prodaji. Poslovanjem u 60 prodajnih ureda širom Republike Hrvatske osigurana je naša zastupljenost u svim regijama, što je nužan preduvjet za pružanje kvalitetne brige o osiguraniku. Pored toga, u najznačajnijim središtima nalaze se regionalni uredi koji osiguravaju brz i nebirokratski postupak obrade odštetnih zahtjeva u slučaju nastupa štete.

Sustav edukacije sa širokom ponudom internih i eksternih programa osigurava stjecanje potrebnih znanja za pružanje kvalitetne usluge i savjetovanja naših korisnika. Društvo je 2016. godine u taj segment uložilo oko 1,9 milijuna kuna. Održane su ukupno 141 edukacije u svim regijama Republike Hrvatske, od toga 57 radionica, 52 stručna seminara i 32 seminara iz područja osobnog razvoja. Razvojem i usavršavanjem zaposlenika kroz sustav edukacije postavljena je osnova za daljnji uspješan rad Društva.

Kao član Grupe Grawe Društvo profitira od rezultata glavnih razvojnih aktivnosti koje se odvijaju unutar koncerna. S druge strane, naši radnici također stavljaju svoja stručna znanja u službu svladavanja zajedničkih izazova. Radne skupine u kojima djeluju radnici društava kćeri iz različitih zemalja ostvaruju iznadprosječne rezultate od kojih imaju korist sva društva u sastavu koncerna.

Korporativni imidž

Društvo je i 2016. organiziralo projekte s ciljem da potakne svoje radnike na sportske aktivnosti. Pod gesmom *Zamijeni kauč tenisicama* nastavljena je inicijativa *PoKRENI* započeta 2014. Uz pomoć **GRAWE RUNNING TEAM** i svih trkača koji su sudjelovali u projektu *PoKRENI* skupljanjem pretrčanih kilometara prikupljen je iznos od 50.000 kuna i doniran Udruzi za pomoć djeci oboljeloj od šećerne bolesti. Krajem kolovoza u Zagrebu je održan **GRAWE**-ov treći noćni maraton kojim je među širokom publikom osnažena vjera u ostvarenje vlastitih snova i naglašen osjećaj ponosa brendom **GRAWE**. Ta jedinstvena utrka pod nazivom *Do mjeseca i natrag* privukla je 40% više trkača nego godinu prije, te je startalo blizu 1600 trkača. U **GRAWE**-ovom timu sudjelovalo je gotovo 70 trkača, što je blizu 10% ukupno zaposlenih u Društvu, i oni su zajedno tu noć pretrčali 480 kilometara.

Tijekom rujna i listopada više od 300 radnika Društva volontiralo je na 16 lokacija na području cijele Hrvatske. Jedan radni dan proveli su pomažući jednoj od udruga ili ustanova čiji su korisnici djeca, a koje su sami odabrali. Pod istim geslom kao i ranijih godina, *Dokazati provođenje društvene prakse i tamo gdje se to ne vidi*, uređivali su prostore i okoliš tri vrtića, triju škola, Specijalne bolnice za kronične bolesti dječje dobi, dvije sportske igraonice, jedan dom za nezbrinutu djecu, te više udruga za djecu s posebnim potrebama. To je dobrodošla pomoć korisnicima ustanova i važan doprinos naših radnika jačanju identiteta Društva i stvaranju boljeg i humanijeg društva.

U listopadu, mjesecu obilježavanja dana ružičaste vrpce, proveli smo medijsku kampanju *Započni promjenu*, a u studenom, mjesecu borbe protiv raka prostate, podržali smo inicijativu *Movember* na način da smo kod novougovorenih polica dodatnog zdravstvenog osiguranja kao dodatnu pogodnost za osiguranike ukinuli karencu za obavljanje sistematskog pregleda. Cilj akcije bio je pridonijeti jačanju svijesti o važnosti preventivnog pregleda dojke radi ranog otkrivanja raka, kao i podizanju svijesti o važnosti redovitih pregleda prostate.

Članstvo u strukovnim udrugama i udruženjima

Društvo je član Hrvatskog ureda za osiguranje (HUO) i Udruženja osiguravatelja pri Hrvatskoj gospodarskoj komori (HGK). Društvo podupire sudjelovanje svojih aktuara u aktivnostima Hrvatskog aktualskog društva (HAD).

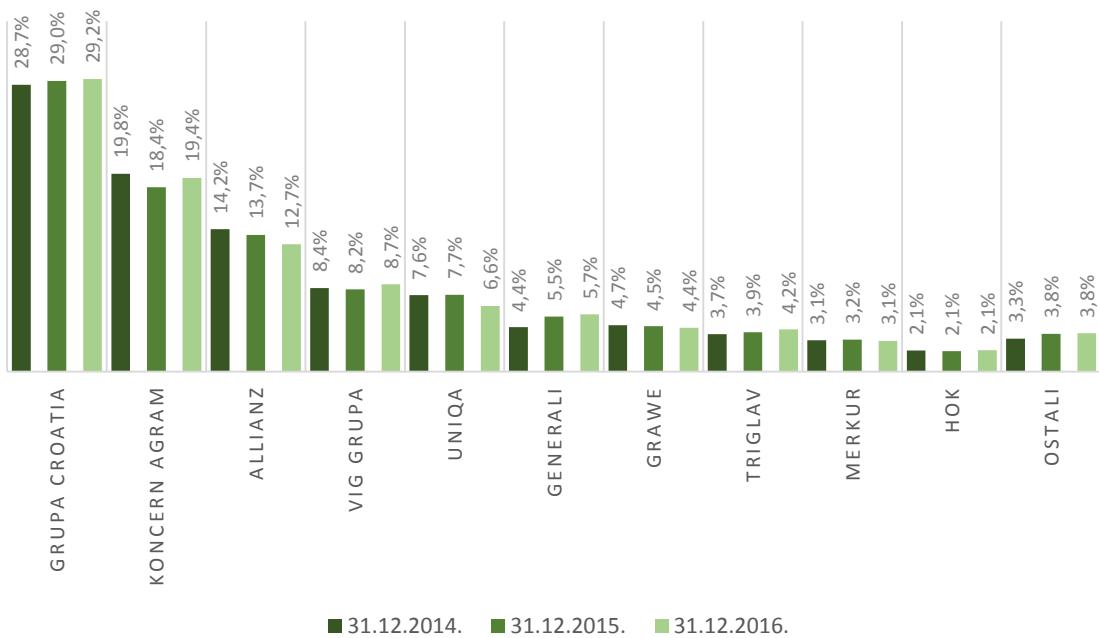
Tržište osiguranja u izvještajnom razdoblju

Tržište osiguranja u Republici Hrvatskoj je 2016. zabilježilo blagi rast.

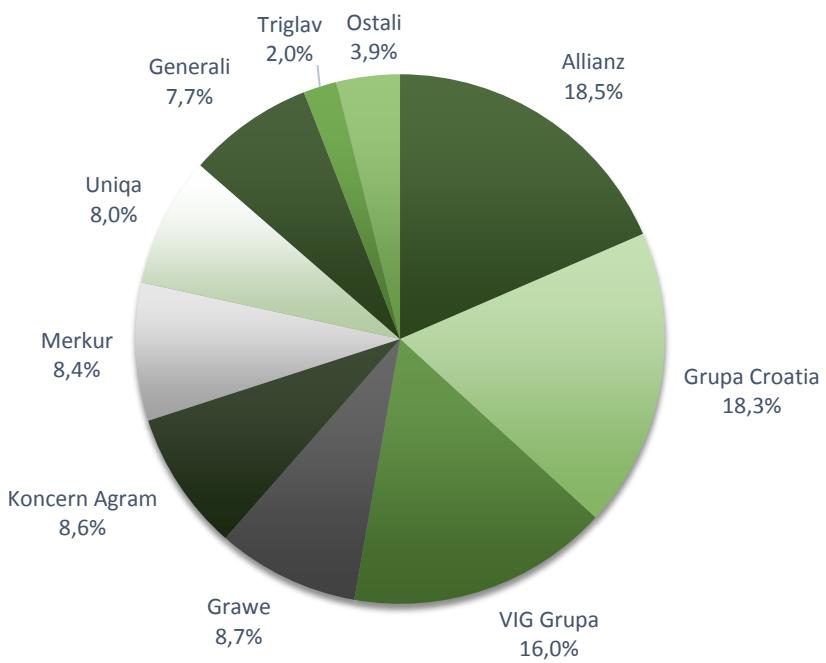
	2016. mil. kn	2015. mil. kn	Δ
Republika Hrvatska	8.760	8.724	0,4%
Životna osiguranja	2.918	2.934	-0,6%
Neživotna osiguranja	5.842	5.789	0,9%
Grawe Hrvatska d.d.	384	396	-2,9%
Životna osiguranja	254	255	-0,5%
Neživotna osiguranja	131	141	-7,2%

Talica 1: Tržište osiguranja u Republici Hrvatskoj i Grawe Hrvatska d.d. (zaračunata bruto premija)

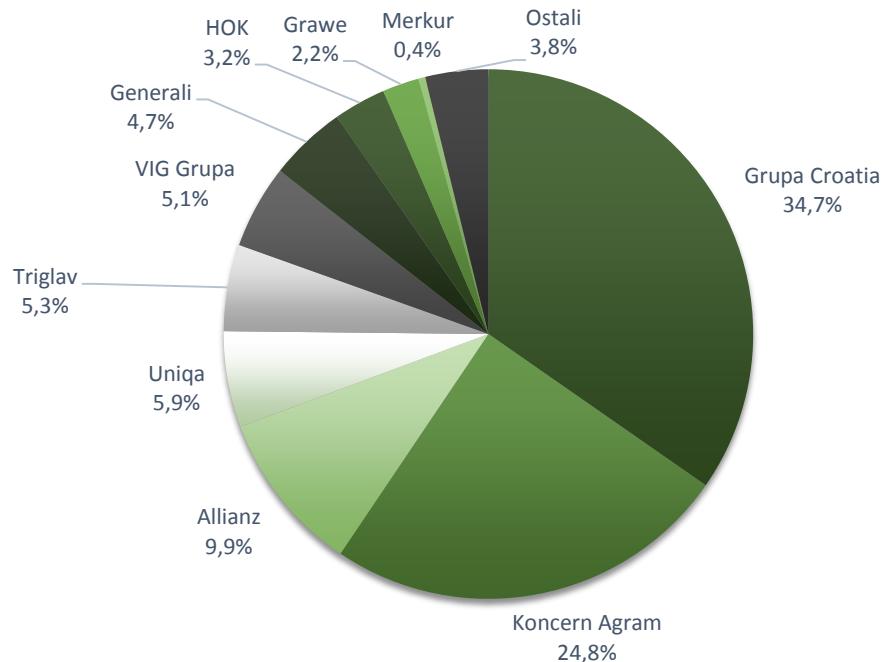
Najveći udio na tržištu osiguranja imaju Grupa Croatia osiguranje (Croatia, Croatia zdravstveno), koncern Agram (Agram životno, Euroherc, Jadransko), Allianz Zagreb i VIG (Wiener osiguranje, Erste osiguranje).

Slika 1: Tržišni udjeli na tržištu osiguranja u Republici Hrvatskoj (ukupna premija)

Slika 2: Tržišni udjeli 2016. u životnim osiguranjima

Slika 3: Tržišni udjeli 2016. u neživotnim osiguranjima

Premija¹

Ukupna zaračunata bruto premija u obračunskom razdoblju iznosila je 383,6 milijuna kuna. (2015.: 395,6 milijuna kuna). Premija iz skupine životnih osiguranja sudjelovala je u ukupnoj premiji s 253,5 milijuna kuna (2015.: 254,9 milijuna kuna), a u skupini neživotnih osiguranje sa 130,1 milijuna kuna (2015.: 140,7 milijuna kuna).

	Zaračunata bruto premija			Zarađena bruto premija		
	2016. tis. kn	2015. tis. kn	Δ	2016. tis. kn	2015. tis. kn	Δ
Ukupno	383.646	395.630	-3,0%	388.027	401.761	-3,4%
Životna osiguranja	253.524	254.906	-0,5%	253.591	254.858	-0,5%
Neživotna osiguranja	130.122	140.724	-7,5%	134.436	146.903	-8,5%
Osiguranje od nezgode	16.276	17.566	-7,3%	16.753	18.109	-7,5%
Osiguranje stambenih objekata	14.168	14.853	-4,6%	14.554	14.843	-1,9%
Osiguranje kućanstva	9.934	10.195	-2,6%	10.116	10.181	-0,6%
Ostala osiguranja imovine	21.909	24.234	-9,6%	22.571	24.136	-6,5%
Osiguranje industrije	1.538	2.118	-27,4%	1.659	2.058	-19,4%
Osiguranje motornih vozila	62.811	68.310	-8,1%	65.327	74.111	-11,9%
Zdravstveno osiguranje	3.486	3.448	1,1%	3.456	3.465	-0,2%

Tablica 2: Zaračunata bruto premija i zarađena bruto premija (s uračunatim ispravkom vrijednosti premije osiguranja i promjenom bruto pričuva prijenosnih premija); podskupine osiguranja prema internoj podjeli

Portfelj osiguranja¹

Broj ugovora o osiguranju, ukupno promatrano, je prema podacima na 31.12.2016. manji za 6.830 ili za 2% u odnosu na isto razdoblju godinu prije i smanjio se sa 349.962 na 343.132 ugovora. U ukupnom portfelju životna osiguranja sudjeluju sa 109.078, a neživotna osiguranja sa 234.054 ugovora.

¹ Uključujući dodatni program *second opinion*.

Ukupna osigurana svota u životnim osiguranjima manja je za 3,1% u odnosu na godinu prije i iznosi 4.485,2 milijuna kuna.

	2016.	2015.	Δ
Ukupno	343.132	349.962	-2,0%
Životna osiguranja	109.078	111.639	-2,3%
Neživotna osiguranja	234.054	238.323	-1,8%
Osiguranje od nezgode	35.987	37.637	-4,4%
Osiguranje stambenih objekata	23.544	24.806	-5,1%
Osiguranje kućanstva	19.111	19.621	-2,6%
Ostala osiguranja imovine	29.481	28.730	2,6%
Osiguranje industrije	218	168	29,8%
Osiguranje motornih vozila	115.702	117.666	-1,7%
Zdravstveno osiguranje ¹	10.011	9.695	3,3%

Tablica 3: Broj ugovora o osiguranju; podskupine osiguranja prema internoj podjeli

Izdaci za osigurane slučajeve

Bruto izdaci za osigurane slučajeve u skupini neživotnih osiguranja niži su za 16,5 milijuna kuna ili za 23,6% i iznose 53,3 milijuna kuna. Stopa šteta u odnosu na zarađenu bruto premiju (s uračunatim ispravkom vrijednosti premije osiguranja) iznosila je 39,6% (2015.: 47,5%). Broj novoprijavljenih šteta u skupini neživotnih osiguranje porastao je s 9.968 u 2015. na 9.856 šteta.

Izdaci za osigurane slučajeve u skupini životnih osiguranja uključujući isplaćene udjele u dobiti (prije reosiguranja) povećali su se sa 199,5 milijuna kuna na 209,1 milijun kuna. Broj osiguranih slučajeva smanjio se s 4.335 na 4.011. Od toga je po osnovi otkupa polica bilo 1.804, a po osnovi isteka ugovora 1.896 osiguranih slučajeva.

	2016. tis. kn	2015. tis. kn	Δ
Ukupno	262.399	269.207	-2,53%
Životna osiguranja	209.124	199.450	4,85%
Neživotna osiguranja	53.275	69.757	-23,6%
Osiguranje od nezgode	1.703	916	85,9%
Osiguranje stambenih objekata	4.938	4.031	22,5%
Osiguranje kućanstva	3.364	3.874	-13,2%
Ostala osiguranja imovine	9.343	15.083	-38,1%
Osiguranje industrije	701	1.814	-61,4%
Osiguranje motornih vozila	31.347	42.032	-25,4%
Zdravstveno osiguranje	1.880	2.007	-6,3%

Tablica 4: Izdaci za osigurane slučajeve². Podskupine osiguranja prema internoj podjeli

Reosiguranje

Izdaci za premije reosiguranja smanjeni su s 38,8 milijuna kuna na 36,2 milijuna kuna ili za 6,7%.

Negativni saldo iz ukupnih poslova predanih u reosiguranje iznosio je 13,8 milijuna kuna, što je promjena od 5,1 milijuna kuna (-58,9%) u odnosu na godinu prije.

	2016. tis. kn	2015. tis. kn	Δ
Ukupno	-13.827	-8.702	-58,9%
Životna osiguranja	-425	-602	29,4%
Neživotna osiguranja	-13.402	-8.100	-65,5%

Tablica 5: Saldo iz poslova reosiguranja

² Uključujući troškove obrade i likvidacije šteta tj. 7,6 milijuna kuna (2015.: 9,6 milijuna kuna)

Izdaci za obavljanje djelatnosti

Izdaci za obavljanje djelatnosti (bez provizija iz poslova predanih u reosiguranje) smanjeni su sa 130,1 milijuna kuna na 121,5 milijuna kuna ili za 6,6% u odnosu na godinu prije.

	2016. tis. kn	2015. tis. kn	Δ
Ukupno	121.526	130.064	-6,6%
Plaće, porezi i doprinosi ³	43.319	47.181	-8,2%
Provizije	24.665	24.391	1,1%
Ostali izdaci	53.542	58.491	-8,5%

Tablica 6: Izdaci za obavljanje djelatnosti

Radnici

Na dan bilance u Društvu je bilo zaposleno 640 radnika (2015.: 709), uključujući članove Uprave.

Udio zaposlenih u prodaji osiguranja s ukupno 462 radnika, od koji su 443 zastupnici i voditelji timova te 19 voditelji i direktori prodaje, čini 72,2% (2015: 534 ili 75,2%) ukupnog broja radnika.

Ulaganja

Ukupna ulaganja, ne računajući ulaganja za račun i rizik ugovaratelja životnog osiguranja i novac u banci i blagajni, porasla su 2016. za 11,8% i iznosila su 3.316,6 milijuna kuna.

Najveći dio uložene imovine odnosi se na obveznice i to 88,9% (2015.: 92,1%). Ulaganja u depozite iznose 0,1% (2015.: 0,2%), u udjelu u investičkim fondovima 4,0% (2015.: 3,6%), u povezana društva 3,5% (2015. nije bilo takvih ulaganja), a ulaganja u nekretnine s oko 97,1 milijuna kuna iznose 2,9% (2015.: 3,5%) ukupnih ulaganja.

Dani zajmovi iznosili su ukupno 16,9 milijuna kuna, a za 16,7 milijuna kuna zajmova su kao instrument osiguranja povrata ugovorene otkupne vrijednosti polica životnog osiguranja. Udio zajmova u ulaganjima iznosi 0,5% (2015.: 0,7%).

Izdavatelji obveznica su gotovo isključivo Republika Hrvatska ili međunarodne banke s najboljim kreditnim rejtingom.

Ulaganjima je pribrojen iznos od 60.099.397,10 kuna s naslova razgraničenih kamata, u skladu s uputom nacionalnog regulatora (2015. nije bilo takvih ulaganja); v. bilješku 05.

³ Bez dijela troškova uprave koji su sadržani u stavci Izdaci za osigurane slučajeve, v. Tablica 59

Pričuve za povrat premija ovisne o rezultatu odnosno sudjelovanje ugovaratelja osiguranja u dobiti

Ove pričuve formiraju se za iznose koji su temeljem poslovnih planova za poslove životnih osiguranja namijenjeni za isplatu ugovarateljima osiguranja i za koje na dan bilance još nije bila utvrđena mogućnost raspolaganja. To su dakle iznosi dobiti za sljedeću godinu i buduća razdoblja. Ti iznosi su dio matematičke pričuve.

	2016. tis. kn	2015. tis. kn	Δ
Stanje pričuva na početku razdoblja	127.770	123.526	3,4%
Promjena	4.220	4.244	-0,6%
Stanje pričuva na kraju razdoblja	131.990	127.770	3,3%

Tablica 7: Pričuve za još nedodijeljene udjele u dobiti (dabit za sljedeću godinu i buduća razdoblja)

Tehničke pričuve, neto

	2016. tis. kn	2015. tis. kn	Δ
Ukupno	2.695.245	2.635.410	2,3%
Prijenosne premije	56.313	60.678	-7,2%
Matematičke pričuve	2.359.357	2.296.789	2,7%
Pričuve šteta	205.005	206.234	-0,6%
Druge tehničke pričuve	150	1.050	-85,7%
Posebna pričuva za osiguranja iz skupine životnih osiguranja kod kojih ugovaratelj osiguranja preuzima investicijski rizik	74.420	70.660	5,3%

Tablica 8: Tehničke pričuve, neto

Dobit i upotreba dobiti

Uprava će podnijeti prijedlog o upotrebi dobiti na sjednici Glavne skupštine na kojoj se odlučuje o usvajanju Godišnjih finansijskih izvještaja. Konačni iznos povećanja slobodnih rezervi utvrdit će se na sjednici Glavne skupštine u okviru rasprave o podnesenim finansijskim izvještajima.

Prijedlog Uprave o upotrebi dobiti:

	2016. tis. kn	2015. tis. kn	Δ
Dobit obračunskog razdoblja prije poreza	56.287	55.384	1,6%
Porez na dobit	-11.273	-11.088	-1,7%
Dobit ili gubitak obračunskog razdoblja	45.014	44.296	1,6%
Promjena rezervi	-36.014	-35.296	
Raspoređivanje ili ukidanje zakonskih rezervi			
Raspoređivanje ili ukidanje slobodnih rezervi	-36.014	-35.296	2,0%
Dobit ili gubitak poslije promjene rezervi			
Zadržana dobit ili preneseni gubitak			
Neraspodijeljena dobit	9.000	9.000	

Tablica 9: Dobit i prijedlog Uprave o upotrebi dobiti

Značajni događaji nakon završetka poslovne godine

Nakon zaključenja poslovne godine nije bilo nikakvih događaja od posebnog značaja.

Očekivani razvoj

Uprava očekuje da će se 2017. nastaviti trend poboljšanja makroekonomskih uvjeta. Rast hrvatskoga gospodarstva 2016. mogao bi iznositi do 3%, što bi ponovno premašilo ranije projekcije za 2016. koje gospodarski rast procjenjuju na 2,8%.

Nezaposlenost kao jedan od glavnih problema hrvatskoga gospodarstva znatno se smanjila poslije ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju, ali je i dalje visoka. Stopa nezaposlenosti za 2016. procjenjuje se na 15%, dok se za 2017. očekuje 14,4%. To je primjetan pomak u usporedbi s 2013. godinom kada je stopa nezaposlenosti iznosila 20,2%.

Pozitivna kretanja i dinamičan razvoj u djelatnosti turizma i u narednom će razdoblju pridonijeti gospodarskom oporavku Republike Hrvatske. Porezna reforma koja je stupila na snagu 1. siječnja 2017. i učinkovitije upravljanje razvojnim projektima Europske unije dodatno će poboljšati atraktivnost Hrvatske kao ulagačke destinacije, osobito za ulaganje u sektor turizma.

Pritisak konkurenциje u važnoj skupini osiguranja motornih vozila bit će i 2017. jednak snažan kao u prethodnoj godini. Za 2017. predviđamo blagi porast premije neživotnih osiguranja. Životno osiguranje zadržat će se na prošlogodišnjoj razini, što je uvjetovano općenito nepovoljnijim kamatnim okružnjem.

Poslovni plan za 2017. koji je predstavljen u jesen 2016. nastaviti će se izvršavati. Planom je predviđen premijski rast u neživotnim osiguranjima od 3 do 4%, a u životnim osiguranjima od oko 2%.

Zagreb, veljača 2017.

Uprava

Igor Pureta, mag. ing., MBA
predsjednik Uprave

Mag. Gerald Gröstenberger, MBA
član Uprave

Nataša Kapetanović, dipl. ing.
članica Uprave

Izvještaj Nadzornoga odbora

Nadzorni odbor je u poslovnoj godini 2016. održao tri sjednice i informirao se na temelju redovitih izvještaja Uprave o stanju *GRAWE HRVATSKA D.D.* (u dalnjem tekstu: Društvo) i tijeku poslovanja.

Nadzorni odbor pregledao je i Godišnje finansijske izvještaje i Izvještaj Uprave i na iste nije imao primjedbi.

Poslovanje Društva odvijalo se u skladu sa zakonom i aktima Društva kao i odlukama Glavne skupštine. Godišnji finansijski izvještaji sastavljeni su u skladu sa stanjem u poslovnim knjigama Društva i pružaju istinit i objektivan prikaz imovinskog i poslovnog stanja Društva.

Nadzorni odbor je s odobravanjem primio na znanje Godišnje finansijske izvještaje koje mu je podnijela Uprava, zajedno s prijedlogom o upotrebi dobiti, te sukladno Statutu prepušta njegovo usvajanje Glavnoj skupštini. Primjedbi članova Nadzornog odbora na Izvještaj u cjelini ili na dijelove Izvještaja nije bilo.

Zagreb, ožujak 2017.

Nadzorni odbor

Mag. Dr. Othmar Ederer
predsjednik

Finansijski izvještaji za 2016.

Izvještaj o finansijskom položaju na 31.12.2016.

Izvještaj o promjenama kapitala

Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti za razdoblje 1.1. – 31.12.2016.

Izvještaj o novčanim tokovima

Računovodstveni standardi i načela i računovodstvene politike

Bilješke uz finansijske izvještaje

Ostali podaci

Izvještaj o finansijskom položaju na 31.12.2016.

Aktiva

	Bilje-ška	2016.			2015.		
		Život ⁴	Neživot ⁵	Ukupno	Život	Neživot	Ukupno
		tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn
I Nematerijalna imovina	01		548	548		490	490
II Materijalna imovina		50.068	3.366	53.433	51.556	4.865	56.421
Zemljišta i građevinski objekti koji služe društvu za provođenje djelatnosti	02/32	50.068		50.068	51.556		51.556
Oprema	04		3.267	3.267		4.724	4.724
Ostala materijalna imovina i zalihe	04		99	99		142	142
III Ulaganja		2.935.789	380.852	3.316.640	2.602.361	363.106	2.965.468
Ulaganja u zemljišta i građevinske objekte koji ne služe društvu za provođenje djelatnosti	02/33	97.166		97.166	100.110		100.110
Ulaganja u podružnice, pridružena društva i zajedničke pothvate	03/34	116.048		116.048			
Financijska imovina		2.722.575	380.852	3.103.426	2.502.251	363.106	2.865.358
Financijska imovina koja se drži do dospijeća	06/35	848.751	119.588	968.338	841.183	117.492	958.674
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	07/36	1.857.111	256.020	2.113.131	1.640.634	239.884	1.880.519
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	08						
Zajmovi i potraživanja	09/37	16.713	5.244	21.957	20.434	5.731	26.165
IV Ulaganja za račun i rizik ugovaratelja životnog osiguranja	08/38	77.387		77.387	71.990		71.990
V Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama	10/46	1.024	55.617	56.641	717	56.274	56.991
Pričuve za prijenosne premije, udio reosiguranja		315	5.698	6.013	295	5.876	6.172
Matematičke pričuve, udio reosiguranja		358	108	466	339	149	488
Pričuve šteta, udio reosiguranja		351	49.811	50.162	82	50.249	50.331
VI Odgođena i tekuća porezna imovina		0			21		21
Odgođena porezna imovina		42			21		21
Tekuća porezna imovina							
VII Potraživanja	09/39	118	31.702	31.819	6.024	38.159	44.183
Potraživanja iz poslova osiguranja			14.898	14.898		32.420	32.420
Potraživanja iz poslova reosiguranja			47	47		99	99
Ostala potraživanja		118	16.756	16.874	6.024	5.639	11.663
VIII Ostala imovina		11.581	7.546	19.127	6.696	11.916	18.612
Novac u banci i blagajni	09/40	11.581	7.053	18.635	6.696	11.423	18.119
Dugotrajna imovina namijenjena za prodaju i prestanak poslovanja	11/41		492	492		492	492
IX Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	12	0	5.198	5.198	51.195	12.046	63.241
Razgraničene kamate i najamnine			44	44	51.195	7.084	58.279
Razgraničeni troškovi pribave			4.684	4.684		4.864	4.864
Ostali plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda			470	470		98	98
X Ukupna aktiva		3.075.967	484.828	3.560.794	2.790.560	486.856	3.277.416
XI Izvanbilančni zapisi		31/52					

Računovodstveni standardi i načela te računovodstvene politike i Bilješke uz finansijske izvještaje sastavni su dio ovih finansijskih izvještaja.

⁴ Životna osiguranja⁵ Neživotna osiguranja

Izvještaj o finansijskom položaju na 31.12.2016.

Pasiva

	Bilje- ška	2016.			2015.		
		Život tis. kn	Neživot tis. kn	Ukupno tis. kn	Život tis. kn	Neživot tis. kn	Ukupno tis. kn
XII Kapital i rezerve	13/43	444.894	155.780	600.674	366.527	138.272	504.799
Upisani kapital	44	50.000	40.000	90.000	50.000	40.000	90.000
Revalorizacijske rezerve		157.611	15.639	173.249	104.322	9.067	113.389
Rezerve		207.205	85.205	292.410	186.476	70.638	257.114
Zakonske rezerve		2.500	2.000	4.500	2.500	2.000	4.500
Ostale rezerve		204.705	83.205	287.910	183.976	68.638	252.614
Dobit ili gubitak tekućeg obračunskog razdoblja	45	30.078	14.936	45.014	25.729	18.567	44.296
XIII Obveze drugog reda (podređene obveze)							
XIV Manjinski interes							
XV Tehničke pričuve	46	2.382.955	294.511	2.677.466	2.316.675	305.066	2.621.741
Pričuve za prijenosne premije, bruto iznos	14	1.887	60.439	62.326	1.953	64.896	66.850
Matematičke pričuve, bruto iznos	15	2.358.936	888	2.359.823	2.296.346	930	2.297.277
Pričuve šteta, bruto iznos	16	22.133	233.035	255.167	18.375	238.190	256.565
Druge tehničke pričuve, bruto iznos			150	150		1.050	1050
XVI Posebne pričuve za životna osiguranja kod kojih ugovaratelj osiguranja snosi rizik ulaganja, bruto iznos	47	74.420		74.420	70.660		70.660
XVII Ostale pričuve	17/48		2.059	2.059		1.512	1.512
XVIII Odgodjena i tekuća porezna obveza		34.597	4.980	39.577	26.080	4.462	30.543
Odođena porezna obveza		34.597	3.433	38.030	26.080	2.267	28.347
Tekuća porezna obveza			1.547	1.547		2195.424	2.195
XIX Depoziti zadržani iz posla predanog u reosiguranje	18	636		636	642		642
XX Finansijske obveze							
XXI Ostale obveze	19/49	138.179	21.339	159.519	9.639	30.180	39.819
Obveze proizašle iz poslova izravnog osiguranja		8.740	5.086	13.826	8.410	5.278	13.689
Obveze proizašle iz poslova suosiguranja i reosiguranja		767	4.922	5.690	636	7.681	8.317
Ostale obveze		128.672	11.331	140.003	593	17.221	17.813
XXII Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	20/50	285	6.158	6.444	336	7.363	7.699
XXIII Ukupna pasiva		3.075.967	484.828	3.560.794	2.790.560	486.856	3.277.416
XXIV Izvanbilančni zapisi	31/51						

Računovodstveni standardi i načela te računovodstvene politike i Bilješke uz finansijske izvještaje sastavni su dio ovih finansijskih izvještaja.

Izvještaj o promjenama kapitala

	Uplaćeni kapital ⁶ tis. kn	Premije na emit. dionice ⁷ tis. kn	Reval. rezerve ⁸ tis. kn	Rezerve ⁹ tis. kn	Zadrž. dobit ili pr. gub. ¹⁰ tis. kn	Dob./gu. tekuće god. ¹¹ tis. kn	Ukupno kapital i rezerve
							tis. kn
I Stanje na 1. siječnja prethodne godine	90.000		116.721	223.869	42.245		472.835
II Stanje na 1. siječnja prethodne godine (prepravljeno)			116.721	223.869	42.245		472.835
III Sveukupna dobit ili gubitak prethodne godine			-3.332	33.245	-33.245	44.296	40.964
Dobit ili gubitak razdoblja						44.296	44.296
Ostala sveobuhvatna dobit ili gubitak prethodne godine			-3.332				-3.332
Nerealizirani dobici ili gubici od materijalne imovine (zemljišta i građevinski objekti)							
Nerealizirani dobici ili gubici od finansijske imovine raspoložive za prodaju				-4.165			-4.165
Porez na dobit na ostalu sveobuhvatnu dobit				833			833
Ostale nevlašničke promjene kapitala				33.245	-33.245		
IV Transakcije s vlasnicima (prethodno razdoblje)						-9.000	-9.000
Povećanje/smanjenje upisanog kapitala							
Ostale uplate vlasnika						-9.000	-9.000
Isplata udjela u dobiti/dividenda							
V Stanje na zadnji dan izvještajnog razdoblja u prethodnoj godini	90.000		113.389	257.114		44.296	504.799
VI Stanje na 1. siječnja tekuće godine	90.000		113.389	257.114	44.296		504.799
VII Stanje na 1. siječnja tekuće godine (prepravljeno)	90.000		113.389	257.114	44.296		504.799
VIII Sveobuhvatna dobit ili gubitak tekuće godine			59.861	35.296	-35.296	45.014	104.875
Dobit ili gubitak razdoblja						45.014	45.014
Ostala sveobuhvatna dobit ili gubitak tekuće godine			59.861				59.861
Nerealizirani dobici ili gubici od materijalne imovine (zemljišta i građevinski objekti)							
Nerealizirani dobici ili gubici od finansijske imovine raspoložive za prodaju				69.544			69.544
Porez na dobit na ostalu sveobuhvatnu dobit				-9.683			-9.683
Ostale nevlašničke promjene kapitala				35.296	-35.296		
IX Transakcije s vlasnicima (tekuće razdoblje)						-9.000	-9.000
Povećanje/smanjenje upisanog kapitala							
Ostale uplate vlasnika							
Isplata udjela u dobiti/dividenda						-9.000	-9.000
X Stanje na zadnji dan izvještajnog razdoblja u tekućoj godini	90.000		173.250	292.410		45.014	600.674

⁶ Uplaćeni kapital (redovne i povlaštene dionice)

⁷ Premije na emitirane dionice

⁸ Revalorizacijske rezerve

⁹ Rezerve (zakonske, statutarne, ostale)

¹⁰ Zadržana dobit ili preneseni gubitak

¹¹ Dobit/gubitak tekuće godine

Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti za razdoblje 1.1. – 31.12.2016.

	Bilje-ška	2016.			2015.		
		Život	Neživot	Ukupno	Život	Neživot	Ukupno
		tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn
I Zarađene premije (prihodovane)	21/53	252.243	99.405	351.648	253.555	108.469	362.024
Zaračunate bruto premije		253.524	130.122	383.647	254.906	140.724	395.630
Ispravak vrijednosti i naplaćeni ispravak vrijednosti premije			-142	-142		365	365
Premije predane u reosiguranje		-1.368	-34.854	-36.222	-1.291	-37.529	-38.820
Promjena bruto pričuva za prijenosne premije		67	4.457	4.524	-48	5.814	5.766
Promjena pričuva za prijenosne premije, udio reosiguranja		19	-179	-159	-12	-905	-917
II Prihodi od ulaganja	24/54	163.137	18.686	181.822	149.644	19.012	168.655
Prihodi od podružnica, pridruženih društava i zajedničkih pothvata							
Prihodi od ulaganja u zemljišta i građevinske objekte		11.458		11.458	11.743		11.743
Prihodi od kamata		127.986	18.231	146.218	129.103	18.605	147.708
Nerealizirani dobici od ulaganja		2.379		2.379	4.197		4.197
Realizirani dobici od ulaganja		17.397	451	17.848	2.484	393	2.877
Neto pozitivne tečajne razlike							
Ostali prihodi od ulaganja		3.916	4	3.919	2.117	14	2.131
III Prihodi od provizija i naknada	22/59	380	11.224	11.604	561	12.233	12.794
IV Ostali osigурателно-технички prihodi, neto od reosiguranja	60	392	1.069	1.461	554	978	1.532
V Ostali prihodi	23	111	541	652	223	1.316	1.539
VI Izdaci za osigurane slučajeve, neto	25/56	-208.600	-42.828	-251.427	-199.253	-51.666	-250.918
Likvidirane štete		-205.111	-47.545	-252.656	-198.112	-51.109	-249.221
Promjena pričuva šteta		-3.489	4.717	1.228	-1.141	-556	-1.697
VII Promjena matematičke pričuve i ostalih tehničkih pričuva, neto od reosiguranja	26/57	-62.570	902	-61.668	-85.671	606	-85.065
Promjena matematičke pričuve		-62.570	2	-62.568	-85.671	6	-85.665
Promjena ostalih tehničkih pričuva, neto od reosiguranja			900	900		600	600
VIII Promjena posebne pričuve za životna osiguranja kod kojih ugovaratelj osiguranja snosi rizik ulaganja, neto od reosiguranja		-3.760		-3.760	-6.299		-6.299
IX Izdaci za povrate premija (bonusi i popusti), neto od reosiguranja							
X Poslovni rashodi (izdaci za obavljanje djelatnosti), neto	58	-71.853	-49.673	-121.526	-66.018	-64.046	-130.064
Troškovi pribave	27	-52.445	-36.869	-89.314	-47.104	-48.669	-95.773
Troškovi uprave (administrativni troškovi)	28	-19.408	-12.803	-32.211	-18.914	-15.376	-34.290
XI Troškovi ulaganja	29/55	-31.500	-1.915	-33.415	-14.548	-751	-15.300
Amortizacija zemljišta i građevinskih objekata koji ne služe društvu za obavljanje djelatnosti		-2.961		-2.961	-2.890		-2.890
Realizirani gubici od ulaganja		-127	-120	-247	-273	0	-273
Umanjenje vrijednosti ulaganja					0		0
Neto negativne tečajne razlike		-24.621	-1.584	-26.205	-7.580	-544	-8.124
Ostali troškovi ulaganja		-3.790	-210	-4.001	-3.805	-207	-4.013
XII Ostali tehnički troškovi, neto od reosiguranja	61	-108	-2.478	-2.587	-215	-2.822	-3.037
Troškovi za preventivnu djelatnost							
Ostali tehnički troškovi osiguranja		-108	-2.478	-2.587	-215	-2.822	-3.037
PRIJENOS		37.871	34.933	72.804	32.533	23.330	55.863

Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti za razdoblje 1.1. – 31.12.2016. (nastavak)

	Bilje- ška	2016.			2015.		
		Život tis. kn	Neživot tis. kn	Ukupno tis. kn	Život tis. kn	Neživot tis. kn	Ukupno tis. kn
PRIJENOS		37.871	34.933	72.804	32.533	23.330	55.863
XIII Ostali troškovi uključujući vrijednosna usklađenja	62	-251	-16.266	-16.517	-305	-174	-479
XIV Dobit ili gubitak obračunskog razdoblja prije poreza		37.620	18.667	56.287	32.228	23.156	55.384
XV Porez na dobit ili gubitak	30/63	-7.542	-3.732	-11.273	-6.499	-4.589	-11.088
Tekući porezni trošak		-7.520	-3.732	-11.252	-6.387	-4.589	-10.976
Odgodeni porezni trošak (prihod)		-21		-21	-112		-112
XVI Dobit ili gubitak obračunskog razdoblja poslije poreza	45	30.078	14.936	45.014	25.729	18.567	44.296
XVII UKUPNI PRIHODI		416.241	130.925	547.165	404.426	142.008	546.433
XVIII UKUPNI RASHODI		-386.162	-115.989	-502.151	-378.697	-123.441	-502.137
XIX Ostala sveobuhvatna dobit		53.289	6.572	59.861	-4.700	1.368	-3.332
Dobici/gubici proizašli iz revalorizacije finansijske imovine raspoložive za prodaju		61.806	7.738	69.544	-5.875	1.709	-4.165
Porez na dobit na ostalu sveobuhvatnu dobit ¹²		-8.517	-1.166	-9.683	1.175	-342	833
XX Ukupna sveobuhvatna dobit		83.367	21.508	104.875	21.029	19.934	40.964
XXI Reklasifikacijske usklađe							

Računovodstveni standardi i načela te računovodstvene politike i Bilješke uz finansijske izvještaje sastavni su dio ovih finansijskih izvještaja.

¹² Porezi proizlaze isključivo iz nerealiziranih dobitaka i gubitaka od *Finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju*.

Izvještaj o novčanim tokovima

	2016. tis. kn	2015. tis. kn
I Novčani tok iz poslovnih aktivnosti	121.206	-199.196
Novčani tok prije promjene poslovne imovine i obveza	-60.881	-143.529
Dobit/gubitak prije poreza	56.287	55.384
Usklađenja:		
Amortizacija nekretnina i opreme	6.950	7.723
Amortizacija nematerijalne imovine	242	180
Umanjenje vrijednosti i dobici/gubici od svođenja na fer vrijednost	-17.600	-2.595
Dobici/gubici od prodaje materijalne imovine (uključujući zemljišta i građevinske objekte)		
Prihodi od kamata	-146.218	-209.490
Ostala usklađenja	39.458	5.270
Povećanje/smanjenje poslovne imovine i obveza	193.988	-46.628
Povećanje/smanjenje finansijske imovine raspoložive za prodaju	-116.134	-332.968
Povećanje/smanjenje finansijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-2.379	-4197
Povećanje/smanjenje zajmova i potraživanja	1.372	-665
Povećanje/smanjenje ulaganja za račun i rizik ugovaratelja životnog osiguranja	-3.751	-1.630
Povećanje/smanjenje udjela reosiguranja u tehničkim pričuvama	350	-6.217
Povećanje/smanjenje potraživanja	-3.596	-5.351
Povećanje/smanjenje plaćenih troškova budućeg razdoblja i nedospjele naplate prihoda	140.203	207.234
Povećanje/smanjenje tehničkih pričuva	55.725	88.130
Povećanje/smanjenje posebnih pričuva za životna osiguranja kod kojih ugovaratelj osiguranja snosi rizik ulaganja	3.760	6.299
Povećanje/smanjenje depozita zadržanih iz posla predanog u reosiguranje	-6	-70
Povećanje/smanjenje ostalih obveza	119.699	3.739
Povećanje/smanjenje odgođenog plaćanja troškova i prihoda budućeg razdoblja	-1.255	-932
Plaćeni porez na dobit	-11.901	-9.039
II Novčani tok iz ulagačkih aktivnosti	-111.690	209.905
Primici od prodaje materijalne imovine	0	170
Izdaci za nabavu materijalne imovine	-1.063	-2.374
Izdaci za nabavu nematerijalne imovine	-318	-501
Povećanje/smanjenje ulaganja u podružnice, pridružena društva i zajedničke pothvate	-116.048	
Primici od ulaganja koja se drže do dospijeća		210.359
Izdaci za ulaganja koja se drže do dospijeća		-222
Izdaci za nabavu zemljišta i građevinskih objekata koji ne služe za obavljanje djelatnosti		6.907
Primici s naslova otplate danih kratkoročnih i dugoročnih zajmova	9.212	
Izdaci za dane kratkoročne i dugoročne zajmove	3.112	-6.739
III Novčani tok od finansijskih aktivnosti	-9.000	-9.000
Novčani izdaci za isplatu udjela u dobiti (dividendi)	-9.000	-9.000
Čisti novčani tok	516	1.709
Novac i novčani ekvivalenti na početku razdoblja	18.119	16.411
Novac i novčani ekvivalenti na kraju razdoblja	18.635	18.119
Neto povećanje/smanjenje novca i novčanih ekvivalenta	516	1.709

Računovodstveni standardi i načela i računovodstvene politike

Opći podaci

GRAWE HRVATSKA je dioničko društvo sa sjedištem u Zagrebu, Republika Hrvatska. Društvo obavlja poslove obiju temeljnih skupina osiguranja tj. poslove životnih osiguranja i poslove neživotnih osiguranja, sukladno važećim zakonskim i podzakonskim propisima koji uređuju obavljanje poslova osiguranja.

Dionički kapital je u 100%-tnom vlasništvu društva Grazer Wechselseitige Versicherung AG sa sjedištem u Grazu, Republika Austrija.

Društvo je uključeno isključivo u konsolidirane finansijske izvještaje društva GRAWE Vermögensverwaltung, 8011 Graz, Herrengasse 18-20, koje izrađuje konsolidirane finansijske izvještaje i za ostala društva koncerna. Konsolidirani finansijski izvještaji dostupni su u sjedištu društva u Grazu.

Uprava Društva odobrila je objavu ovih Godišnjih finansijskih izvještaja dana 14. veljače 2017. te donijela odluku o podnošenju Godišnjih finansijskih izvještaja Nadzornom odboru.

Računovodstveni standardi i načela

Godišnji finansijski izvještaji **GRAWE HRVATSKA D.D.** sastavljeni su u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (u nastavku: MSFI)¹³ uključujući primjenu povezanih tumačenja Odbora za tumačenje međunarodnog finansijskog izvještavanja¹⁴, čija primjena je obvezatna u zemljama Europske unije, te u skladu s hrvatskim računovodstvenim propisima i pravilnicima nadležnog nadzornog tijela. Svi MSFI-jevi koje je donio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde¹⁵ i koji su bili na snazi na dan sastavljanja ovih Godišnjih finansijskih izvještaja, te koje je primijenilo Društvo, odobreni su za primjenu u Republici Hrvatskoj od strane nadležnog tijela. Stoga se u nastavku koristi jedinstveno pojam MSFI.

Kod procjene pojedinačne materijalne imovine i obveza poštivalo se načelo pojedinačne procjene pod pretpostavkom nastavka poslovanja poduzeća.

Izvještavanje po segmentima

Poslovnim segmentima u smislu MSFI-ja 8 smatraju se sljedeće cjeline:

- ▲ Životna osiguranja
- ▲ Neživotna osiguranja

Društvo slijedom toga raščlanjuje svoje poslovne segmente u skladu s podjelom na temeljne skupine osiguranja koja je propisana za društva za osiguranje u Republici Hrvatskoj. Za oba segmenta na raspolaganju su odvojeni podaci o prihodima i rashodima. Podaci u Izvještaju o finansijskom položaju, Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti i Bilješkama uz finansijske izvještaje raščlanjeni su prema ovim poslovnim segmentima i iskazuju se odvojeno gdje god je to relevantno.

Društvo ne vrši izvještavanje po segmentima prema teritorijalnom području.

Strane valute

Svi podaci o novčanim jedinicama izraženi su, ako nije drugčije navedeno, u hrvatskim kunama (kn). Transakcije u stranim valutama izvršene tijekom godine preračunavaju se u kune primjenom srednjeg

¹³ engl. International Financial Reporting Standards, IFRS

¹⁴ engl. International Financial Reporting Interpretations Committee, IFRIC

¹⁵ engl. International Accounting Standards Board, IASB

tečaja Hrvatske narodne banke po vrijednosti tečaja važećem na referentni dan. Za Godišnje finansijske izvještaje to su vrijednosti važeće na dan bilance.

Procjene

Sastavljanje finansijskih izvještaja primjenom MSFI-jeva zahtjeva od strane Uprave donošenje prosudbi i utvrđivanje pretpostavki o budućim kretanjima koje mogu u znatnoj mjeri utjecati na primjenu politika i vrijednost objavljene imovine i obveza, podatak o ostalim obvezama na dan bilance i iskazivanje prihoda i rashoda tijekom poslovne godine.

Računovodstvene politike za pojedinačne stavke finansijskih izvještaja

---

Dugotrajna imovina i zemljišta i građevinski objekti

---

01. Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina iskazuje se po trošku nabave umanjenom za akumuliranu amortizaciju i eventualne gubitke od umanjenja vrijednosti. Amortizacija se priznaje kroz račun dobiti i gubitka linearnom metodom tijekom procijenjenog korisnog vijeka upotrebe nematerijalne imovine, od dana kada je raspoloživa za upotrebu. Nematerijalna imovina u pripremi se ne otpisuje.

Dobici i gubici od otuđenja utvrđuju se kao razlika ostvarene prodajne cijene i knjigovodstvene vrijednosti i uključuju se u Račun dobiti i gubitka.

Nematerijalna imovina Društva koja je prikazana u Izještaju o finansijskom položaju nije kupljena od povezanih društava niti društava sa sudjelujućim interesom.

Vrijednost prznata u Izještaju o finansijskom položaju odnosi se na računalne programe čiji očekivani korisni vijek iznosi četiri godine.

02. Zemljišta i građevinski objekti

Očekivani korisni vijek iznosi 33,3 godine.

Tržišnu vrijednost svih nekretnina procjenjuje ovlašteni sudske vještak najmanje svakih pet godina ili češće ako postoje naznake neplanske promjene vrijednosti nekretnine. Kada je knjigovodstvena vrijednost veća od utvrđene tržišne vrijednosti, vrši se otpis na tržišnu vrijednost.

U skladu s računovodstvenim propisima za društva za osiguranje u Republici Hrvatskoj i pravilnicima nadzornog tijela građevinski objekti koji Društvu služe za obavljanje djelatnosti nisu iskazani kao ulaganja. Oni su u Izještaju o finansijskom položaju evidentirani u stavci Materijalna imovina.

Građevinski objekti koji Društvu služe za provođenje djelatnosti vrednovani su prema MRS-u 16.30 po početnom trošku stjecanja ili troškovima izgradnje (*cost-method*) umanjeno za akumuliranu amortizaciju.

Nekretnine kupljene u svrhu ulaganja vrednuju se prema MRS-u 40.56 po početnom trošku stjecanja ili troškovima izgradnje (*cost-method*) umanjeno za akumuliranu plansku amortizaciju.

03. Podružnice, pridružena društva i zajednički pothvati

Ulaganja u podružnice i pridružena društva (društva kćeri) su ulaganja u poslovne udjele trgovačkih društava kojima se stječe preko 50% vlasništva odnosno upravljačkih prava, te se time ostvaruje kontrola nad društvom čiji su udjeli stečeni.

Za početno mjerjenje ulaganja u podružnice primjenjuje se metoda troška ulaganja.

Metoda troška ulaganja je metoda računovodstva ulaganja prema kojoj je ulaganje priznato po trošku stjecanja. Društvo priznaje prihod nakon datuma njegova stjecanja samo u mjeri u kojoj prima raspodjelu zadržane dobiti podružnice u koju je izvršilo ulaganje.

Nakon početnog mjerjenja po trošku stjecanja Društvo na svaki datum bilance provodi test umanjenja primjenom metode vrednovanja prinosa ili druge usporedive metode. Gubitak od umanjenja vrijednosti priznaje se kada je neto knjigovodstvena vrijednost ulaganja veća od njezinoga nadoknadivog iznosa. Gubitak od umanjenja vrijednosti priznaje se kroz račun dobiti i gubitka.

Društvo ne sastavlja konsolidirane finansijske izvještaje u kojima bi konsolidiralo svoju podružnicu temeljem primjene oslobođenja navedenih u članku 25. Zakona o računovodstvu i odredbi MSFI 10.4.

04. Materijalna imovina

Sva materijalna imovina iskazana je po nabavnoj vrijednosti umanjeno za amortizaciju (MRS 16.30 – *cost method*). Nabavna vrijednost uključuje sve troškove koji su u direktnoj vezi sa stavljanjem opreme u upotrebu.

Amortizacija se priznaje u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti primjenom linearne metode, tako da se trošak stjecanja ili vrijednost opreme otpisuju tijekom njenog očekivanog korisnog vijeka. Očekivani korisni vijek iznosi ovisno o vrsti opreme od 3 do 10 godina (2015.: od 3 do 10 godina).

Finansijska imovina

U Društvu se svi poslovi na promptnom tržištu (*regular way contracts*), neovisno o njihovoj kategorizaciji, priznaju na dan trgovanja. Derivativni finansijski instrumenti priznaju se također na dan trgovanja.

Klasifikacija finansijske imovine u različite kategorije ovisi o karakteristikama finansijskog instrumenta te o namjeri za koju je taj instrument stečen.

U svrhu sljedećeg mjerjenja sva ulaganja raščlanjuju se u kategorije prema MRS-u 39.

05. Iskazivanje razgraničenih kamata od finansijskih ulaganja

U skladu s Uputom za popunjavanje finansijskih i dodatnih izvještaja društva za osiguranje odnosno društva za reosiguranje Hrvatske agencije za nadzor finansijskih usluga od 10. lipnja 2016. (klasa: 011-02/16-04/27, ur.broj: 326-01-660-16-01) razgraničene kamate od finansijskih ulaganja pribraju se pojedinačnim knjigovodstvenim vrijednostima i zajedno iskazuju u odgovarajućim pozicijama.

U prikazu vrijednosti na kraju godine ta se povećanja priznaju za knjigovodstvene i tržišne vrijednosti u istom iznosu.

U prikazu kretanja te bilančne stavke u poslovnoj godini priljevi iz razgraničenih kamata iskazuju se pod „Preknjiženje“.

06. Finansijska imovina koja se drži do dospijeća (*held to maturity, HTM*)

Finansijska imovina koja se drži do dospijeća osim derivativnih finansijskih instrumenata su ulaganja s fiksnim ili utvrđivim iznosom plaćanja. Vrednuju se u trenutku stjecanja po trošku stjecanja uključujući transakcijske troškove koji odgovaraju tržišnoj vrijednosti finansijskog instrumenta. Ukamaćivanje kao i razlika između troška stjecanja i otkupne vrijednosti raspoređuju se po metodi amortiziranog troška (*amortised cost-method*) na cijeli rok otplate (metoda efektivne kamatne stope, usp. MRS 39.UP₅ i nastavak).

Finansijska imovina koja se drži do dospijeća podliježe redovitom testu umanjenja (*impairment-test*) radi provjere stalnosti realne vrijednosti imovine.

Vrijednosnice za čije se umanjenje vrijednosti može pretpostaviti da će biti trajno otpisuju se kroz račun dobiti i gubitka. Iznos **otpisa** određuje se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti i sadašnje vrijednosti očekivanih budućih tokova.

07. Finansijska imovina raspoloživa za prodaju (*available for sale, AFS*)

To je nederivativna finansijska imovina koja se definira kao raspoloživa za prodaju i koja nije klasificirana niti u jednu od ostalih kategorija prema MRS 39. U trenutku nabave vrši se vrednovanje po fer vrijednosti. Finansijska imovina raspoloživa za prodaju vrednuje se na dan bilance također po tržišnoj vrijednosti.

Razlike u procjeni između tržišne vrijednosti i početnog troška stjecanja prikazane su, tamo gdje su relevantne po odbitku odgođene porezne imovine, izravno u kapital i rezerve. Sukladno uputama Hrvatske agencije za nadzor finansijskih usluga odgođena porezna imovina na udio u dobiti osiguranika nije uzeta u obzir.

Kod trajnog umanjenja vrijednosti rezultat vrednovanja koji je akumuliran u kapitalu i rezervama ukida se i prikazuje se realizirani rezultat u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. U slučaju prodaje finansijske imovine priznati rezultat vrednovanja koji je akumuliran u revalorizacijskoj pričuvi poništava se i prikazuje se realizirani rezultat u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

08. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (*at fair value through profit and loss, FV P/L*)

Finansijska imovina iz ove kategorije već je prilikom početnog priznavanja klasificirana po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka ili se drži radi trgovanja.

Ulaganja za račun i rizik ugovaratelja životnog osiguranja

Ova ulaganja odnose se na ugovore o životnom osiguranju čija se vrijednost ili prinos određuje ovisno o rezultatu ulaganja za koje osiguranik na sebe preuzima investički rizik. Ulaganja za račun i rizik ugovaratelja životnog osiguranja prikazuju se po aktualnoj tržišnoj vrijednosti i vode odvojeno od ostalih finansijskih ulaganja Društva. Aktualna tržišna vrijednost odgovara objavljenoj izračunatoj vrijednosti udjela na dan bilance.

Ugovaratelj osiguranja ima pravo na ukupno ostvarene prinose iz tih ulaganja. Iznos iskazanih ulaganja u Izvještaju o finansijskom položaju u najvećoj mogućoj mjeri odgovara tehničkim pričuvama za osiguranje iz skupine životnih osiguranja kod kojih osiguranik snosi rizik ulaganja (prije predaje u reosiguranje). Nerealizirana dobit i gubitak iz promjene aktualne tržišne vrijednosti ulaganja za račun i rizik ugovaratelja životnog osiguranja kao i promjena tehničkih pričuva odražavaju se u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

09. Zajmovi i potraživanja (*loans and receivables, LAR*)

Radi se o nederativnim finansijskim instrumentima s fiksnim ili utvrdivim plaćanjima koja ne kotiraju na aktivnom tržištu. Ova finansijska imovina početno se vrednuje po trošku stjecanja. Svi transakcijski troškovi koji se mogu direktno pripisati ulaganju također su sadržani u trošku stjecanja. Sljedeće vrednovanje vrši se po amortiziranom trošku.

Osim toga, tečajne razlike iz vrijednosnica s fiksnim prinosom priznaju se kroz račun dobiti i gubitka. Kod vrijednosnica koje nemaju fiksni prinos tečajne razlike su, ukoliko se ne odnose na vrijednosnice čija vrijednost podliježe testu umanjenja, prikazane izravno u kapitalu i rezervama.

Potraživanja iz poslova osiguranja

Potraživanja iz poslova osiguranja obuhvaćaju potraživanja od ugovaratelja osiguranja po osnovi premije neživotnih osiguranja.

Potraživanja po osnovi premije neživotnih osiguranja sastoje se od potraživanja za policiranu a nefakturiranu premiju i potraživanja za fakturiranu a nenaplaćenu premiju.

Potraživanja za fakturirane i nenaplaćene premije iskazuju se po nominalnoj vrijednosti, a za dvojbena i nenaplativa potraživanja utvrđuje se ispravak vrijednosti. Ispravak vrijednosti kao umanjenje potraživanja za premiju iskazuje se za sva nenaplaćena potraživanja od čijeg roka dospijeća je proteklo više od 90 dana.

Potraživanja iz poslova reosiguranja

Potraživanja iz poslova reosiguranja obuhvaćaju dugovna salda obračuna osiguranja prema važećim ugovorima o reosiguranju. Iskazuju se po nominalnoj vrijednosti.

Preračunavanje potraživanja u stranim valutama vrši se na dan bilance primjenom tečaja strane valute važećeg na taj dan.

Ostala potraživanja

Ostala potraživanja iskazuju se po nominalnoj vrijednosti. Ispravak vrijednosti formira se za nenaplaćena potraživanja od čijeg je roka dospijeća proteklo više od 90 dana.

Potraživanja u stranim valutama preračunavaju se na dan bilance primjenom tečaja strane valute važećeg na taj dan.

Novac u banci i blagajni

Ova kategorija obuhvaća novac i novčane ekvivalente, te obuhvaća novac u blagajni i sredstva na računu u bankama. Vrednovanje se vrši po nominalnoj vrijednosti. Sredstva na računu u bankama de-nominirana u stranim valutama preračunavaju se na dan bilance primjenom tečaja strane valute važećeg na taj dan. Dobici ili gubici iz tečajnih razlika koji nastanu zbog preračunavanja novčane imovine i obveza izražene u stranoj valuti priznaju se u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Mjenice, čekovi i potraživanja po kreditnim karticama računovodstveno se tretiraju kao potraživanja.

Određivanje tržišne vrijednosti

Tržišna vrijednost finansijskih instrumenata uvrštenih u burzovnu kotaciju kojima se trguje na aktivnom tržištu određuje se pomoću njihove kupovne cijene (*bid*) na burzi na dan bilance.

Vrijednost finansijskih instrumenata za koje se ne može utvrditi aktivna tržišna cijena utvrđuje društvo za upravljanje ulaganjima Security KAG pomoću internih tehnika vrednovanja. Tržišne cijene strukturiranih vrijednosnica utvrđuju se pomoću modela Libor. Obveznice bez burzovne kotacije procjenjuju se pomoću aktualne krivulje prinosa.

Ulaganja za račun i rizik ugovaratelja životnog osiguranja vrednuju se na temelju izračunatih vrijednosti.

Tržišna vrijednost kratkoročnih depozita u bankama i novca na računu načelno odgovara sadašnjoj vrijednosti. Knjigovodstvena vrijednost odgovara trošku stjecanja i razgraničenim kamatama na dan bilance.

Za zajmove i potraživanja koji se vrednuju po amortiziranom trošku ne postoje likvidna tržišta. Za kratkoročne zajmove i potraživanja stoga se smatra da knjigovodstvena vrijednost odgovara sadašnjoj tržišnoj vrijednosti na dan bilance. Za sve druge zajmove tržišna vrijednost izračunava se diskontiranjem s efektivnom kamatnom stopom budućih očekivanih novčanih tokova.

Derivativni finansijski instrumenti

Društvo ulaže u derivativne finansijske instrumente prema MSFI-ju 7.22 (b) u svrhu zaštite ulaganja i povećanja prihoda u okviru dopuštenih granica koje je propisalo nadzorno tijelo.

Derivativni finansijski instrumenti klasificiraju se kao ulaganja po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (*FVPL*) osim ako se radi o efektivnim instrumentima računovodstvene zaštite (*hedging*). Svi derivativni finansijski instrumenti iskazuju se kao finansijska imovina ako je njihova fer vrijednost pozitivna, te kao obveze ako je njihova fer vrijednost negativna.

Derivativni finansijski instrumenti koji se klasificiraju kao ulaganja po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka načelno se stječu radi ostvarivanja dobiti u kratkom roku. Ovi finansijski instrumenti početno se vrednuju u trenutku stjecanja po fer vrijednosti. Svako sljedeće vrednovanje vrši se također po fer vrijednosti. Svođenje na tržišnu vrijednost evidentira se u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Ulaganje u derivativne finansijske instrumente koji se drže u svrhu računovodstvene zaštite, kao primjerice *valutni forward* ugovori ili *kamatni swapovi*, vrši se radi smanjivanja rizika promjene kamatne stope ili valutnih rizika.

Ulaganje u derivativne finansijske instrumente koji se drže u svrhu računovodstvene zaštite i koriste kao efektivni instrumenti zaštite, kao primjerice *interest rate swaps* ili *valutni forward* ugovori, vrši se u svrhu zaštite od rizika promjene kamatne stope i promjene deviznog tečaja. Ovi instrumenti zaštite mogu se klasificirati kao instrumenti zaštite novčanih tokova (*cashflow hedges*) ili fer vrijednosti (*fair value hedges*).

Instrumenti zaštite novčanih tokova (*cashflow-hedge*)

Instrumenti zaštite novčanih tokova koriste se za zaštitu od rizika promjene novčanih tokova imovine ili iskazane obveze. Ovi finansijski instrumenti vrednuju se u trenutku stjecanja po trošku stjecanja. Efektivni udio dobiti ili gubitka instrumenta zaštite evidentira se izravno u kapitalu i rezervama, dok se neefektivni udio vodi kroz račun dobiti i gubitka. Iznosi koji se evidentiraju izravno u kapital i rezerve imaju utjecaj na poslovni rezultat ako se efekti zaštićene transakcije odražavaju na rezultat obračunskog razdoblja.

Ako se ne ostvari rizik nastupa očekivanog događaja, evidentirani iznosi u kapitalu i rezervama poništavaju se također kroz račun dobiti i gubitka.

Instrumenti zaštite fer vrijednosti (*fair value-hedge*)

Instrumenti zaštite fer vrijednosti koriste se za zaštitu od rizika promjene fer vrijednosti iskazane imovine odnosno iskazane obveze ili fiksne obveze bez utjecaja na bilancu ili specifičnog udjela u takvoj imovini, takvoj obvezi ili takvoj fiksnoj obvezi, ako se taj udio može ubrojiti u određeni rizik i ako bi mogao utjecati na rezultat razdoblja.

Instrumenti zaštite fer vrijednosti isknjižavaju se nakon isteka roka, prodaje ili upotrebe instrumenta.

Umanjenje vrijednosti (*impairment*)

Najmanje jednom godišnje vrši se provjera imovine vezano za potencijalno umanjenje vrijednosti. Vrijednosnice, za čije se umanjenje vrijednosti može predvidjeti da će biti trajno, otpisuju se kroz račun dobiti i gubitka. Ukupan portfelj nekretnina ponovno se vrednuje od strane neovisnih ovlaštenih procjenitelja. Ako se može predvidjeti trajno umanjenje vrijednosti imovine, tada se umanjuje njezina knjigovodstvena vrijednost.

U slučaju umanjenja vrijednosti stavke Zajmovi i potraživanja, kod kojih nije vjerojatno da će se u trenutku dospijeća održati sva ugovorena plaćanja kamata i glavnice, vrši se ispravak vrijednosti. Po-većanje ispravka vrijednosti vrši se izravno u poslovnoj godini u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Za procjenu postoje li objektivni dokazi o umanjenju vrijednosti imovine s obzirom na značajan i dugotrajan pad vrijednosti imovine utvrđen je sljedeći kriterij:

- ▲ pad vrijednosti veći od 20% tijekom posljednjih najmanje devet mjeseci
- ▲ smanjenje vrijednosti za više od 40% na dan bilance.

Naglašavamo kako, sukladno MRS-u 39.60, nestanak aktivnog tržišta sam po sebi, a da pri tome ne postoje i dostatne osnove da dužnik, izdavatelj vrijednosnice, dugoročno neće ispunjavati svoje obveze, nije dokaz za umanjenje vrijednosti.

Vrijednost vrijednosnih papira s fiksnim prinosom stoga se umanjuje samo u slučaju da rezultat „događaja povezanog s gubitkom“ (*loss event*) ima negativan utjecaj na procijenjene buduće novčane tokove te ako je vjerojatno, da se očekivani povrat novca neće ostvariti bez poteškoća. „Događaj povezan s gubitkom“ može biti na primjer značajno pogoršanje ili gubitak kreditne sposobnosti dužnika.

Druge stavke aktive

---

10. Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama

Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama izračunava se za svaki pojedinačni ugovor o reosiguranju uzimajući u obzir iznose bruto tehničkih pričuva.

11. Dugotrajna imovina namijenjena za prodaju

Dugotrajna imovina namijenjena za prodaju mjeri se po nižoj od svoje knjigovodstvene vrijednosti i fer vrijednosti umanjenoj za troškove prodaje. Ova dugotrajna imovina se ne amortizira.

12. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda

Razgraničeni troškovi pribave

Razgraničeni troškovi pribave, kao aktivna vremenska razgraničenja, koriste se zbog ravnomjernog terećenja ukupnih troškova promatranog poslovnog razdoblja, te što realnijeg prikaza konačnog poslovnog rezultata.

Poštujući temeljne računovodstvene standarde i druga načela struke, obračun razgraničenih troškova provizije prema vrstama rizika neživotnog osiguranja provodi se na temelju sljedećih vrijednosti:

- ▲ dospjela (fakturirana) zaračunata premija kao osnovica za obračun provizije,
- ▲ ukupni trošak svih vrsta provizije za sve prodajne kanale,
- ▲ bruto prijenosna premija pri čemu se za obračun koristi dospjela (fakturirana) zaračunata premija.

Ostali razgraničeni troškovi

Ostali razgraničeni troškovi obuhvaćaju unaprijed plaćene troškove zakupnine, premija osiguranja, pretplate na časopise i sl. koji nisu nastali do momenta plaćanja već se protežu kroz cijelu godinu. Razgraničenjem troškova osigurava se da se obračunsko razdoblje tereti samo troškovima tog razdoblja bez obzira kada su nastali.

Nedospjela naplata prihoda

Razgraničeni prihodi obuhvaćaju one prihode obračunskog razdoblja koji pripadaju tom razdoblju ali za njih nisu mogli biti izdani računi ili nije dospjela njihova naplata.

Kamate se priznaju u prihode razmjerno vremenu na koje se odnose, uzimajući u obzir kamatnu stopu i osnovicu, v. bilješku 05.

Kapital i rezerve

---

13. Kapital i rezerve

Društvo u poslovnim knjigama iskazuje kapital raščlanjeno na: upisani kapital, revalorizacijske rezerve, zakonske rezerve, ostale rezerve i dobit tekuće godine.

Upisani kapital

Upisani kapital predstavlja nominalnu vrijednost uplaćenih običnih dionica i denominiran je u kuna. Dividende na redovne dionice priznaju se kao obveza u razdoblju u kojem su izglasane.

Zakonske rezerve

Zakonske rezerve formirane su sukladno Zakonu o trgovačkim društvima i iznose 5% dioničkog kapitala.

Revalorizacijske rezerve

Revalorizacijske rezerve obuhvaćaju nerealizirane neto dobitke i gubitke od promjena fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju, umanjene za pripadajući odgođeni porez.

Ostale rezerve

Ostale rezerve formiraju se prema odluci Skupštine iz dobiti za tekuću obračunsku godinu.

Tehničke pričuve

---

14. Pričuve za prijenosne premije

Prijenosna premija izračunava se za svaki pojedinačni ugovor prema trajanju osiguranja (pro rata temporis) primjenom aktuarske metode.

U neživotnom osiguranju aktiviraju se ukalkulirani troškovi u skladu s hrvatskim računovodstvenim propisima i odredbama MRS-a. Oni se izračunavaju svake godine i odražavaju stvarno troškovno opterećenje za pojedinačnu skupinu proizvoda.

Prijenosna premija u životnom osiguranju obračunava se za ugovore koji su zaključeni kao dopunska osiguranja uz osiguranje života i koji se policiraju zajedno s glavnim proizvodom životnog osiguranja.

Obračun se vrši točno na dan.

15. Matematička pričuva

Matematička pričuva u osiguranju života izračunava se sukladno aktuarskim načelima po neto prospektivnoj metodi na bazi naplaćenih premija osiguranja kako slijedi:

- ▲ Obračun matematičke pričuve vrši se linearom interpolacijom točno na dan.
- ▲ Negativne vrijednosti na osnovi pojedinačnih ugovora se nulificiraju.
- ▲ Stopa cilmerizacije iznosi 35‰ (2015.: 35‰).

Kod ugovora o osiguranju s pravom sudjelovanja u dobiti predviđeni su udjeli u dobiti od kamata, u dodatnoj dobiti i zaključnoj dobiti. Udjeli u dobiti od kamata izračunavaju se u postotku od matematičke pričuve. Udjeli u dodatnoj dobiti izračunavaju se u promilima od osigurane svote. Udjeli u zaključnoj dobiti izračunavaju se prilikom isteka trajanja osiguranja.

U matematičku pričuvu ubrajaju se i sve pričuve za udjele u dobiti, bilo da su već dodijeljeni ili rezervirani za sljedeću godinu i buduća razdoblja, te prijenosne premije za one vrste životnih osiguranja za koje je potrebno oblikovati matematičku pričuvu.

16. Pričuve šteta

Pričuve šteta koje su prijavljene, a nisu riješene do kraja obračunskog razdoblja utvrđuju se prema procjeni vrijednosti očekivanih iznosa za svaku pojedinačnu štetu.

Pričuve za nastale, a neprijavljene štete (IBNR) izračunavaju se primjenom metoda propisanih od strane nadzornog tijela na temelju podataka o nastalim štetama odnosno projekcijom očekivanih šteta. Osnovni podaci dobivaju se od kombinacije podataka o likvidiranim štetama i pričuvama za štete kroz što duža protekla razdoblja. Za izračun IBNR-a primjenjuju se različiti modeli ovisno o vrsti osiguranja¹⁶.

Kao temelj za izračun pričuva za troškove obrade šteta za prijavljene, a još neriješene štete korišten je prosječni iznos troškova obrade šteta od 755,78 kuna (2015.: 763,50 kuna) po otvorenom osiguranom slučaju iz 2016. Za otvorene štete iz ranijih razdoblja uzimaju se različiti udjeli u vrijednosti tekuće godine (između 75% i 10%).

U izvještajnom razdoblju formirana je pričuva za troškove obrade šteta za već nastale, ali još neprijavljene štete (IBNR) u iznosu 1.133,67 kuna (2015.: 1.145,25 kuna) po očekivanom nastalom a neprijavljenom štetnom slučaju.

Tehničke pričuve provjerila je i potvrdila ovlaštena aktuarka, mr. Valentina Car, prof.

Test adekvatnosti tehničkih pričuva (*Liability adequacy test, LAT*)

Na svaki datum izvještavanja, sukladno odredbama MSFI-ja 4, vrši se provjera adekvatnosti priznatih obveza iz osiguranja.

Ako tekuće procjene obveza iz ugovora o osiguranju pokažu da su pričuve, formirane prema prvobitnim prepostavkama i umanjene za odgođene troškove pribave, i sadašnja vrijednost pripadajućih premija nedostatni za pokrivanje očekivanih budućih novčanih tokova, tada će se te osiguravateljno-tehničke pričuve uskladiti u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti i iskazati u Bilješkama uz finansijske izvještaje kao izvanplanske promjene. Test adekvatnosti prijenosnih premija kao i pričuva za još neriješene osigurane slučajeve vrši se na temelju realnih procjena budućih obveza iz osiguranja. Test adekvatnosti matematičke pričuve vrši se na temelju realnih procjena osnova koje ulaze u izračun matematičke pričuve, stvarnog razvoja stope otkupa i kapitalizacije, pripadajućih rezultata iz ulaganja kapitala te udjela u dobiti kod ugovora s pravom sudjelovanja u dobiti.

¹⁶ Paušalna metoda, metoda ulančanih ljestvica i Bornhuetter-Fergusonova metoda

---

Ostale stavke pasive

---

17. Ostale pričuve

U ovoj stavci iskazana su rezerviranja za troškove sudskih sporova i kazni iz upravnih postupaka. Rezerviranja se ne odnose na troškove sudskih sporova u svezi s regulacijom šteta ni na postupke u svezi s finansijskim ulaganjem (zajmovi).

18. Depoziti zadržani iz posla predanog u reosiguranje

Depoziti zadržani iz posla predanog u reosiguranje odnose se na obveze prema reosiguravatelju u višini iznosa koje osiguravatelj zadržava kao osiguranje potraživanja iz ugovora o reosiguranju.

Obveze po depozitima iz reosiguranja ne smiju se saldirati s potraživanjima i obvezama prema reosiguravatelju.

19. Ostale obveze

Obveze se evidentiraju u nominalnom iznosu.

Obveza se priznaje kada je vjerojatno da će doći do odliva resursa iz poduzetnika i kada se iznos kojim će obveza biti podmirena može pouzdano izmjeriti.

Obveza se prestaje priznavati kada je podmirena, istekla ili se vjerovnik odrekao ili izgubio svoja prava.

Obveze u stranim valutama preračunavaju se na dan bilance primjenom tečaja strane valute važećeg na taj dan.

Obveze iz proizašle iz poslova izravnog osiguranja

Obveze proizašle iz poslova izravnog osiguranja obuhvačaju obveze za primljene predujmove, obveze za proviziju i ostale obveze proizašle iz neposrednih poslova osiguranja.

Obveze proizašle iz poslova reosiguranja

Obveze proizašle iz reosiguranja obuhvačaju potražna salda obračuna reosiguranja prema važećim ugovorima o reosiguranju. Iskazuju se po nominalnoj vrijednosti.

20. Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja

Na teret obračunskog razdoblja knjiže se i troškovi za koje ne postoji odgovarajuća knjigovodstvena isprava da bi se mogli priznati kao obveza, a za koje se sa sigurnošću može utvrditi da se odnose na obračunsko razdoblje.

U ovoj stavci iskazuju se i rezerviranja za neiskorištene godišnje odmore sukladno hrvatskom računovodstvenom standardu.

Prihodi

Prihode Društva čine prihodi iz direktni osiguravateljnih poslova, prihodi od ulaganja i drugi prihodi.

21. Zarađene premije

Premije neživotnog osiguranja

Zaračunate premije neživotnih osiguranja uključuju sve iznose premija koje su ugovorene (policirane) u tekućem obračunskom razdoblju na period najduže na godinu dana, bez obzira na to, odnose li se ti iznosi u cijelosti ili djelomično na kasnije obračunsko razdoblje.

Premije osiguranja umanjuju se za storna (poništenja) iznosa, bez obzira na to, radi li se o stornu premija tekućeg ili prethodnog razdoblja.

Prihodi od premija neživotnih osiguranja priznaju se temeljem izdane police odnosno ugovora o osiguranju od dana kada osiguravatelj na sebe preuzima obvezu nošenja rizika. Premija osiguranja razgraničava se kroz kategoriju prijenosne premije. Osnovica za izračun prijenosne premije je zaračunata premija neživotnog osiguranja.

Premije životnog osiguranja

Zaračunatom premijom životnih osiguranja smatra se stvarno naplaćena premija uključujući naplaćeni dio djelomično naplaćenih rata.

Premije predane u reosiguranje

Premije predane u reosiguranje utvrđuju se obračunom temeljem zaključenih ugovora o reosiguranju kojima Društvo dio preuzetih rizika iznad samopridržaja prenosi na reosiguravatelja.

Promjena pričuve za prijenosne premije

Prijenosne premije obračunavaju se za sve one ugovore kod kojih osiguravateljno pokriće traje nakon kraja obračunskog razdoblja.

Ispravak vrijednosti premije osiguranja

Zaračunata bruto premija na kraju obračunskog razdoblja umanjuje se za dio premije za koji je potrebno formirati ispravak vrijednosti jer je od dana dospijeća proteklo više od 90 dana.

Naplaćena otpisana premija i naplaćeni ispravak vrijednosti priznaju se kao prihod u razdoblju kada su potraživanja naplaćena.

22. Prihodi od provizija i naknada

U ovoj stavci iskazuju se isključivo uplate s osnove ugovora o reosiguranju.

Provizija od reosiguranja i udjeli u dobiti uključuju provizije koje su primljene ili se potražuju od reosiguravatelja i udjele u dobiti temeljene na ugovorima o reosiguranju.

23. Ostali prihodi

Ostale prihode čine poslovni prihodi koje nije moguće direktno dovesti u vezu s poslovima osiguranja kao što su prihod od prodaje materijalne imovine, otpisa obveza, prihodi iz ranijih godina i slično.

24. Prihodi od ulaganja

Prihod od kamata priznaje se kroz račun dobiti i gubitka kako nastaje za sve kamatonosne finansijske instrumente koji se mjere po amortiziranom trošku te za dužničke vrijednosne papire raspoložive za prodaju uz primjenu metode efektivne kamatne stope, tj. stope koja diskontira očekivane buduće gotovinske tokove na neto sadašnju vrijednost kroz vrijeme trajanja ugovora ili trenutačno važeće varijabilne kamatne stope.

Prihod od kamata finansijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka priznaje se kao prihod od kamata po kuponskoj kamatnoj stopi.

Finansijski prihodi također uključuju i dividende i neto dobitke od promjene fer vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka te realizirane neto dobitke kod prestanka priznavanja finansijske imovine raspoložive za prodaju i neto pozitivne tečajne razlike od preračunavanja finansijske imovine i obveza na tečaj na datum izvještavanja.

Izdaci

25. Izdaci za osigurane slučajeve

Mjerodavne štete u osiguranju čine likvidirane štete, troškovi obrade šteta i promjena pričuve šteta.

Likvidirane štete priznaju se u trenutku isplate štete u visini isplaćenog iznosa za naknadu štete. Likvidirane štete uvećavaju se za troškove šteta, naplaćeni regresi umanjuju likvidirane štete.

Pričuva šteta formira se za neriješene štete neovisno o tome jesu li prijavljene, na osnovi procjene pojedinačnih slučajeva odnosno primjenom statističkih metoda.

26. Promjena matematičke pričuve i ostalih tehničkih pričuva

Za utvrđivanje promjene tehničkih pričuva i potvrdu ispravnosti obračuna odgovoran je ovlašteni aktuar.

Promjena pričuva je razlika vrijednosti pričuva na zadnji dan prethodne godine i vrijednosti pričuva na zadnji dan obračunskog razdoblja za koje se utvrđuje tehnička pričuva.

Tečajne razlike koje nastaju vrednovanjem pričuva također se uzimaju u obzir u promjenu tehničkih pričuva.

27. Troškovi pribave

Troškovi pribave uključuju sve izravne troškove koji nastaju kod zaključivanja ugovora o osiguranju kao što su troškovi provizije zastupnika i posrednika u osiguranju, plaće zaposlenih na poslovima proslave, troškovi marketinga i ostali indirektni troškovi prodaje.

Troškovi provizije neživotnog osiguranja priznaju se kako nastaju sukladno načelu obračunskog razdoblja, a troškovi provizije životnog osiguranja priznaju se kako se plaćaju, što je povezano s načelom priznavanja prihoda od premija životnog osiguranja.

28. Troškovi uprave

Troškovi uprave odnosno administrativni troškovi uključuju troškove osoblja, amortizaciju materijalne imovine, materijalne i nematerijalne usluge, materijalne i ostale troškove.

Raspodjela troškova

Svi troškovi poslovanja u trenutku nastanka evidentiraju se u glavnoj knjizi neživotnog osiguranja. Ne-posredno prije zaključivanja kvartala, prema unaprijed definiranim ključevima, vrši se prijenos dijela troškova u životno osiguranje i na svaku funkcionalnu grupu (troškove pribave, troškove uprave i troškove šteta).

Iznimka su troškovi za koje se odmah u trenutku nastanka jednoznačno i točno može utvrditi radi li se o direktnim troškovima životnog ili neživotnog osiguranja.

Definiranje i ažuriranje ključeva obavlja se na početku poslovne godine i kao takvo se koristi do samoga kraja poslovne godine, osim u izvanrednim okolnostima, kada bi izostanak korekcije definiranih ključeva mogao prouzročiti krivu sliku o stanju troškova.

29. Troškovi ulaganja

Troškovi ulaganja uključuju neto gubitke od promjene fer vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka te realizirane neto gubitke kod prestanka priznavanja finansijske imovine raspoložive za prodaju i neto negativne tečajne razlike od preračunavanja finansijske imovine i obveza na tečaj na datum izvještavanja.

30. Porez na dobit

Porez na dobit sastoji se od tekućeg i odgođenog poreza.

Tekući porez predstavlja očekivanu poreznu obvezu obračunatu na dobit za godinu usklađenu za iznose koji ne ulaze u poreznu osnovicu ili porezno nepriznate rashode, koristeći porezne stope koje su na snazi na datum izvještavanja.

Trošak poreza na dobit iskazuje se kroz računu dobiti i gubitka, s izuzetkom poreza na dobit koji se odnosi na stavke priznate direktno u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, kada se porez na dobit priznaje u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Odgođeni porezi priznaju se bilančnom metodom, odražavajući privremene razlike, izmjenu knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza za potrebe finansijskog izvještavanja i iznosa koji se koriste za potrebe izračuna poreza.

Odgođeni porez izračunava se korištenjem poreznih stopa koje se očekuju primijeniti na privremene razlike kada će se one nadoknaditi ili namiriti, a na osnovi propisa koji su bili na snazi ili u suštini važeći na datum bilance.

Odgođena porezna imovina priznaje se do iznosa za koji je vjerojatno da će buduća oporeziva dobit biti dostatna za korištenje privremenih razlika. Odgođena porezna obveza pregledava se na svaki datum izvještavanja, te se smanjuje ukoliko više nije vjerojatno da će se povezana porezna korist moći realizirati.

Odgođena porezna imovina i obveze se ne diskontiraju, a iskazuju se kao dugotrajna imovina i/ili dugoročne obveze.

31. Izvanbilančni zapisi

U izvanbilančnoj evidenciji vode se sve one stvari, prava i obveze čije knjigovodstveno evidentiranje nije predviđeno u okviru bilančnih zapisa.

Izvanbilančni zapisi vode se prema knjigovodstvenim načelima i bilanciraju prema načelima bilanciranja.

Bilješke uz finansijske izvještaje

Bilješke uz Izvještaj o finansijskom položaju

Zemljišta i građevinski objekti

Zemljišta i građevinski objekti ne vode se u bilanci neživotnih osiguranja.

32. Zemljišta i građevinski objekti koji služe za provođenje djelatnosti

	Životna osiguranja	
	Knjigovodstvena vrijednost	Tržišna vrijednost
	tis. kn	tis. kn
Stanje na 31.12.2016.	50.068	64.548

Tablica 10: Zemljišta i građevinski objekti koji služe za provođenje djelatnosti (knjigovodstvena vrijednost i tržišna vrijednost)

	Životna osiguranja
	tis. kn
Knjigovodstvena vrijednost na 31.12.2015.	51.556
Nabava	542
Preknjiženje	
Prodaja	
Pripisi kroz račun dobiti i gubitka	
Pripisi u kapital i rezerve	
Amortizacija	2.031
Knjigovodstvena vrijednost na 31.12.2016.	50.068

Tablica 11: Zemljišta i građevinski objekti koji služe za provođenje djelatnosti (kretanje)

33. Zemljišta i građevinski objekti koji ne služe za provođenje djelatnosti

	Životna osiguranja	
	Knjigovodstvena vrijednost	Tržišna vrijednost
	tis. kn	tis. kn
Stanje na 31.12.2016.	97.166	117.706

Tablica 12: Zemljišta i građevinski objekti koji ne služe za provođenje djelatnosti (knjigovodstvena vrijednost i tržišna vrijednost)

	Životna osiguranja
	tis. kn
Knjigovodstvena vrijednost na 31.12.2015.	100.110
Nabava	17
Preknjiženje	
Prodaja	
Pripisi kroz račun dobiti i gubitka	
Pripisi u kapital i rezerve	
Amortizacija	2.961
Knjigovodstvena vrijednost na 31.12.2016.	97.166

Tablica 13: Zemljišta i građevinski objekti koji ne služe za provođenje djelatnosti (kretanje)

Finacijska imovina

Sadašnja vrijednost finacijskih instrumenata bez burzovne kotacije utvrđena je metodom procjene.

Napomena vezana za investicijske fondove:

Ulaganje se vrši isključivo u otvorene investicijske fondove iz kojih je u bilo koje vrijeme moguć izlazak po izračunatim vrijednostima. Udjeli u fondovima prikazani su u Godišnjim finacijskim izvještajima kao vlasnički finacijski instrumenti uvršteni u burzovnu kotaciju.

34. Podružnice, povezana društva i zajednički pothvati

Grawe nekretnine d.o.o.

Društvo je 12. prosinca 2016. kupnjom 100% poslovnih udjela steklo vlasništvo nad društvom *GRAWE nekretnine d.o.o.* sa sjedištem u Dubrovniku. U vlasništvu društva je poslovna zgrada u Dubrovniku za koju je izrađen procjembeni elaborat. Procijenjena vrijednost nekretnine, uvećana za vrijednost ostale imovine koja se može točno odrediti (gotovo isključivo depoziti), predstavlja nabavnu vrijednost.

S obzirom na kratko vrijeme između datuma stjecanja i datuma bilance za 2016. ne vrši se procjena vrijednosti poduzeća po prihodovnoj metodi. Za svako sljedeće vrednovanje primjenjuje se prihodovna metoda radi utvrđivanja eventualnoga umanjenja vrijednosti.

35. Finansijska imovina koja se drži do dospijeća (*held to maturity, HTM*)

	Životna osiguranja tis. kn	Neživotna osiguranja tis. kn
Knjigovodstvena vrijednost. Stanje na 31.12.2016.	848.751	119.588
Dužnički vrijednosni papiri	848.751	119.588
uvršteni u burzovnu kotaciju	848.751	119.588
neuvršteni u burzovnu kotaciju		
Tržišna vrijednost. Stanje na 31.12.2016.	954.607	130.161
Dužnički vrijednosni papiri	954.607	130.161
uvršteni u burzovnu kotaciju	954.607	130.161
neuvršteni u burzovnu kotaciju		

Tablica 14: Finansijska imovina koja se drži do dospijeća (knjigovodstvena vrijednost i tržišna vrijednost)

	Životna osiguranja tis. kn	Neživotna osiguranja tis. kn
Knjigovodstvena vrijednost. Stanje na 31.12.2015.	841.183	117.492
Nabava		
Preknjiženje	13.382	2.083
Prodaja		
Pripisi kroz račun dobiti i gubitka	2.707	781
Otpis		
Dobit ili gubitak iz tečajnih razlika	-8.521	-768
Knjigovodstvena vrijednost. Stanje na 31.12.2016.	848.751	119.588

Tablica 15: Finansijska imovina koja se drži do dospijeća (kretanje)

36. Finansijska imovina raspoloživa za prodaju (*available for sale, AFS*)

	Životna osiguranja tis. kn	Neživotna osiguranja tis. kn
Stanje na 31.12.2016.	1.857.111	256.020
Vlasnički vrijednosni papiri	131.929	1.546
uvršteni u burzovnu kotaciju	131.929	1.546
neuvršteni u burzovnu kotaciju		
Dužnički vrijednosni papiri	1.725.182	254.474
uvršteni u burzovnu kotaciju	1.725.182	254.474
neuvršteni u burzovnu kotaciju		

Tablica 16: Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

	Životna osiguranja		Neživotna osiguranja	
	Vlasnički financ. instr. ¹⁷	Dužnički vri- jedn. papiri ¹⁸	Vlasnički financ. instr.	Dužnički vri- jedn. papiri
	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn
Stanje na 31.12.2015.	105.545	1.535.090	1.464	238.421
Nabava	21.936	276.588		19.918
Prekniženje		39.904		4.694
Prodaja		-187.720		-14.589
Pripisi kroz račun dobiti i gubitka		3.088		6
Pripisi u kapital i rezerve	5.280	72.524	97	7.922
Otpis		-117		-1.150
Dobit ili gubitak iz tečajnih razlika	-831	-14.175	-15	-747
Stanje na 31.12.2016.	131.929	1.725.182	1.546	254.474

Tablica 17: Finansijska imovina raspoloživa za prodaju (kretanje)

37. Zajmovi i potraživanja (loans and receivables, LAR)

	Životna osiguranja		Neživotna osiguranja	
	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn
Stanje na 31.12.2016.	16.713	5.244		
Depoziti			4.551	
Zajmovi	16.713		205	
od toga zajmovi po policama	16.713			
od toga povezanim društvima				
Potraživanja po osnovi zajedničkih ulaganja			488	

Tablica 18: Zajmovi i potraživanja (pod Finansijska imovina)

	Životna osiguranja		Neživotna osiguranja		
	Depoziti	Zajmovi	Depoziti	Zajmovi	Potraživanja po osnovi zajedničkih ulaganja
	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn
Stanje na 31.12.2015.	914	19.520	5.009	234	488
Nabava		56	4.514		
Prekniženje			37		
Prodaja	-914	-2.666	-5.009	-27	
Pripisi kroz račun dobiti i gubitka					
Otpis					
Dobit ili gubitak iz tečajnih razlika		-207		-2	
Stanje na 31.12.2016.	0	16.713	4.551	205	488

Tablica 19: Zajmovi i potraživanja (pod Finansijska imovina) (kretanje)

Depoziti kod kreditnih institucija (banaka)

Niže je pregled depozita prema rokovima dospijeća u skladu s MSFI-jem 7.7 i MSFI-jem 7.39:

	Životna osiguranja		Neživotna osiguranja	
	2016.	2015.	2016.	2015.
	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn
Stanje na 31.12.	0	914	4.551	5.009
do 3 mjeseca		914	4.551	5.009
od 3 mjeseca do 1 godine				
od 1 godine do 5 godina				
preko 5 godina				

Tablica 20: Depoziti kod kreditnih institucija (rokov dospijeća)

¹⁷ Vlasnički finansijski instrumenti

¹⁸ Dužnički vrijednosni papiri

Zajmovi

Niže je pregled zajmova prema rokovima dospijeća u skladu s MSFI-jem 7.7 i MSFI-jem 7.39:

	Životna osiguranja		Neživotna osiguranja	
	2016.	2015.	2016.	2015.
	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn
Stanje na 31.12.	16.713	19.520	205	234
do 3 mjeseca				
od 3 mjeseca do 1 godine				13
od 1 godine do 5 godina	16.713	19.520		
preko 5 godina			205	221

Tablica 21: Zajmovi (rokov dospijeća)

Zajmovi po policama koriste se s obzirom na nekomplikiran način podizanja zajma i otplate uglavnom za kratkoročno financiranje. Korisnik prilikom podizanja zajma po polici ne određuje rok korištenja zajma. S obzirom na iskustva iz prethodnih godina računamo na prosječni rok zajma od jedne do pet godina.

Zajmovi koji su već dospjeli na naplatu ali kod kojih rok povrata nije moguće procijeniti zbog sudske postupaka koji su u tijeku ili ugovorenih odredbi prikazani su kao zajmovi s rokom dospijeća *preko 5 godina*. U obračunskom razdoblju to nije bio slučaj ni s jednim zajmom.

Potraživanja po osnovi zajedničkih ulaganja

Potraživanja na temelju zajedničkih ulaganja odnose se na suvlasništvo nad jednim objektom koji su zajednički finansirala sva društva-članice Hrvatskog ureda za osiguranje i koji, pod uvjetom nastavka poslovanja u segmentu osiguranja motornih vozila, sukladno ugovornoj obvezi podliježe zabrani otuđenja.

Reklasifikacija finansijskih instrumenata

U poslovnim godinama 2009. i 2011. izvršena je prenamjena finansijske imovine iz kategorije Ulaganja raspoloživa za prodaju (*available for sale, AFS*) u kategoriju Ulaganja koja se drže do dospijeća (*held to maturity, HTM*), jer se zbog izmjenjene situacije na tržištu ne predviđa prodaja reklasificiranih finansijskih instrumenata, nego se namjerava obveznice držati u portfelju do isteka roka dospijeća.

Uvjeti iz MRS-a 39 koji se odnose na tretiranje računovodstvenih razlika između novog troška stjecanja i iznosa po dospijeću ispunjeni su na način da se ove razlike ukidaju tijekom preostalog korisnog vijeka trajanja finansijske imovine primjenom metode efektivne kamatne stope.

Knjigovodstvena vrijednost reklasificiranih finansijskih instrumenata na dan prenamjene 2009. godine iznosila je 1.363.920.685,55 kuna¹⁹ odnosno 286.266.800,77 kuna 2011. godine.

¹⁹ Obveznice knjigovodstvene vrijednosti 1.050.315.796,09 kuna (na dan reklasifikacije) uplaćene su u međuvremenu do datuma bilance.

U sljedećoj tablici sadržane su dodatne informacije u skladu s MSFI-jem 7.12 i 7.12A:

Vrijednosni papir			Datum ²⁰	Na dan reklasifikacije				Pričuve AFS		
ISIN	Irnom ²¹	Istek		ISIN	Irnom ²²	Istek		Život	Neživot	
	%	%				tis. kn	tis. kn			
HRRHMFO103A0	6,75	08.03.2010	01.01.2009.	7,63	99,00			2.970		-29
			31.12.2009.							-4
HRRHMFO125A3	6,88	23.05.2012	01.01.2009.	6,02	102,50	310.872	4.490	-4.374	-53	
			31.12.2009.					-2.996	-36	
			31.12.2010.					-1.714	-21	
			31.12.2011.					-482	-6	
HRRHMFO137A8	4,50	11.07.2013	01.01.2009.	6,87	91,00			58.422		-5.037
			31.12.2009.							-3.793
			31.12.2010.							-2.625
			31.12.2011.							-1.534
			31.12.2012.							-514
HRRHMFO142A8	5,50	10.02.2014	01.01.2009.	5,96	98,00	423.491	22.431	-13.585	-381	
			31.12.2009.					-10.604	-297	
			31.12.2010.					-7.884	-223	
			31.12.2011.					-5.294	-150	
			31.12.2012.					-2.710	-77	
			31.12.2013.					-186		
HRRHMFO157A6	4,25	14.07.2015	01.01.2009.	5,96	90,94	128.461	5.089	-11.407	-148	
			31.12.2009.					-9.364	-122	
			31.12.2010.					-7.522	-99	
			31.12.2011.					-5.793	-76	
			31.12.2012.					-4.030	-53	
			31.12.2013.					-2.394	-31	
			31.12.2014.					-811	-11	
HRRHMFO15CA8	5,25	15.12.2015	01.01.2009.	7,12	90,00			21.600		-2.457
			31.12.2009.							-2.028
			31.12.2010.							-1.626
			31.12.2011.							-1.251
			31.12.2012.							-902
			31.12.2013.							-576
			31.12.2014.							-272
HRRHMFO172A5	4,75	08.02.2017	01.01.2009.	6,72	88,00			14.080		-1.752
			31.12.2009.							-1.483
			31.12.2010.							-1.230
			31.12.2011.							-994
			31.12.2012.							-773
			31.12.2013.							-565
			31.12.2014.							-371
			31.12.2015.							-188
			31.12.2016.							-17
XS0305384124	5,00	14.06.2017	01.01.2009.	6,69	89,29	32.700		2.899		
			31.12.2009.					2.468		
			31.12.2010.					2.083		
			31.12.2011.					1.736		
			31.12.2012.					1.375		
			31.12.2013.					1.045		
			31.12.2014.					721		
			31.12.2015.					412		
			31.12.2016.					123		

Tablica 22: Reklasifikacija finansijskih instrumenata

²⁰ U prvom retku za svaki vrijednosni papir naveden je datum reklasifikacije

²¹ Nominalna kamatna stopa

²² Nominalna kamatna stopa

Dodatne informacije u skladu s MSFI-jem 7.12 i 7.12A (nastavak):

Vrijednosni papir			Datum ²³ ISIN	Na dan reklasifikacije				Pričuve AFS	
ISIN	İnom ²⁴	Istek		İnom ²⁵ %	Istek	ISIN		Život tis. kn	Neživot tis. kn
	%					Život tis. kn	Neživot tis. kn		
HRRHMFO19BA2	5,38	29.11.2019	01.01.2009.	5,86	96,12	266.825		-12.919	
			31.12.2009.					-11.319	
			31.12.2010.					-10.371	
			31.12.2011.					-9.092	
			31.12.2012.					-7.705	
			31.12.2013.					-6.462	
			31.12.2014.					-5.219	
			31.12.2015.					-4.016	
			31.12.2016.					-2.867	
XS0158715804	5,75	04.12.2012	02.01.2009.	5,66	100,31		14.709		70
			31.12.2009.					51	
			31.12.2010.					17	
			31.12.2011.					4	
XS0190291582	5,00	15.04.2014	13.01.2009.	6,37	94,00	11.352		414	
			31.12.2009.					328	
			31.12.2010.					245	
			31.12.2011.					169	
			31.12.2012.					92	
			31.12.2013.					20	
HRGDZDO119A0	5,50	01.09.2011	29.01.2009.	5,86	99,12		2.901		-77
			31.12.2009.					-48	
			31.12.2010.					-19	
XS0126121507	6,75	14.03.2011	16.02.2009.	6,29	100,85	39.776	3.752	1.431	124
			31.12.2009.					808	70
			31.12.2010.					133	12
HRRHMFO203E0	6,50	05.03.2020	01.07.2011.	5,93	103,71	257.912	17.306	2.557	28
			31.12.2011.					2.418	28
			31.12.2012.					1.916	25
			31.12.2013.					1.617	-6
			31.12.2014.					1.318	-5
			31.12.2015.					1.027	-4
			31.12.2016.					749	-3
HRRHMFO17BA6	6,25	25.11.2017	22.07.2011.	5,80	102,30		11.048		50
			31.12.2011.					46	
			31.12.2012.					37	
			31.12.2013.					29	
			31.12.2014.					21	
			31.12.2015.					13	
			31.12.2016.					6	
Ukupno			Razlika ²⁶					-34.984	-9.662
			31.12.2009.					-30.679	-7.690
			31.12.2010.					-25.030	-5.814
			31.12.2011.					-16.338	-3.933
			31.12.2012.					-11.062	-2.256
			31.12.2013.					-6.360	-1.150
			31.12.2014.					-3.991	-638
			31.12.2015.					-2.576	-179
			31.12.2016.					-1.994	-14

Tablica 22:

²³ U prvom retku za svaki vrijednosni papir naveden je datum reklassifikacije²⁴ Nominalna kamatna stopa²⁵ Nominalna kamatna stopa²⁶ Vrijednosti na dan reklassifikacije

---

Ostala ulaganja

---

38. Ulaganja za račun i rizik ugovaratelja životnog osiguranja

Ulaganja za račun i rizik ugovaratelja životnog osiguranja klasificirana su kao finansijski instrumenti i vrednuju se kao Finansijski instrumenti po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

Ova ulaganja čine udjeli u sljedećim investicijskim fondovima²⁷:

- ▲ Addiko Growth (Addiko Invest AG)

Addiko Growth je dionički fond. Portfelj fonda sastoji se gotovo 100% od dionica a karakterizira ga visok prinos i veći rizik ulaganja.

- ▲ Addiko Balanced (Addiko Invest AG)

Addiko Balanced je uravnoteženi fond, koji podjednako ulaže u dionice i obveznice i karakteriziraju ga viši prinos i umjereni rizik ulaganja. Preporučeno trajanje ulaganja je minimalno 3 godine.

- ▲ Addiko Conservative (Addiko Invest AG)

Addiko Conservative je obveznički fond, čiji portfelj se sastoji od gotovo 100% ulaganja u obveznice i karakteriziraju ga niži prinos i manji rizik ulaganja. Preporučeno trajanje ulaganja je minimalno 2 godine.

- ▲ Apollo Ausgewogen (Security KAG)

Apollo Ausgewogen (uravnoteženi) primarno ulaže u dioničke investicijske fondove izdavatelja na međunarodnom tržištu i manjim dijelom u obvezničke investicijske fondove izdavatelja iz zemalja eurozone.

- ▲ Apollo Dynamisch (Security KAG)

Apollo Dynamisch primarno ulaže u dioničke investicijske fondove na međunarodnom tržištu. U strukturi portfela dvije trećine čine dionice međunarodnih izdavatelja, a jednu trećinu čine dionice izdavatelja iz zemalja eurozone.

- ▲ Apollo Konservativ (Security KAG)

Apollo Konservativ je mješoviti krovni fond koji jednu trećinu sredstava investira u dionice a dvije trećine u obveznice. Dionički segment nadalje se dijeli na indeks Europa (MSCI EMU Index) koji čini jednu njegovu trećinu i indeks Global (MSCI World Index) koji čini dvije trećine.

Obveznički segment karakterizira široka disperzija rizika na obveznice brzorastućih tržišta, zamjenjive obveznice, osigurane bankovne obveznice kao i državne obveznice.

- ▲ VALIF (Security KAG)

VALIF je skraćeni naziv za Value investment funds Klassik i predstavlja mješoviti fond, čija strategija ulaganja ima za cilj ostvarivanje dugoročnih priloga. Pri tome se nastoji kroz disperziju na dionice, državne obveznice, korporativne obveznice, obveznica brzorastućih tržišta (*emerging market*), zamjenjive obveznice te kroz posebnu opciju strategiju, slično kao ulaganje u osiguranja, postići što je moguće stabilniji porast vrijednosti.

---

²⁷ Uz svaki investicijski fond naveden je naziv društva za upravljanje investicijskim fondom.

39. Zajmovi i potraživanja (*loans and receivables, LAR*)

Potraživanja

Potraživanja se vrednuju po trošku stjecanja. Ona približno odgovaraju sadašnjoj vrijednosti (usp. MSFI 7.25 i MSFI 7.29).

	Životna osiguranja		Neživotna osiguranja	
	2016.	2015.	2016.	2015.
	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn
Stanje na 31.12.	118	6.024	31.701	38.159
Potraživanja od povezanih društava	107	170	39	133
Potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja				
Potraživanja iz poslova suosiguranja i reosiguranja				96
Ostala potraživanja	107	170	39	37
Druga potraživanja	11	5.854	31.662	38.026
Potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja			14.898	32.420
Potraživanja iz poslova suosiguranja i reosiguranja			47	4
Ostala potraživanja	11	5.854	16.717	5.602
od toga potraživanja po kreditnim karticama i čekovima			3.115	3.560
od toga interni odnosi ²⁸		5.854	12.003	

Tablica 23: Potraživanja

Napomena uz stavku Potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja (Druga potraživanja):

▲ Neživotna osiguranja

U ovoj stavci iskazuju se sukladno računovodstvenom standardu potraživanja za policirane, još nefakturirane udjele premija. U izvještajnoj godini ona iznose 12.916.388,05 kuna (2015.: 29.928.686,48 kune).

Za potraživanja od ugovaratelja osiguranja starija od 90 dana izvršen je ispravak vrijednosti.

Sljedeća tablica sadrži pregled potraživanja po rokovima dospijeća u skladu s MSFI-jem 7.39:

	Životna osiguranja		Neživotna osiguranja	
	2016.	2015.	2016.	2015.
	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn
Stanje na 31.12.	118	6.024	31.701	38.159
Potraživanja od povezanih društava	107	170	39	133
do 3 mjeseca	107	170	39	133
od 3 mjeseca do 1 godine				
od 1 godine do 5 godina				
preko 5 godina				
Druga potraživanja	11	5.854	31.662	38.026
do 3 mjeseca	11	5.854	31.662	38.026
od 3 mjeseca do 1 godine				
od 1 godine do 5 godina				
preko 5 godina				

Tablica 24: Potraživanja (rokov dospijeća)

²⁸ Interni odnosi između bilance životnih i bilance neživotnih osiguranja prikazani su u stavci pasive Ostale obveze.

40. Novac u banci i blagajni

Knjigovodstvena vrijednost stavke Novac u baci i blagajni odgovara sadašnjoj vrijednosti na dan bilance.

Rok dospijeća kratkoročnih depozita uključenih u ovu stavku iznosi najviše tri mjeseca.

	Životna osiguranja		Neživotna osiguranja	
	2016.	2015.	2016.	2015.
	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn
Stanje na 31.12.	11.581	6.696	7.053	11.423
Sredstva na poslovnom računu	11.575	6.689	7.027	11.398
Novčana sredstva u blagajni	7	6	26	25

Tablica 25: Novac u baci i blagajni

Ostale stavke aktive

---

41. Dugotrajna imovina namijenjena za prodaju

Radi se o nekretninama koje su uslijed nepotpune ili nepravovremene otplate hipotekarnih ili fiducijalnih zajmova prešle u vlasništvo Društva. Prodaja te imovine je u dugoročnom planu.

42. Odgođena porezna imovina

Odgođena porezna imovina odnosi se ili na privremene razlike kod ulaganja, pri čemu one najvećim dijelom proizlaze iz revalorizacijskih pričuve prikazanih direktno u kapitalu, ili na porezno nepriznate nerealizirane gubitke iz finansijskih ulaganja, a njihovo porezno nepriznavanje kompenzira se odgođenim porezima u tekućoj godini.

Razlike se vrednuju poreznom stopom od 18% koja je na snazi od 1. siječnja 2017. (2016.: 20%).

	Životna osiguranja		Neživotna osiguranja	
	2016.	2015.	2016.	2015.
	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn
Stanje na 31.12.		21		
Iz privremenih razlika kod finansijskih ulaganja (revalorizacijske pričuve)				
Odgodeni porezni trošak (prihod)			21	

Tablica 26: Odgođena porezna imovina

Kapital i rezerve

---

43. Struktura i promjena kapitala i rezervi

Podaci su navedeni u Izvještaju o promjenama kapitala na stranici 21.

Dijeljenjem iznosa vlastitog kapitala i rezervi prema podacima iz Izvještaja o finansijskom položaju na 31.12.2016. s ukupnim brojem dionica od 90.000 komada dobije se vrijednost dionice od 6.674,15 kuna (2015.: 5.608,88 kuna). S obzirom na to da je nominalna vrijednost dionice 1.000 kuna, to iznosi 667,4% njezine nominalne vrijednosti (2015.: 560,9%).

44. Upisani kapital

Upisani kapital Društva iznosi 90 milijuna kuna i uplaćen je u cijelosti. Podijeljen je na 90.000 pojedinačnih dionica koje glase na ime, s pravom glasa, svaka nominalnog iznosa od 1.000 kuna. Svaka dionica koja glasi na ime sudjeluje u temeljnog kapitalu u jednakom opsegu.

U 2016. nije bilo promjena ni u pogledu strukture dioničara niti u pogledu iznosa upisanog kapitala. Dionice su upisane 100% u korist Grazer Wechselseitige Versicherung AG, Graz.

Na dan 31.12.2016. Društvo nije držalo vlastite dionice, a također ni tijekom 2015. godine.

45. Dobit tekućeg obračunskog razdoblja

Isplata dobiti (dividendi) u izvještajnom razdoblju (od dobiti prethodnog obračunskog razdoblja)

	Po dionici	Ukupno
	kn	tis. kn
Redovne dionice	100	9.000

Tablica 27: Isplata dobiti (dividendi) u izvještajnom razdoblju (od dobiti prethodnog obračunskog razdoblja)

Zarada po dionici

Prema MRS-u 33.10 osnovne zarade po dionici „trebaju se izračunavati dijeljenjem dobiti ili gubitka pripisiv redovnim dioničarima matičnog društva (brojnik) ponderiranim prosječnim brojem valjanih redovnih dionica (nazivnik) tijekom razdoblja“.

		2016.	2015.
Dobit obračunskog razdoblja	kn	45.014.024,38	44.295.951,37
Broj dionica (komad)	kom.	90.000	90.000
Dobit po dionici	Kn	500,16	492,18

Tablica 28: Zarada po dionici

Budući da ni u 2015. niti u tekućem izvještajnom razdoblju nije bilo potencijalnih učinaka razrjeđivanja zarade, nerazrijeđena zarada po dionici jednaka je razrijeđenoj zaradi po dionici.

Prijedlog upotrebe dobiti

Odluku o upotrebi dobiti za 2016. u iznosu 45.014.024,38 kuna donosi Glavna skupština.

Uprava će predložiti isplatu dividende u iznosu od 100 kuna po dionici (2015.: 100 kuna po dionici). Kao datum isplate dividende i datum „ex dividend“ utvrđen 28. travnja 2017. Preostala dobit tekućeg obračunskog razdoblja raspoređuje se u Ostale pričuve.

Tehničke pričuve

46. Tehničke pričuve (osim Posebne pričuve za životna osiguranja kod kojih ugovaratelj osiguranja snosi rizik ulaganja)

	Životna osiguranja			Neživotna osiguranja		
	2016.	2015.	Δ	2016.	2015.	Δ
	tis. kn	tis. kn		tis. kn	tis. kn	
Tehničke pričuve. Stanje na 31.12.	2.381.931	2.315.958	2,8%	238.894	248.792	-4,0%
Bruto iznos	2.382.955	2.316.675	2,9%	294.511	305.066	-3,5%
Udio reosiguranja	-1.024	-717	-42,9%	-55.617	-56.274	1,2%
Prijenosne premije	1.572	1.658	-5,2%	54.741	59.020	-7,2%
Bruto iznos	1.887	1.953	-3,4%	60.439	64.896	-6,9%
Udio reosiguranja	-315	-295	-6,6%	-5.698	-5.876	3,0%
Matematičke pričuve	2.358.578	2.296.007	2,7%	779	781	-0,3%
Bruto iznos	2.358.936	2.296.346	2,7%	888	930	-4,6%
Udio reosiguranja	-358	-339	-5,7%	-108	-149	27,4%
Pričuve šteta	21.782	18.293	19,1%	183.224	187.941	-2,5%
Bruto iznos	22.133	18.375	20,4%	233.035	238.190	-2,2%
Udio reosiguranja	-351	-82	-326,1%	-49.811	-50.249	0,9%
Druge tehničke pričuve				150	1.050	-85,7%
Bruto iznos				150	1.050	-85,7%
Udio reosiguranja						

Tablica 29: Tehničke pričuve (osim Posebne pričuve za životna osiguranja kod kojih ugovaratelj osiguranja snosi rizik ulaganja)

Prijenosne premije neživotnih osiguranja

Ova stavka sadrži sukladno računovodstvenom standardu i prijenosnu premiju za još nedospjelu premiju u iznosu 12.916.388,05 kuna (2015.: 29.928.686,48 kuna). To proizlazi od iskazivanja premije portfelja u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti na bazi zaračunate godišnje bruto premije.

Analiza kretanja matematičke pričuve životnih osiguranja

	Bruto	Udio reosiguranja	Neto
	tis. kn	tis. kn	tis. kn
Stanje na 1.1.2015.	2.210.732	-396	2.210.336
Alokacija premije	191.326	0	191.326
Promjena pričuve prijenosnih premija	1.253	57	1.311
Zillmer	-2.909	0	-2.909
Pripis kamate	50.682	0	50.682
Alokacija diskrecijskog sudjelovanja u dobiti	17.654	0	17.654
Obveze oslobođene prilikom isplate naknada za slučajeve smrti, otkupa i drugih prekida tijekom godine	-186.533	0	-186.533
Tečajne razlike	14.142	0	14.142
Stanje na 31.12.2015.	2.296.346	-339	2.296.007
Stanje na 1.1.2016.	2.296.346	-339	2.296.007
Alokacija premije	194.532	0	194.532
Promjena pričuve prijenosnih premija	19	-19	0
Zillmer	-3.422	0	-3.422
Pripis kamate	51.770	0	51.770
Alokacija diskrecijskog sudjelovanja u dobiti	6.745	0	6.745
Obveze oslobođene prilikom isplate naknada za slučajeve smrti, otkupa i drugih prekida tijekom godine	-165.484	0	-165.484
Tečajne razlike	-21.571	0	-21.571
Stanje na 31.12.2016.	2.358.936	-358	2.358.578

Tablica 30: Matematička pričuva životnih osiguranja (kretanje)

Analiza kretanja pričuva šteta

Životna osiguranja

	Pričuve RBNS ²⁹			Pričuve IBNR ³⁰			Pričuve za još neriješene osigurane slučajeve ³¹		
	Bruto	Udio reosiguranja	Neto	Bruto	Udio re- osiguranja	Neto	Bruto	Udio re- osiguranja	Neto
	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn
Stanje na 1.1.2015.	12.205	-83	12.123	5.029	0	5.029	17.235	-83	17.152
Štete tekuće godine	195.599		195.599				195.599		195.599
Likvidirane štete	-198.309	198	-198.112				-198.309	198	-198.112
Promjena pričuva za neriješene štete iz prethodnih godina.	3.926	-198	3.729				3.926	-198	3.729
Promjena (IBNR)				-76		-76	-76		-76
Stanje na 31.12.2015.	13.422	-82	13.339	4.953	0	4.953	18.375	-82	18.293
Stanje na 1.1.2016.	13.422	-82	13.339	4.953	0	4.953	18.375	-82	18.293
Štete tekuće godine	206.211		206.211				206.211		206.211
Likvidirane štete	-205.367	256	-205.111				256		-205.111
Promjena pričuva za neriješene štete iz prethodnih godina	2.924	-524	2.400				2.924	-524	2.400
Promjena (IBNR)				-10		-10	-10		-10
Stanje na 31.12.2016.	17.190	-351	16.839	4.943	0	4.943	22.133	-351	21.782

Tablica 31: Pričuve šteta. Životna osiguranja (kretanje)

²⁹ Pričuva. RBNS (Reported, but not settled. Pričuva za prijavljene štete koje nisu potpuno riješene)³⁰ Pričuva. IBNR (Incurred, but not reported. Pričuve za štete koje su nastupile a nisu prijavljene do kraja obračunskog razdoblja za koje se utvrđuje pričuva šteta)³¹ Pričuva za štete koje još nisu riješene

Neživotna osiguranja

	Pričuve RBNS			Pričuve IBNR			Pričuve za još neriješene osigurane slučajeve		
	Bruto	Udio reosig.	Neto	Bruto	Udio reosig.	Neto	Bruto	Udio reosig.	Neto
	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn
Stanje na 1.1.2015.	176.202	-33.984	142.219	54.249	-9.082	45.166	230.451	-43.066	187.385
Štete tekuće godine	75.075	-18.187	56.887				75.075	-18.187	56.887
Likvidirane štete	-62.018	10.909	-51.109				-62.018	10.909	-51.109
Promjena pričuva za neriješene štete iz prethodnih godina.	-8.580	-236	-8.816				-8.580	-236	-8.816
Promjena (IBNR)				3.262	332	3.594	3.262	332	3.594
Stanje na 31.12.2015.	180.679	-41.499	139.180	57.511	-8.750	48.761	238.190	-50.249	187.941
Stanje na 1.1.2016.	180.679	-41.499	139.180	57.511	-8.750	48.761	238.190	-50.249	187.941
Štete tekuće godine	55.001	-13.085	41.917				55.001	-13.085	41.917
Likvidirane štete	-58.431	10.886	-47.545				-58.431	10.886	-47.545
Promjena pričuva za neriješene štete iz prethodnih godina	-4.441	3.381	-1.060				-4.441	3.381	-1.060
Promjena (IBNR)				2.715	-744	1.971	2.715	-744	1.971
Stanje na 31.12.2016.	172.808	-40.316	132.492	60.226	-9.495	50.732	233.035	-49.811	183.224

Tablica 32: Pričuva za još neriješene štete. Neživotna osiguranja (kretanje)

Napomena:

Navedene pričuve za životna osiguranja i neživotna osiguranja sadrže razmjerne troškove obrade i likvidacije šteta (*Pričuva za obradu i likvidaciju šteta*).

47. Posebne pričuve za životna osiguranja kod kojih ugovaratelj osiguranja snosi rizik ulaganja

Posebne pričuve za životna osiguranja kod kojih ugovaratelj osiguranja snosi rizik ulaganja prikazuju obveze prema ugovarateljima osiguranja koje su vezane za kretanje vrijednosti i prinose od ulaganja.

Posebne pričuve za životna osiguranja kod kojih ugovaratelj osiguranja snosi rizik ulaganja vrednuju se po fer vrijednosti jednako kao i Ulaganja za račun i rizik ugovaratelja životnog osiguranja.

	2016.	2015.	Δ
	tis. kn	tis. kn	
Neto. Stanje na 31.12.	74.420	70.660	5,3%
Bruto	74.420	70.660	5,3%
Udio reosiguranja			

Tablica 33: Posebne pričuve za životna osiguranja kod kojih ugovaratelj osiguranja snosi rizik ulaganja

Ostale stavke pasive

48. Ostale pričuve

Ostale pričuve formirane su za potrebe sudskega troškova za tekuće sudske sporove. U ovu stavku nisu uračunate pričuve za pokrenute sudske postupke

- ▲ zbog neriješenih i osporenih isplata naknada iz osiguranja
- ▲ radi naplate otvorenih potraživanja s osnove premije osiguranja i finansijskih ulaganja.

49. Ostale obveze

Niže je prikazana struktura obveza prema skupinama vjerovnika sukladno MSFI-ju 7. Knjigovodstvene vrijednosti odgovaraju tržišnoj vrijednosti na dan bilance.

	Životna osiguranja		Neživotna osiguranja	
	2016.	2015.	2016.	2015.
	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn
Stanje na 31.12.	138.179	9.639	21.339	30.180
Obveze prema povezanim društvima	116.054	6	3.199	5.028
Obveze proizašle iz poslova izravnog osiguranja				
Obveze proizašle iz poslova suosiguranja i reosiguranja	6	6	2.003	3.588
Ostale obveze	116.048		1.196	1.440
Druge obveze	22.125	9.633	18.140	25.152
Obveze proizašle iz poslova izravnog osiguranja	8.740	8.410	5.086	5.278
Obveze proizašle iz poslova suosiguranja i reosiguranja	761	630	2.919	4.093
Ostale obveze	12.624	593	10.135	15.781
od toga interni odnosi ³²	12.003			5.854

Tablica 34: Ostale obveze

Napomena uz stavku Ostale obveze (Druga potraživanja):

▲ Neživotna osiguranja

Uključuje obračunati, još neplaćeni porez na dohodak te obveze prema davatelju socijalnog osiguranja u iznosu 1.894.792,84 kune (2015.: 2.046.440,96 kuna).

Obveze prema povezanim društvima, iskazane pod Ostale obveze, u cijelosti se odnose na kupovnu cijenu poslovnih udjela u Grawe nekretnine d.o.o., Dubrovnik. Ugovoren je da će isplata biti izvršena 2017. godine.

50. Odgođeno plaćanje troškova

U ovoj stavci (u bilanci neživotnih osiguranja) iskazana su rezerviranja za neiskorištene godišnje odmore u iznosu 3.179.226 kuna (2015.: 3.645.744 kune).

Potencijalne obveze i potencijalna potraživanja³³

Društvo je u svojstvu društva za osiguranje uključeno u nekoliko sudskeh sporova. Ovi sporovi proizlaze iz uobičajenog poslovanja, u svezi s reguliranjem odštetnih zahtjeva i potraživanja od ugovaratelja osiguranja te drugih ugovornih odnosa.

Uprava je uvjerenja da su pričuve formirane za troškove sporova dostatne za sve sudske i izvansudske postupke o kojima ima saznanja.

³² Interni odnosi između bilance životnih i bilance neživotnih osiguranja prikazani su pod Ostala potraživanja.

³³ Izvansbilančni zapis

51. Položeni instrumenti osiguranja

Utvrđuje se u skladu s odredbom 7.14 MSFI-ja da je Društvo za izvršenje obveza ili potencijalnih obveza položilo isključivo niže navedene instrumente osiguranja:

	2016. tis. kn	2015. tis. kn
Stanje na 31.12.	5.260	5.267
Obveznice		
Dionice		
Depoziti	4.551	4.538
Izdane zadužnice	709	729

Tablica 35: Položeni instrumenti osiguranja za obveze i potencijalne obveze

Instrumenti osiguranja prikazani u gornjoj tablici su

▲ Depozit

Založen u korist Hrvatskog ureda za osiguranje. U slučaju da Društvo ne bude u mogućnosti pravodobno izvršavati svoju obvezu uplate doprinosa za Garancijski fond, Hrvatski ured za osiguranje će kao založni vjerovnik aktivirati ovaj instrument radi osiguravanja izvršavanja obveza prema Garancijskom fondu.

▲ Zadužnice

Vjerovnici su regionalna poduzeća za opskrbu energijom koji ovim instrumentom osiguravaju eventualna buduća potraživanja te Hrvatski ured za osiguranje, koji drži mjenicu u iznosu od 505.000 kuna kao instrument osiguranja plaćanja tekućih troškova poslovanja.

▲ Jamstva

Na dan bilance nisu postojale nikakve obveze na temelju jamstava. Isto vrijedi za obveze ili potraživanja s naslova ročnica, opcija, „swapova“ ili ostalih terminskih poslova u području ulaganja.

52. Primljeni instrumenti osiguranja

Tablica 36 prikazuje fer vrijednost finansijske i nefinansijske imovine koja se drži kao instrument osiguranja za namirenje tražbine i kod koje za namirenje zalogom osigurane tražbine postoji odobrenje dužnika za prodaju:

	2016. tis. kn	2015. tis. kn
Stanje na 31.12.	17.768	20.552
Obveznice		
Dionice		
Založna prava	17.768	20.552
u obliku hipoteke	955	832
na provizijama i plaćama	100	200
na otkupnim vrijednostima polica životnog osiguranja	16.713	19.520

Tablica 36: Instrumenti osiguranja za potraživanja i potencijalna potraživanja

Osim prisilne provedbe otkupa kod polica na temelju kojih su odobreni predujmovi, u izvještajnoj godini finansijska imovina prikazana u gornjoj tablici nije prodana ni založena.

O ostvarenju nekih založnih prava na nekretninama (hipoteke) odlučuje se u pokrenutim sudskim sporovima. Ostvarenje tih založnih prava je ili još predmet spora ili iz nekih drugih razloga nije provedivo u kratkom roku. Stoga ta založna prava nisu obuhvaćena u ovoj tablici.

Bilješke uz Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti

Društvo obavlja isključivo neposredne poslove osiguranja. Stoga u nastavku ne postoji podjela na posredne i neposredne poslove osiguranja.

Prihodi od premija

53. Zarađene premije³⁴

	Zaračunate bruto premije			Promjena bruto pričuva za prijenosne premije			Isprav. vri-jedn. ³⁵	Zarađene premije		
	Bruto	Udio reo-siguranja	Neto	Bruto	Udio reo-siguranja	Neto		Bruto	Udio reo-siguranja	Neto
	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn		tis. kn	tis. kn	tis. kn
2016.										
Ukupno	383.647	-36.222	347.425	4.524	-159	4.365	-142	388.029	-36.381	351.648
Životna osiguranja	253.524	-1.368	252.156	67	19	86		253.591	-1.348	252.243
Neživotna osiguranja	130.122	-34.854	95.268	4.457	-179	4.279	-142	134.438	-35.033	99.405
2015.										
Ukupno	395.630	-38.820	356.811	5.766	-917	4.849	365	401.761	-39.737	362.024
Životna osiguranja	254.906	-1.291	253.615	-48	-12	-60		254.858	-1.303	253.555
Neživotna osiguranja	140.724	-37.529	103.195	5.814	-905	4.909	365	146.903	-38.434	108.469

Tablica 37: Zarađene premije. Pregled

Životna osiguranja

	Zaračunate bruto premije			Promjena bruto pričuva za prijenosne premije			Isprav. vrijedn.	Zarađene premije		
	Bruto	Udio reo-siguranja	Neto	Bruto	Udio reo-siguranja	Neto		Bruto	Udio reo-siguranja	Neto
	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn		tis. kn	tis. kn	tis. kn
2016.										
Životna osiguranja	253.524	-1.368	252.156	67	19	86		253.591	-1.348	252.243
Životno osiguranje	234.622	-722	233.900					234.622	-722	233.900
Rentno osiguranje	1.303		1.303					1.303	0	1.303
Dopunska osiguranja životnog osiguranja	9.658	-630	9.028	67	19	86		9.725	-610	9.115
Životna ili rentna osiguranja kod kojih ugovaratelj osiguranja snosi rizik ulaganja	7.941	-16	7.925					7.941	-16	7.925
2015.										
Životna osiguranja	254.906	-1.291	253.615	-48	-12	-60		254.858	-1.303	253.555
Životno osiguranje	235.176	-684	234.492					235.176	-684	234.492
Rentno osiguranje	1.134		1.134					1.134		1.134
Dopunska osiguranja životnog osiguranja	9.976	-591	9.386	-48	-12	-60		9.929	-603	9.325
Životna ili rentna osiguranja kod kojih ugovaratelj osiguranja snosi rizik ulaganja	8.619	-16	8.604					8.619	-16	8.604

Tablica 38: Zarađene premije. Životna osiguranja

³⁴ Zarađene bruto premije.

³⁵ Ispravak vrijednosti i naplaćeni ispravak vrijednosti premije osiguranja/suosiguranja

Klasifikacija premije životnih osiguranja

	2016. tis. kn	2015. tis. kn
Zaračunate bruto premije	253.524	254.906
Premije za pojedinačne ugovore	245.311	246.049
Premije za grupne ugovore	272	237
Životna osiguranja kod kojih ugovaratelj osiguranja snosi rizik ulaganja	7.941	8.619

Tablica 39: Klasifikacija premije životnih osiguranja. Premije za pojedinačne i za grupne ugovore

	2016. tis. kn	2015. tis. kn
Zaračunate bruto premije	253.524	254.906
Jednokratno plaćanje premije	50.692	46.877
od toga životna osiguranja kod kojih ugovaratelj osiguranja snosi rizik ulaganja		
Obročno plaćanje premije	202.831	208.028
od toga životna osiguranja kod kojih ugovaratelj osiguranja snosi rizik ulaganja	7.941	8.619

Tablica 40: Klasifikacija premije životnih osiguranja. Jednokratno i obročno plaćanje premije

	2016. tis. kn	2015. tis. kn
Zaračunate bruto premije	253.524	254.906
Premije za ugovore sa sudjelovanjem osiguranika u dobiti	234.694	234.727
Premije za ugovore bez sudjelovanja osiguranika u dobiti	18.829	20.178
od toga životna osiguranja kod kojih ugovaratelj osiguranja snosi rizik ulaganja	7.941	8.619

Tablica 41: Klasifikacija premije životnih osiguranja. Premije za ugovore sa i bez sudjelovanja osiguranika u dobiti

Neživotna osiguranja

	Zaračunate bruto premije			Promjena bruto pričuva za prijenosne premije			Isprav. vrijed. ³⁶	Zarađene premije		
	Bruto	Udio re-osiguranja	Neto	Bruto	Udio re-osiguranja	Neto		Bruto	Udio re-osiguranja	Neto
	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn
2016.										
Neživotna osiguranja	130.122	-34.854	95.268	4.457	-179	4.279	-142	134.438	-35.033	99.405
Osiguranje od nez-gode	20.082	-6.965	13.117	428	-62	366	-7	20.503	-7.027	13.476
Zdravstveno osigura-nje	3.486	-928	2.559	-34	-20	-54	4	3.456	-948	2.509
Kasko osiguranje ces-tovnih vozila	13.099	-885	12.214	147	0	147	-3	13.244	-885	12.359
Kasko osiguranje plo-vila	1.289	-1.184	106	-34	0	-34	-1	1.254	-1.184	70
Osiguranje robe u pri-jevozu	156	-143	13	64	0	64	-1	219	-143	76
Osiguranje od požara i elementarnih šteta	5.182	-3.892	1.290	89	8	96	-12	5.258	-3.885	1.374
Ostala osiguranja imo-vine	34.907	-15.380	19.527	1.199	-107	1.092	-49	36.057	-15.487	20.570
Osiguranje od odgo-vornosti za upotrebu motornih vozila	46.244	-1.903	44.341	2.498	0	2.498	-64	48.679	-1.903	46.775
Osiguranje od odgo-vornosti za upotrebu plovila	893	-820	73	-25	0	-25	0	868	-820	48
Ostala osiguranja od odgovornosti	3.333	-1.702	1.630	64	3	67	-5	3.392	-1.699	1.693
Osiguranje raznih fi-nacijskih gubitaka	442	-428	15	44	-1	43	-4	482	-428	54
Putno osiguranje	1.008	-623	385	17	0	17	0	1.025	-623	402
2015.										
Neživotna osiguranja	140.724	-37.529	103.195	5.814	-905	4.909	365	146.903	-38.434	108.469
Osiguranje od nez-gode	21.294	-7.535	13.758	483	-350	134	24	21.801	-7.885	13.916
Zdravstveno osigura-nje	3.448	-991	2.457	-6	3	-3	23	3.464	-988	2.477
Kasko osiguranje ces-tovnih vozila	13.109	-988	12.121	-134		-134	8	12.984	-988	11.996
Kasko osiguranje plo-vila	1.144	-901	242	-29		-29	5	1.120	-901	218
Osiguranje robe u pri-jevozu	670	-528	142	78		78	2	750	-528	222
Osiguranje od požara i elementarnih šteta	6.041	-4.542	1.499	-36	-36	-72	12	6.017	-4.578	1.439
Ostala osiguranja imo-vine	37.371	-16.519	20.852	-190	-515	-705	97	37.277	-17.034	20.243
Osiguranje od odgo-vornosti za upotrebu motornih vozila	51.810	-2.061	49.749	5.815		5.815	183	57.807	-2.061	55.746
Osiguranje od odgo-vornosti za upotrebu plovila	820	-646	174	-38		-38		782	-646	136
Ostala osiguranja od odgovornosti	3.393	-1.668	1.725	-143	-7	-150	10	3.259	-1.675	1.585
Osiguranje raznih fi-nacijskih gubitaka	598	-517	81					599	-518	81
Putno osiguranje	1.028	-633	396	14		14		1.042	-633	410

Tablica 42: Zarađene premije (bruto). Neživotna osiguranja

³⁶ Ispravak vrijednosti i naplaćeni ispravak vrijednosti premije

Ulaganja u finansijske instrumente i ulaganja u zemljišta i građevinske objekte koji ne služe za obavljanje djelatnosti

54. Prihodi od ulaganja

	Životna osiguranja		Neživotna osiguranja	
	2016.	2015.	2016.	2015.
	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn
Ukupno	163.137	149.644	18.686	19.012
Prihodi od najma	11.458	11.743		
Prihodi od kamata	126.292	127.226	18.159	18.507
Prihodi od dividendi	65	0	0	0
Dobici od prodaje (realizacije) finansijskih ulaganja	19.776	6.681	451	393
Ostali prihodi od ulaganja uključujući neto pozitivne tečajne razlike	5.546	3.994	76	111

Tablica 43: Prihodi od ulaganja. Pregled

Prihodi od ulaganja u finansijske instrumente i prihodi od ulaganja u zemljišta i građevinske objekte koji ne služe za obavljanje djelatnosti

	Životna osiguranja		Neživotna osiguranja	
	2016.	2015.	2016.	2015.
	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn
Ukupno	160.643	145.157	18.663	18.980
Zemljišta i građevinski objekti	11.458	11.743		
Prihodi od najma	11.458	11.743		
Prihodi od prodaje zemljišta i građevinskih objekata				
Finansijska imovina koja se drži do dospjeća (HTM)	50.626	54.820	7.386	8.886
Prihodi od kamata	50.626	54.820	7.386	8.886
Neto pozitivne tečajne razlike (FV P/L)				
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju (AFS)	96.121	76.046	11.205	9.983
Prihodi od kamata	75.629	72.367	10.751	9.590
Prihodi od dividendi	3.108	1.445	4	
Dobici od prodaje (realizacije)	17.384	2.234	451	393
vlasničkih finansijskih instrumenata				
dužničkih vrijednosnih papira			2.234	
Neto pozitivne tečajne razlike (FV P/L)				
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (FV P/L)				
Prihodi od kamata				
Prihodi od dividendi				
Dobici od prodaje (realizacije)				
vlasničkih finansijskih instrumenata				
dužničkih vrijednosnih papira				
Nerealizirani dobici od ulaganja				
vlasničkih finansijskih instrumenata				
dužničkih vrijednosnih papira				
Neto pozitivne tečajne razlike (FV P/L)				
Zajmovi i potraživanja (LAR)	1.695	1.876	72	98
Prihodi od kamata	1.695	1.876	72	98
Neto pozitivne tečajne razlike (FV P/L)				
Ostali prihodi od ulaganja	743	672		14

Tablica 44: Prihodi od ulaganja u finansijske instrumente i prihodi od ulaganja u zemljišta i građevinske objekte koji ne služe za obavljanje djelatnosti. Analitički prikaz.

Ostali prihodi od ulaganja

	Životna osiguranja		Neživotna osiguranja	
	2016.	2015.	2016.	2015.
	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn
Ukupno	2.494	4.487	23	31
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (FV P/L) ³⁷	2.457	4.448		
Prihodi od dividendi	65	0		
Dobici od prodaje (realizacije)	13	251		
Nerealizirani dobici od ulaganja	2.379	4.197		
Neto pozitivne tečajne razlike (FV P/L)				
Zajmovi i potraživanja (LAR)	37	40	23	31
Prihodi od kamata	37	40	23	31

Tablica 45: Ostali prihodi od ulaganja. Analitički prikaz

U izvještajnom razdoblju nisu naplaćeni ni obračunati prihodi od kamata od finansijske imovine za koju je izvršen ispravak vrijednosti.

55. Troškovi ulaganja

	Životna osiguranja		Neživotna osiguranja	
	2016.	2015.	2016.	2015.
	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn
Ukupno	31.500	14.548	1.915	751
Troškovi ulaganja u zemljišta i građevinske objekte	5.172	5.173		
od toga amortizacija	2.961	2.890		
Realizirani i nerealizirani dobici i gubici od ulaganja	127	273	120	0
Ostali troškovi ulaganja uključujući neto negativne tečajne razlike (FV P/L)	26.200	9.102	1.795	751

Tablica 46: Troškovi ulaganja. Pregled

³⁷ Ulaganja za račun i rizik ugovaratelja životnog osiguranja

Troškovi ulaganja u finansijske instrumente i troškovi ulaganja u zemljišta i građevinske objekte koji ne služe za obavljanje djelatnosti

	Životna osiguranja		Neživotna osiguranja	
	2016.	2015.	2016.	2015.
	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn
Ukupno	31.489	14.548	1.915	751
Zemljišta i građevinski objekti	5.172	5.173		
Amortizacija	2.961	2.890		
Ostali troškovi građevinskih objekata	2.211	2.283		
Finansijska imovina koja se drži do dospijeća (HTM)				
Otpis				
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju (AFS)	117	273	120	0
Dobici od prodaje (realizacije)	117	273	120	0
vlasničkih finansijskih instrumenata				0
dužničkih vrijednosnih papira	117	273	120	
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (FV P/L)				
Gubici ostvareni pri prodaji (realizaciji)				
vlasničkih finansijskih instrumenata				
dužničkih vrijednosnih papira				
Nerealizirani gubici od				
vlasničkih finansijskih instrumenata				
dužničkih vrijednosnih papira				
Neto negativne tečajne razlike (sve kategorije)	24.621	7.580	1.584	544
Zajmovi i potraživanja (LAR)				
Otpis i ispravak vrijednosti				
Ostali troškovi ulaganja uključujući troškove iz finansijskih transakcija	1.580	1.522	210	207

Tablica 47: Troškovi ulaganja u finansijske instrumente i troškovi ulaganja u zemljišta i građevinske objekte koji ne služe za obavljanje djelatnosti. Analitički prikaz

Ostali troškovi ulaganja

	Životna osiguranja		Neživotna osiguranja	
	2016.	2015.	2016.	2015.
	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn
Ukupno	10	0		
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (FV P/L)³⁸	10	0		
Gubici ostvareni pri prodaji (realizaciji)	10			
Nerealizirani gubici		0		
Neto negativne tečajne razlike (sve kategorije)				

Tablica 48: Ostali troškovi ulaganja. Analitički prikaz

³⁸ Ulaganja za račun i rizik ugovaratelja životnog osiguranja

Finansijski rezultat ulaganja prema izvoru sredstava

Prihodi od ulaganja i troškovi ulaganja prema izvoru sredstava raspoređeni su kako slijedi:

	Životna osiguranja		Neživotna osiguranja	
	2016.	2015.	2016.	2015.
	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn
Finansijski rezultat ulaganja	131.637	135.096	16.771	18.260
Ukupni prihodi od ulaganja	163.137	149.644	18.686	19.012
Ukupni troškovi ulaganja	-31.500	-14.548	-1.915	-751
Finansijski rezultat ulaganja iz kapitala i slobodnih sredstava	8.584	8.686	2.807	3.459
Prihodi od ulaganja iz kapitala i slobodnih sredstava	10.473	9.478	3.655	3.717
Troškovi ulaganja	-1.889	-792	-848	-258
Finansijski rezultat ulaganja iz sredstava tehničkih pričuva osim posebnih pričuva za životna osiguranja kod kojih ugovaratelj osiguranja snosi rizik ulaganja	121.342	122.189	13.964	14.801
Prihodi od ulaganja	150.206	135.719	15.031	15.295
iz sredstava matematičke pričuve	150.206	135.719	15.031	15.295
iz sredstava preostalih tehničkih pričuva				
Troškovi ulaganja	-28.864	-13.530	-1.067	-494
od ulaganja iz sredstava matematičke pričuve	-28.864	-13.530	-1.067	-494
od ulaganja iz sredstava preostalih tehničkih pričuva				
Finansijski rezultat ulaganja iz sredstava posebnih pričuva za životna osiguranja kod kojih ugovaratelj osiguranja snosi rizik ulaganja	1.711	4.221	0	
Ukupni prihodi od ulaganja	2.457	4.448		
Ukupni troškovi ulaganja	-746	-226		

Tablica 49: Finansijski rezultat ulaganja u finansijske instrumente i zemljišta i građevinske objekte koji ne služe za obavljanje djelatnosti.

Finansijski rezultat ulaganja matematičke pričuve

U skladu s Uputom za popunjavanje finansijskih izvještaja društva za osiguranje, odnosno društva za reosiguranje Hrvatske agencije za nadzor finansijskih usluga niže je prikazan finansijski rezultat ulaganja imovine za pokriće matematičke pričuve u odnosu na prosječni iznos matematičke pričuve u pro-matranom razdoblju:

	1.1.	2016.	2015.
		tis. kn	tis. kn
Matematička pričuva	31.12.	2.358.936	2.296.346
	Prosjek	2.327.641	2.253.359
		121.342	122.189
Finansijski rezultat ulaganja imovine za pokriće matematičke pričuve	Izvještajna godina	5,21%	5,42%
Prosječni prinos ulaganja imovine za pokriće matematičke pričuve	Trogodišnji prosjek	5,72%	6,44%

Tablica 50: Finansijski rezultat ulaganja matematičke pričuve

---

Podaci o Izdacima za osigurane slučajeve i Promjenama ostalih tehničkih pričuva

---

56. Izdaci za osigurane slučajeve

U stavci Izdaci za osigurane slučajeve sadržani su troškovi uprave razmjerno njihovom udjelu u poslovinama obrade i likvidacije šteta.

	Likvidirane štete			Promjena pričuva za štete			Izdaci za osigurane slučajeve		
	Bruto	Udio reosiguravatelja	Neto	Bruto	Udio reosiguravatelja	Neto	Bruto	Udio reosiguravatelja	Neto
	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. Kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn
2016.									
Ukupno	263.797	-11.142	252.656	-1.398	169	-1.228	262.399	-10.972	251.427
Životna osiguranja	205.367	-256	205.111	3.757	-268	3.489	209.124	-524	208.600
Neživotna osiguranja	58.431	-10.886	47.545	-5.155	438	-4.717	53.275	-10.448	42.828
2015.									
Ukupno	260.328	-11.107	249.221	8.879	-7.183	1.697	269.207	-18.289	250.918
Životna osiguranja	198.309	-198	198.112	1.141		1.140	199.450	-198	199.252
Neživotna osiguranja	62.018	-10.909	51.109	7.739	-7.182	556	69.757	-18.091	51.666

Tablica 51: Izdaci za osigurane slučajeve. Pregled

Detaljan prikaz Promjena pričuva za štete naveden je u bilješci 46.

Životna osiguranja

	Likvidirane štete			Promjena pričuva za štete			Izdaci za osigurane slučajeve		
	Bruto	Udio reosiguravatelja	Neto	Bruto	Udio reosiguravatelja	Neto	Bruto	Udio reosiguravatelja	Neto
	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. Kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn
2016.									
Životna osiguranja	205.367	-256	205.111	3.757	-268	3.489	209.124	-524	208.600
Životno osiguranje	199.824	-128	199.696	4.796		4.796	204.620	-128	204.492
Rentno osiguranje	866	0	866	0		0	866	0	866
Dopunska osiguranja životnog osiguranja	93	-128	-34	443	-268	175	537	-396	141
Životna ili rentna osiguranja kod kojih ugovaratelj osiguranja snosi rizik ulaganja	4.583	0	4.583	-1.483		-1.483	3.100	0	3.100
2015.									
Životna osiguranja	198.309	-198	198.112	1.141	0	1.140	199.450	-198	199.252
Životno osiguranje	191.857	-134	191.723	493		493	192.350	-134	192.216
Rentno osiguranje	723		723			0	723	0	723
Dopunska osiguranja životnog osiguranja	902	-64	838	620	0	619	1.521	-64	1.457
Životna ili rentna osiguranja kod kojih ugovaratelj osiguranja snosi rizik ulaganja	4.828		4.828	29		29	4.856	0	4.856

Tablica 52: Izdaci za osigurane slučajeve. Životna osiguranja

Neživotna osiguranja

	Likvidirane štete			Promjena pričuva za štete			Izdaci za osigurane slučajeve		
	Bruto	Udio reosi-guravatelja	Neto	Bruto	Udio reosi-guravatelja	Neto	Bruto	Udio reosi-guravatelja	Neto
	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn
2016.									
Neživotna osiguranja	58.431	-10.886	47.545	-5.155	438	-4.717	53.275	-10.448	42.828
Osiguranje od nez-gode	4.247	-1.584	2.663	-2.842	752	-2.090	1.405	-832	573
Zdravstveno osigura-nje	1.965	-727	1.237	-85	21	-64	1.880	-706	1.174
Kasko osiguranje ces-tovnih vozila	10.291	-68	10.223	-1.652	0	-1.652	8.639	-68	8.571
Kasko osiguranje plo-vila	1.091	-910	181	170	236	407	1.262	-674	587
Osiguranje robe u pri-jevozu	100	-83	17	0	0	0	100	-83	17
Osiguranje od požara i elementarnih šteta	266	-185	82	956	-485	471	1.222	-669	553
Ostala osiguranja imo-vine	8.875	-3.447	5.428	4.533	-1.884	2.649	13.408	-5.331	8.077
Osiguranje od odgo-vornosti za upotrebu motornih vozila	31.080	-3.644	27.436	-7.849	2.582	-5.267	23.231	-1.063	22.169
Osiguranje od odgo-vornosti za upotrebu plovila	6	-5	1	-101	75	-26	-95	71	-25
Ostala osiguranja od odgovornosti	457	-231	225	1.783	-862	921	2.240	-1.093	1.147
Osiguranje raznih fi-nanc. gubitaka	0	0	0	-4	1	-3	-4	1	-3
Putno osiguranje	52	0	52	-64	0	-64	-12	0	-12
2015.									
Neživotna osiguranja	62.018	-10.909	51.109	7.739	-7.182	556	69.757	-18.091	51.666
Osiguranje od nez-gode	6.654	-2.568	4.086	-5.106	2.474	-2.631	1.549	-94	1.455
Zdravstveno osigura-nje	1.734	-642	1.092	273	-60	213	2.007	-702	1.305
Kasko osiguranje ces-tovnih vozila	11.168	-55	11.113	-520		-520	10.648	-55	10.593
Kasko osiguranje plo-vila	1.073	-903	170	1.420	-1.291	129	2.493	-2.193	300
Osiguranje robe u pri-jevozu	15	-12	2				15	-12	2
Osiguranje od požara i elementarnih šteta	727	-462	265	497	38	536	1.224	-423	801
Ostala osiguranja imo-vine	14.446	-5.676	8.770	4.496	-1.792	2.704	18.942	-7.468	11.474
Osiguranje od odgo-vornosti za upotrebu motornih vozila	25.737	-362	25.376	5.313	-5.489	-176	31.050	-5.851	25.200
Osiguranje od odgo-vornosti za upotrebu plovila	58	-46	12	76	-61	16	134	-107	27
Ostala osiguranja od odgovornosti	381	-183	198	1.342	-1.003	340	1.724	-1.186	538
Osiguranje raznih fi-nanc. gubitaka		1	1	-1	-1	-2	-1		-1
Putno osiguranje	24	0	24	-52		-52	-28		-28

Tablica 53: Izdaci za osigurane slučajeve. Neživotna osiguranja

Napomena:

U skladu s propisanom shemom Izvještaja o finansijskom položaju i Izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti za društva za osiguranje Promjena pričuve za štete za Hrvatski ured za osiguranje prikazana je u gornjoj stavci, dok su naknade šteta za Hrvatski ured za osiguranje (Garancijski fond) prikazane u stavci Ostali tehnički troškovi.

57. Promjena matematičke pričuve i ostalih tehničkih pričuva

	Životna osiguranja		Neživotna osiguranja	
	2016. tis. kn	2015. tis. kn	2016. tis. kn	2015. tis. kn
Neto, od reosiguranja	62.570	85.671	-902	-606
Bruto iznos	62.590	85.614	-943	-597
Udio reosiguravatelja	-19	57	41	-9
Promjena matematičke pričuve, neto od reosiguranja	62.570	85.671	-2	-6
Bruto iznos	62.590	85.614	-43	3
Udio reosiguravatelja	-19	57	41	-9
Promjena ostalih tehničkih pričuva, neto od reosiguranja			-900	-600
Bruto iznos			-900	-600
Udio reosiguravatelja				

Tablica 54: Promjena matematičke pričuve i ostalih tehničkih pričuva

Napomena:

Negativne vrijednosti predstavljaju smanjenje pričuve (knjigovodstveni prihod).

▲ Životna osiguranja

Kod ugovora o životnom osiguranju ugovoreni iznos i iznos premije osiguranja iskazani su u eurima, te se i za naplatu premije i za formiranje matematičke pričuve vrši preračunavanje u kune primjenom tečaja eura na referentni datum.

Budući da je pričuve, koja se iskazuje na dan bilance, denominirana u kunama, za njezino preračunavanje primjenjuje se tečaj koji vrijedi na dan bilance. Stoga iz pričuve za prethodnu godinu nastaju dobici ili gubici iz tečajnih razlika eura prema kuni. Isti se na zahtjev Hrvatske agencije za nadzor finansijskih usluga ne prikazuju pod stavkom Ostali prihodi/rashodi već pod Promjena matematičke pričuve.

Promjena matematičke pričuve koja proizlazi iz promjena deviznog tečaja iznosila je:

	2016. tis. kn	2015. tis. kn
Promjena matematičke pričuve. Bruto iznos	62.590	85.614
Od toga uslijed promjene deviznog tečaja	-23.237	-7.625

Tablica 55: Udio promjena deviznog tečaja u povećanju matematičke pričuve osiguranja

Detaljan prikaz Promjena matematičke pričuve naveden je u bilješci 46.

Rezultati testa adekvatnosti obveza (*liability adequacy test, LAT*)

Životna osiguranja

Budući novčani tokovi projiciraju se na svakom pojedinačnom ugovoru portfelja klasičnih životnih osiguranja Društva. Očekivani tokovi novca za cijeli portfelj generirani su na bazi vrijednosti za pojedinični ugovor.

Korištene pretpostavke

▲ Smrtnost

Smrtnost i poboljevanje procijenjeni su temeljem stvarnoga iskustva Društva.

▲ Odustanci

Stope odustanaka temelje se na iskustvu Društva iz protekle tri godine. Stope odustanaka izračunavaju se pomoću modela GAM (*generalized additive model*). U izračunu su uzeta u obzir i korištena kao osnova sljedeća četiri parametra: godišnja premija, knjigovodstvena vrijednost pričuve, trajanje ugovora, preostalo vrijeme trajanja ugovora.

▲ Ugovori oslobođeni plaćanja premije

Analizom iskustvenih podataka Društva iz protekle tri godine projicira se broj ugovora koji će biti oslobođen plaćanja premije. Očekivani broj ugovora izračunava se pomoću modela GAM (*generalized additive model*). U izračunu su uzeta u obzir i korištena kao osnova sljedeća četiri parametra: godišnja premija, knjigovodstvena vrijednost pričuve, trajanje ugovora, preostalo vrijeme trajanja ugovora.

▲ Troškovi

Pretpostavke o budućim troškovima temelje se na stvarnom iskustvu Društva.

▲ Diskontna stopa

U svrhu diskontiranja budućih tokova novca korištena je nerizična krivulja kamatne stope.

▲ Buduće sudjelovanje u dobiti

Iako je pripis dobiti diskretijsko pravo osiguravatelja, test adekvatnosti obveza uzima u obzir buduće sudjelovanje u dobiti koristeći fiksni postotak od viška povrata na ulaganja iznad garantirane tehničke kamatne stope.

Rezultat

Najbolja procjena (*best estimate*) sadašnje vrijednosti budućih novčanih tokova testa adekvatnosti izračunata na osnovi navedenih pretpostavki (*base run*) iznosi 2.026.760.940 kuna. Iz rezultata ne proizlazi potreba za povećanjem pričuve za životna osiguranja.

Osjetljivost budućih tokova testa adekvatnosti obveza na promjene u značajnim varijablama
 Najznačajnjom varijablu u smislu testa osjetljivosti za portfelj prema odredbama regulatornog okvira Solventnost II smatra se kamatna stopa. Uzimajući u obzir parametre za šok smanjenja kamatnih stopa obračunava se novi iznos najbolje procjene sadašnje vrijednosti budućih novčanih tokova. Također analizom utvrđeno je da pad kamatne stope dovodi do povećanja ukupnih obveza u iznosu 164.691.468 kuna, koje prema knjigovodstvenom stanju obveza Društvo može u cijelosti pokriti.

Neživotna osiguranja

Test adekvatnosti obveza za neživotna osiguranja je ograničen na neistekli dio postojećih ugovora. Očekivana vrijednost šteta i troškova koji se mogu pripisati neisteklim ugovorima važećim na datum bilance uspoređuje se s nezarađenim premijama po tim policama umanjenim za odgođene troškove pribave. Očekivani novčani tokovi vezani uz štete i troškove se procjenjuju temeljem iskustva tijekom proteklog razdoblja i usklađuju za značajne pojedinačne gubitke za koje se ne očekuje da će se ponoviti. Test je proveden po vrstama osiguranja.

Rezultat

Na dan bilance priznata je pričuva u iznosu 150.000 kuna (2015.: 1.050.000 kuna) u vrsti rizika Kasko osiguranje plovila.

Iskazana pričuva za neistekle rizike (*URR. unexpired risk-reserve*) odnosi se na navedenu vrstu rizika.

Podaci o Izdacima za obavljanje djelatnosti

58. Izdaci za obavljanje djelatnosti

	Troškovi pribave					Troškovi uprave				Izdaci za obavl. djelatn. ³⁹
	Provizija	Ostali troškovi pribave	Raspoređeni troškovi pribave	Ukupno	Amortizacija opreme i ostalih materijalnih sredstava	Plaće, porezi i doprinosi iz i na plaće	Ostali troškovi uprave	Ukupno		
	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. Kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	
2016.										
Ukupno	24.665	64.470	179	89.314	4.231	12.917	15.063	32.211	121.526	
Životna osiguranja	12.773	39.672		52.445	3.494	8.069	7.845	19.408	71.853	
Neživotna osiguranja	11.892	24.798	179	36.869	737	4.848	7.218	12.803	49.673	
2015.										
Ukupno	24.391	70.910	471	95.773	4.465	12.848	16.977	34.290	130.064	
Životna osiguranja	11.819	35.285		47.104	3.263	6.131	9.520	18.914	66.018	
Neživotna osiguranja	12.573	35.625	471	48.669	1.202	6.717	7.457	15.376	64.046	

Tablica 56: Izdaci za obavljanje djelatnosti. Pregled

Životna osiguranja

	Troškovi pribave					Troškovi uprave				Izdaci za obavl. djelatn. ³⁹
	Provizija	Ostali troškovi pribave	Raspoređeni troškovi pribave	Ukupno	Amortizacija opreme i ostalih materijalnih sredstava	Plaće, porezi i doprinosi iz i na plaće	Ostali troškovi uprave	Ukupno		
	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. Kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	
2016.										
Životna osiguranja	12.773	39.672		52.445	3.494	8.069	7.845	19.408	71.853	
Životno osiguranje	12.449	37.664		50.113	3.353	7.707	7.432	18.492	68.605	
Rentno osiguranje	7	0		7	3	7	3	14	21	
Dopunska osiguranja životnog osiguranja	240	1.560		1.800	95	251	267	613	2.413	
Životna ili rentna osiguranja kod kojih ugovaratelja osiguranja snosi rizik ulaganja	77	448		525	44	103	143	290	815	
2015.										
Životna osiguranja	11.819	35.285		47.104	3.263	6.131	9.520	18.914	66.018	
Životno osiguranje	11.476	33.499		44.976	3.131	5.856	9.018	18.006	62.981	
Rentno osiguranje	3			3	3	6	4	13	16	
Dopunska osiguranja životnog osiguranja	219	1.387		1.606	88	191	324	604	2.209	
Životna ili rentna osiguranja kod kojih ugovaratelja osiguranja snosi rizik ulaganja	121	398		519	41	78	173	292	812	

Tablica 57: Izdaci za obavljanje djelatnosti. Životna osiguranja

³⁹ Izdaci za obavljanje djelatnosti

Neživotna osiguranja

	Troškovi pribave				Troškovi uprave				Izdaci za obav. djelatn. ³⁹
	Provizije	Ostali troškovi pribave	Raspoređeni troškovi pribave	Ukupno	Amortizacija opreme i ostalih materijalnih sredstava	Plaće, porezi i doprinosi na plaće	Ostali troškovi uprave	Ukupno	
	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	
2016.									
Neživotna osiguranja	11.892	24.798	179	36.869	737	4.848	7.218	12.803	49.673
Osiguranje od nezgode	2.250	6.671	-8	8.914	198	1.304	1.725	3.227	12.141
Zdravstveno osiguranje	184	466	4	654	14	91	121	226	880
Kasko osiguranje cestovnih vozila	1.333	1.737	2	3.073	52	340	506	897	3.969
Kasko osiguranje plovila	126	202	-13	315	6	39	52	98	412
Osiguranje robe u prijevozu	15	24	17	57	1	5	6	12	69
Osiguranje od požara i elementarnih šteta	388	764	-9	1.143	23	149	198	370	1.513
Ostala osiguranja imovine	4.253	6.036	32	10.321	179	1.180	1.560	2.920	13.240
Osiguranje od odgovornosti za upotrebu motornih vozila	2.766	7.758	151	10.674	231	1.517	2.756	4.504	15.177
Osiguranje od odgovornosti za upotrebu plovila	87	140	-8	219	4	27	36	68	286
Ostala osiguranja od odgovornosti	409	863	8	1.281	26	169	223	418	1.699
Osiguranje raznih finansijskih gubitaka	10	48	1	58	1	9	12	23	82
Putno osiguranje	70	89	2	161	3	17	23	43	204
2015.									
Neživotna osiguranja	12.573	35.625	471	48.669	1.202	6.717	7.457	15.376	64.046
Osiguranje od nezgode	2.305	5.966	-8	8.262	182	1.016	1.128	2.327	10.589
Zdravstveno osiguranje	189	873	-2	1.060	29	165	183	377	1.437
Kasko osiguranje cestovnih vozila	1.333	2.819	1	4.152	112	626	695	1.432	5.585
Kasko osiguranje plovila	98	289	4	392	10	55	61	125	517
Osiguranje robe u prijevozu	58	235	2	294	6	32	35	73	368
Osiguranje od požara i elementarnih šteta	387	1.119	-2	1.505	52	228	160	440	1.945
Ostala osiguranja imovine	4.538	9.461	5	14.004	319	1.784	1.980	4.083	18.087
Osiguranje od odgovornosti za upotrebu motornih vozila	3.083	13.646	478	17.207	443	2.533	2.905	5.881	23.088
Osiguranje od odgovornosti za upotrebu plovila	71	143	3	216	7	39	43	90	305
Ostala osiguranja od odgovornosti	427	734	-11	1.150	29	162	180	371	1.521
Osiguranje raznih finansijskih gubitaka	8	81		89	5	29	32	65	155
Putno osiguranje	75	260	2	338	9	49	54	112	450

Tablica 58: Izdaci za obavljanje djelatnosti. Neživotna osiguranja

Plaće, porezi i doprinosi iz i na plaće

U stavkama Izdaci za obavljanje djelatnosti i Izdaci za osigurane slučajeve sadržani su troškovi plaća, poreza i doprinosa iz i na plaće prikazani u sljedećoj tablici⁴⁰.

	2016. tis. kn	2015. tis. kn
Ukupno	48.191	52.416
Plaće	38.871	42.245
Obvezni porezi i doprinosi iz i na plaće	9.320	10.171

Tablica 59: Plaće, porezi i doprinosi iz i na plaće

Izdaci za otpremnine kao i razne naknade radnicima su dijelom ili u cijelosti neto iznosi koji nisu sadržani u stavci Plaće, porezi i doprinosi iz i na plaće. Rezervacije za neiskorištene godišnje odmore također nisu prikazani u ovoj nego u stavci Troškovi uprave pod točkom Ostali troškovi uprave.

Naknada za usluge savjetovanja i revizije godišnjih finansijskih izvještaja od strane revizorskog društva
U stavci Izdaci za obavljanje djelatnosti sadržani su sljedeći troškovi:

	2016. tis. kn	2015. tis. kn
Naknade za reviziju godišnjih finansijskih izvještaja	375	375
Naknade za porezno savjetovanje		
Druge usluge savjetovanja		

Tablica 60: Naknade za usluge savjetovanja i reviziju godišnjih finansijskih izvještaja od strane revizorskog društva

⁴⁰ Nisu obuhvaćene provizije za radnike Društva zaposlene u prodaji osiguranja.

Kvota šteta, kvota troškova i kombinirana kvota⁴¹

	2016.			2015.		
	Kvota šteta ⁴²	Kvota troš- kova ⁴³	Kombinirana kvota ⁴⁴	Kvota šteta ⁴²	Kvota troš- kova ⁴³	Kombinirana kvota ⁴⁴
Neživotna osiguranja	39,63%	38,00%	77,62%	47,49%	43,71%	91,19%
Osiguranje od nezgode	6,85%	59,21%	66,06%	7,10%	49,46%	56,57%
Zdravstveno osiguranje	54,39%	33,89%	88,29%	57,93%	49,36%	107,29%
Kasko osiguranje cestovnih vozila	65,23%	29,97%	95,20%	82,01%	43,58%	125,60%
Kasko osiguranje plovila	100,63%	32,86%	133,49%	222,65%	47,16%	269,81%
Osiguranje robe u prijevozu	45,57%	31,37%	76,94%	1,97%	49,53%	51,50%
Osiguranje od požara i elementarnih šteta	23,25%	28,77%	52,01%	20,35%	32,83%	53,18%
Ostala osiguranja imovine	37,19%	36,72%	73,90%	50,81%	48,90%	99,72%
Osiguranje od odgovornosti za upotrebu motornih vozila	47,72%	33,48%	81,20%	53,71%	43,52%	97,24%
Osiguranje od odgovornosti za upotrebu plovila	-10,99%	32,98%	21,99%	17,15%	39,36%	56,51%
Ostala osiguranja od odgovornosti	66,03%	50,07%	116,10%	52,89%	47,11%	99,99%
Osiguranje raznih finansijskih gubitaka	-0,78%	16,90%	16,12%	-0,18%	25,97%	25,79%
Putno osiguranje	-1,16%	19,86%	18,71%	-2,66%	43,37%	40,72%

Tablica 61: Kvota šteta, kvota troškova i kombinirana kvota. Na bazi bruto iznosa

Ostale stavke Izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti

59. Prihodi od provizija i naknada

Navedene vrijednosti odnose se u cijelosti na provizije i udjele u dobiti iz poslova reosiguranja.

60. Ostali osiguravateljno-tehnički prihodi, neto od reosiguranja

	Životna osiguranja		Neživotna osiguranja	
	2016.	2015.	2016.	2015.
	tis. Kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn
Ukupno	392	554	1.069	978
Prihodi iz ranijih godina uključujući prihode od naplaćenih i već otpisanih potraživanja	10	20	143	81
Prihodi od uslužnih šteta			265	217
Provizije od prodaje graničnih osiguranja			1	7
Prodaja dodatnih proizvoda			498	456
Prihodi od zaračunatih opomena i zateznih kamata	366	519	100	127
Ostali prihodi	16	15	62	90

Tablica 62: Ostali osiguravateljno-tehnički prihodi

61. Ostali tehnički troškovi

U skladu s propisanom shemom Izvještaja o finansijskom položaju i Izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti za društva za osiguranje u ovoj stavci sadržani su doprinosi za financiranje Hrvatske agencije za nadzor finansijskih usluga u iznosu 209.951,39 kuna (2015.: 225.330,86 kuna) te doprinosi za financiranje Hrvatskog ureda za osiguranje u iznosu 292.069,66 kuna (2015.: 309.838,07 kuna).

U ovoj stavci prikazane su i uplate u Garancijski fond za naknadu štete prouzročene nepoznatim i neosiguranim motornim vozilima u iznosu 291.862,20 kuna (2015.: 446.037,98 kuna). Nisu uključene

⁴¹ na bazi bruto iznosa; bez udjela reosiguranja

⁴² kvota šteta = mjerodavne štete / zarađena bruto premija

⁴³ kvota troškova = (izdaci za obavljanje djelatnosti + ostali tehnički troškovi) / zarađena bruto premija

⁴⁴ kombinirana kvota = kvota šteta + kvota troškova

Promjene pričuva za štete na temelju obračuna Garancijskog fonda pri Hrvatskom uredu za osiguranje.

Stavka nadalje uključuje uplaćeni doprinos u korist Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje iz prihoda od obveznog osiguranja automobilske odgovornosti za 2016. u iznosu 1.123.799,02 kuna (2015.: 1.293.872,04 kuna).

62. Ostali troškovi uključujući vrijednosna usklađenja

U skladu sa zakonskim odredbama ova stavka obuhvaća osim vrijednosnih usklađenja za potraživanja u iznosu +99,00 kuna (ukidanje) (2015.: - 10.231,72 kuna) između ostalog i negativne tečajne razlike u iznosu 16.205.741,17 kuna (2015.: 419.002,79 kuna). Naknadno utvrđeni rashodi iz ranijih godina iznose 58.866,26 kuna (2015.: 28.400,06 kuna).

63. Porez na dobit⁴⁵

Trošak poreza na dobit sastoji se od tekućeg poreznog troška i odgođenog poreznog troška.

Porez na dobit kod revalorizacijskih pričuva koje su izravno priznate u kapitalu evidentiran je kao odgođeni porezni trošak te se prema potrebi knjiži u aktivi ili pasivi bilance. Odgođeni porezni trošak formira se osim toga za gubitke koji se ne mogu porezno priznati (vremenske razlike).

	Životna osiguranja		Neživotna osiguranja	
	2016. tis. kn	2015. tis. kn	2016. tis. kn	2015. tis. kn
	Porez na dobit	7.542	6.499	3.732
Tekući porezni trošak	7.520	6.387	3.732	4.589
Odgođeni porezni trošak	21	112		

Tablica 63: Trošak poreza na dobit

Iznos odgođenog poreznog troška izračunava se metodom bilančne obveze za sve privremene razlike između iskazanih vrijednosti imovine i obveza u godišnjim finansijskim izvještajima po MSFI-ju i vrijednosti priznatih u porezne svrhe primjenom stope poreza na dobit važeće od 1. siječnja 2017. (18%). Prema MRS-u 12.47 iznos odgođenog poreznog troška vrednuje se primjenom poreznih stopa koje su važeće u trenutku realizacije ili koje se očekuju.

U sadašnjem trenutku ne očekuje se promjena stope poreza na dobit odnosno promjena načina obračuna porezne osnovice.

Odgođena porezna imovina ne procjenjuje se ako nije vjerojatno da će se sadržana porezna olakšica moći iskoristiti.

⁴⁵ Trošak poreza na dobit

Ostali podaci

Broj radnika

Prosječan broj radnika u Društvu 2016. godine bio je 674,5 (2015.: 718,5)⁴⁶. Prosječan broj zastupnika i voditelja timova bio je 480 (2015.: 526).

Prosječan broj radnika izračunava se kao srednja vrijednost broja radnika na početku i na kraju izvještajnog razdoblja.

Pravni odnosi

Na dan bilance nije postojalo značajnih udjela u društвima sa sudjelujućim interesom.

Povezana društva i povezane osobe

Društvo je u cijelosti u vlasništvu društva Grazer Wechselseitige Versicherung AG, sa sjediшtem u Grazu, koje je pod 100%-tnom kontrolom Grawe Vermögensverwaltung Versicherungsverein auf Gegenseitigkeit (društvo za uzajamno osiguranje), sa sjediшtem u Grazu. To društvo predstavlja matično društvo koncerna.

Povezana društva čine društva za osiguranje i reosiguranje, banke, društva za gradnju i upravljanje nekretninama kao i holdinge i društva za obavljanje uslužnih djelatnosti Grupe Grawe, a povezane osobe čine članovi Nadzornog odbora, članovi Uprave i prokuristi. Niže navedene transakcije odnose se prema MRS-u 24 na poslovne odnose s povezanim stranama.

Povezana društva Grupe Grawe

Grazer Wechselseitige Versicherung AG

Obveze prema Grazer Wechselseitige Versicherung AG na 31.12.2016. iznose 1.195.503,07 kune (2015.: 1.440.078,74 kuna) i odnose se uglavnom na prefakturirane troškove po osnovi ugovora o korištenju softverskih licencija. Pored toga postoje obveze po osnovi poslova reosiguranja u iznosu 832.724,53 kune (2015.: 3.594.152,19 kune).

Troškovi nastali u izvještajnoj godini po osnovi obavljanja izdvojenih poslova iznosili su 6.886.198,20 kuna (2015.: 8.924.536,31 kuna). Saldo iz poslova reosiguranja koji utječe na poslovni rezultat iznosio je u izvještajnoj godini 6.884.484,37 kune (1.570.356,94 kuna).

Grawe Reinsurance Ltd. (Grawe RE)

Na 31.12.2016. evidentirane su obveze prema Grawe Reinsurance Ltd. sa sjediшtem u Nikoziji u iznosu 1.176.582,07 kune (2015.: potraživanja u iznosu 95.695,16 kuna), a one proizlaze iz poslova reosiguranja.

Saldo iz poslova reosiguranja koji utječe na poslovni rezultat u izvještajnoj godini iznosio je 2.092.398,74 kuna (2015.: 3.026.032,23 kune).

Grawe nekretnine d.o.o.

Društvo ima s društвom Grawe nekretnine d.o.o. iz Dubrovnika sklopljen ugovor o zakupu poslovnog prostora u Dubrovniku kojim se koristi Društvo te ugovor o pružanju usluga⁴⁷.

Društvo na 31.12.2016. ima otvorena potraživanja od društva Grawe nekretnine d.o.o. u iznosu 5.513,95 kune (2015.: 5.568,94 kuna).

⁴⁶ Podatak o broju radnika uključuje i članove Uprave

⁴⁷ Društvo obavlja između ostalog računovodstvene poslove za Grawe nekretnine.

U izvještajnoj godini nastali su prihodi po osnovi ugovora o obavljanju usluga u iznosu 52.105,09 kuna (2015.: 53.302,96 kune) i rashodi u iznosu 452.079,80 kuna (2015.: 468.498,79 kuna) po osnovi najma.

Intersecuritas Betriebs-Service Gesellschaft mbH (Intersecuritas BSG)

Društvo na 31.12.2016. ima otvorena potraživanja od društva Intersecuritas BSG iz Graza po osnovi ugovora o najmu u iznosu 33.025,41 kuna (2015.: 30.946,60 kune).

U izvještajnoj godini nastali su prihodi po osnovi najma u iznosu 58.863,13 kune (2015.: 59.529,19 kuna).

Security Kapitalanlage AG (Security KAG)

Društvo na 31.12.2016. ima otvorena potraživanja od društva Security KAG iz Graza po osnovi provizije za portfelj investicijskih fondova kojima upravlja navedeno društvo u iznosu 107.347,18 kuna (2015.: 169.809,02 kuna).

U izvještajnoj godini su po toj osnovi ostvareni prihodi u iznosu 411.581,83 kuna (2015.: 348.140,04 kuna).

GW Immo Holding AG

Na 31.12.2016. evidentirane su obveze prema društву GW Immo Holding iz Graza u iznosu 116.047.916,60 kuna (2015. nije bilo obveza prema tom društву) po osnovi stjecanja društva Grawe nekretine d.o.o. sa sjedištem u Dubrovniku.

	Potraži-vanja	Obveze	Rashodi	Prihodi
	Na dan bilance	U izvještajnoj godini		
	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn
2016.				
Ukupno	146	119.253	35.362	19.570
Grazer Wechselseitige Versicherung		2.028	22.447	8.676
Grawe RE		1.177	12.463	10.371
Grawe nekretnine	6		452	52
Intersecuritas BSG	33			59
Security KAG	107			412
Grawe Immo Holding		116.048		
2015.				
Ukupno	303	5.034	39.967	26.455
Grazer Wechselseitige Versicherung		5.034	25.534	15.039
Grawe RE	96		13.965	10.939
Grawe nekretnine	6		468	53
Intersecuritas BSG	31			76
Security KAG	170			348
Grawe Immo Holding				

Tablica 64: Otvorena potraživanja, obveze na dan bilance i rashodi i prihodi iz transakcija s povezanim društvima u izvještajnoj godini

Posebne napomene vezane za poslove reosiguranja s povezanim društвima

Potrebe za uslugama reosiguranja najvećim dijelom pokrivaju se unutar Grupe Grawe (Grazer Wechselseitige Versicherung AG i Grawe RE Ltd.).

	Obveze po osnovi poslova reosiguranja ⁴⁸ tis. kn
Stanje na 1.1.2015.	4.808
Povećanje obveza	9.028
Smanjenje obveza (plaćanje)	-10.314
Promjene deviznog tečaja	-24
Stanje na 31.12.2015.	3.498
Stanje na 1.1.2016.	3.498
Povećanje obveza	8.604
Smanjenje obveza (plaćanje)	-10.052
Promjene deviznog tečaja	-41
Stanje na 31.12.2016.	2.009

Tablica 65: Obveze po osnovi poslova reosiguranja s povezanim društвima (kretanje)

	Rezultat transakcija po osnovi reosiguranja ⁴⁹	
	2016.	2015.
	tis. kn	tis. kn
Razgraničena premija reosiguranja	-28.024	-29.876
Premije predane u reosiguranje	-27.865	-28.968
Promjena prijenosne premije. Udio reosiguranja	-159	-908
Razgraničene štete. Udio reosiguranja	8.654	14.109
Likvidirane štete. Udio reosiguranja	8.869	8.770
Promjena pričuve za štete. Udio reosiguranja	-215	5.339
Primljene provizije iz reosiguranja	8.954	8.871
Primljeni udjeli u dobiti iz reosiguranja	1.439	2.300
Saldo iz poslova reosiguranja	-8.977	-4.596

Tablica 66: Rashodi i prihodi iz transakcija po osnovi poslova reosiguranja s povezanim društвima u izvještajnoj godini

Povezane osobe

Povezanim osobama smatraju se članovi Nadzornog odbora, Uprave i prokuristi.

Članovima Nadzornog odbora nisu isplaćene nikakve naknade.

Obveze prema članovima Uprave i prokuristima iskazane na dan bilance odnose se na obračunate i neisplaćene plaće za mjesec prosinac.

⁴⁸ Obveze iz poslova reosiguranja s povezanim društвima

⁴⁹ Rezultat transakcija s povezanim društвima po osnovi poslova reosiguranja

Iskazani rashodi za članove Uprave i prokuriste odnose se na plaće i uplaćene doprinose za obvezno mirovinsko osiguranje. Uplaćeni doprinosi za mirovinsko osiguranje za članove Uprave iznosili su 375.066,50 kuna (2015.: 368.736,13 kuna), za prokuriste 147.243,07 kune (2015.: 219.264,72 kune).

	Potraživanja	Obveze	Rashodi	Prihodi
	Nad dan bilance		U izvještajnoj godini	
	tis. Kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn
2016.				
Ukupno		262	4.257	
Članovi Nadzornoga odbora				
Članovi Uprave		205	3.389	
Prokuristi		57	868	
2015.				
Ukupno		288	4.576	
Članovi Nadzornoga odbora				
Članovi Uprave		206	3.292	
Prokuristi		82	1.284	

Tablica 67: Otvorena potraživanja, obveze na dan bilance i rashodi i prihodi iz transakcija s povezanim osobama u izvještajnoj godini

Bivšim članovima Uprave ili bivšim prokuristima nisu isplaćene ni plaće niti bilo kakve druge novčane naknade (uključujući plaćanja za mirovinu).

Na dan bilance nisu postojala jamstva za članove Uprave i Nadzornog odbora.

Zagreb, veljača 2017.

Uprava

Igor Pureta, mag. ing., MBA
predsjednik Uprave

Mag. Gerald Gröstenberger, MBA
član Uprave

Nataša Kapetanović, dipl. ing.
članica Uprave

Imovina za pokriće tehničkih pričuva

Imovina za pokriće matematičke pričuve i traženo pokriće

	Iznos tis. kn
1 Državne obveznice	2.346.190
2 Korporativne obveznice	
3 Dionice i poslovni udjeli	116.048
4 Investicijski fondovi	25.205
7 Novac i depoziti	1.029
8 Hipoteke i zajmovi	16.713
9 Nekretnine	92.474
18 Ukupno imovina za pokriće (Σ 1-17)	2.597.659
19 Pričuve za prijenosne premije	
20 Matematičke pričuve	2.359.357
21 Pričuve šteta	17.796
24 Druge tehničke pričuve prema računovodstvenim propisima	
25 Traženo pokriće (Σ 19-24)	2.377.153
26 Višak/manjak imovine za pokriće (18-25)	220.505

Tablica 68: Imovina za pokriće matematičke pričuve i traženo pokriće

Ročna usklađenost

	Ulaganja za po- kriće	Traženo pokriće
	tis. Kn	tis. kn
Ukupno	2.597.659	2.377.153
<1 godine	26.234	188.651
1-3 godine	859.108	428.615
3-5 godina	306.254	451.249
5-10 godina	1.197.542	725.029
10-15 godina		265.003
15-20 godina		165.419
>20 godina ⁵⁰	208.522	153.188

Tablica 69: Imovina za pokriće matematičke pričuve i traženo pokriće. Ročna usklađenost

⁵⁰ Za nekretnine se podrazumijeva ročnost dulja od 20 godina.

Imovina za pokriće tehničkih pričuva osim matematičke pričuve i traženo pokriće

	Iznos tis. kn
1 Državne obveznice	278.057
2 Korporativne obveznice	4.200
3 Dionice i poslovni udjeli	
4 Investicijski fondovi	1.546
7 Novac i depoziti	
8 Hipoteke i zajmovi	205
9 Nekretnine	
18 Ukupno imovina za pokriće (Σ 1-17)	284.007
19 Pričuve za prijenosne premije	56.313
20 Matematičke pričuve	
21 Pričuve šteta	187.209
24 Druge tehničke pričuve prema računovodstvenim propisima	150
25 Traženo pokriće (Σ 19-24)	243.672
26 Višak/manjak imovine za pokriće (18-25)	40.335

Tablica 70: Imovina za pokriće tehničkih pričuva osim matematičke pričuve i traženo pokriće

Ročna usklađenost

	Ulaganja za po- kriće	Traženo pokriće
	tis. kn	tis. kn
Ukupno	284.007	243.672
<1 godine	1.546	120.104
1-3 godine	186.686	57.363
3-5 godina	42.719	33.216
5-10 godina	19.612	32.989
10-15 godina	33.445	
15-20 godina		
>20 godina ⁵¹		

Tablica 71: Imovina za pokriće tehničkih pričuva osim matematičke pričuve i traženo pokriće. Ročna usklađenost

⁵¹ Za nekretnine se podrazumijeva ročnost dulja od 20 godina.

Korporativno upravljanje

Održivo i odgovorno korporativno upravljanje smatra se preduvjetom za dugoročno ispunjavanje zah-tjeva svih interesnih skupina kojima je u interesu uspješno poslovanje Društva.

Društvo primjenjuje u potpunosti zakonsku, regulatornu i internu regulativu kojom se osigurava os-tvarivanje navedenoga cilja. U nastavku je sažetak odredbi koje uređuju način rada pojedinih tijela u Društvu.

Glavna skupština

Dioničar ostvaruje pravo glasa na Glavnoj skupštini koja se održava u Hrvatskoj.

Glavnu skupštinu saziva Uprava ili Nadzorni odbor najmanje jednom godišnje. Glavna skupština odlu-čuje o finansijskim izvještajima, upotrebi dobiti i davanju razrješnice članovima Uprave i Nadzornog odbora. Glavna skupština odlučuje i o izboru i imenovanju revizora uz podršku Revizijskog odbora kada je to potrebno.

Suradnja Nadzornoga odbora i Uprave

Suradnja između Nadzornog odbora i Uprave temelji se na uzajamnom povjerenju i uvažavanju.

Uprava vodi poslove Društva i dužna je uključiti Nadzorni odbor u donošenje odluka odnosno priba-viti suglasnost Nadzornog odbora za poduzimanje određenih poslova. U Poslovniku o radu Nadzornog odbora i Poslovniku o radu Uprave uređen je način njihove suradnje.

Uprava donosi godišnji poslovni plan koji usvaja Nadzorni odbor. Uprava redovito izvješćuje Nadzorni odbor o realizaciji poslovnog plana i analizira odstupanja.

Odbor za sustav upravljanja

Odlukom Uprave osnovan je Odbor za sustav upravljanja koji je započeo s radom 1.1.2015. Navedeno tijelo raspravlja o pitanjima koja su od značaja s gledišta upravljanja rizicima i drugim pitanjima koja se ne mogu direktno ubrojiti u poslove iz nadležnosti Uprave.

Članovi Odbora za sustav upravljanja su članovi Uprave, nositelji ključnih funkcija (funkcija upravlja-nja rizicima, funkcija praćenja usklađenosti, funkcija unutarnje revizije, aktuarska funkcija) i voditelji sljedećih organizacijskih jedinica:

- Odjela za računovodstvo i financije
- Odjela informatike, u svojstvu koordinatora za izdvojene poslove
- Odjela za upravljanje ljudskim potencijalima.

Odbor je održao redovite sjednice kako je predviđeno Poslovnikom o radu Odbora za sustav upravlja-nja.

Izvještaj o rizicima

Opis glavnih rizika i neizvjesnosti s kojima se Društvo suočava

Poslovanje Društva odvijalo se i 2016. godine u zahtjevnim ekonomskim uvjetima. Tržišta kapitala bježila su nastavak pada prinosa, što u životnim osiguranjima nameće posebne zahtjeve – ulaganje skladno rizičnom profilu Društva u uvjetima nižih prinosa i nužnosti ostvarenja garantirane računske kamate po ugovorima.

Upravljanje poslovanjem s izraženim senzibilitetom za rizike u središtu je svake gospodarske aktivnosti usmjerene na postizanje trajnog učinka. Sustavi koji podržavaju upravljanje rizicima stoga moraju biti učinkoviti.

Ciljevi i strategije upravljanja rizicima

Glavna poslovna svrha društva za osiguranje je preuzimanje rizika uz naknadu. Stoga je važno da portfelj Društva ima visok stupanj transparentnosti, kako bismo mogli točno poznavati i vrednovati preuzete rizike.

Pod upravljanjem rizicima podrazumijevaju se sve mjere za prepoznavanje i smanjenje rizika, kojima je Društvo izloženo kao društvo za obavljanje djelatnosti osiguranja i pružanje finansijskih usluga, da-kle sveukupnost smjernica koje su međusobno usklađene i koordinirane, mjera i postupaka za prepoznavanje, nadziranje i obranu od rizika.

Promjenom zakonskih, ekonomskih i političkih uvjeta mogu se naravno promijeniti i pojedinačni rizici i njihovo vrednovanje unutar poduzeća. U tom smislu se upravljanje rizicima treba promatrati kao dinamičan proces. Na taj način moguće je svjesno i ciljano prihvatanje rizika i njihovo sistematično vrednovanje, upravljanje, nadziranje kao i pripremanje alternativnih mjera, kako bi se protiv potencijalnih štetnih događaja moglo pravovremeno postupati.

Sustavom upravljanja rizicima koji je individualno prilagođen Društvu te učinkovitim procesima kontrole moguće je postizanje kako finansijskih i strateških ciljeva Društva te osiguravanje kontinuiteta poslovanja, tako i ispunjenje zakonski utvrđene granice solventnosti.

Organizacija upravljanja rizicima

Uprava Društva odgovorna je za uspostavu i primjenu sustava upravljanja rizicima kao i upravljanje rizicima poduzeća.

U organizaciju upravljanja rizicima uključene su sve razine rukovođenja u Društvu. Rukovodeće osobe su kao upravitelji rizika odgovorne i za identifikaciju, vrednovanje i upravljanje rizicima unutar njihovog vlastitog područja odgovornosti. Pri tome je stavljen poseban naglasak na jasno raspoređivanje značajnih pojedinačnih rizika imenovanim upraviteljima rizika.

Uprava prikuplja pojedinačne izvještaje i upozorenja na rizike od upravitelja rizika, analizira ih i vrednuje zajedno s odgovornom osobom za upravljanje rizicima. Osim toga se redovito održavaju konzultacije sa stožerom za rizike koji je osnovan u koncernu.

Interna revizija kao operativno neovisna instancija nadzire po nalogu Uprave postojeće strukture i procese kao i poštivanje zahtjeva postavljenih od strane nadzornog tijela. Ona pruža stručnu podršku Upravi u postizanju ciljeva poduzeća tako što vrednuje učinkovitost upravljanja rizicima, internih kontrola i procesa rukovođenja i nadziranja, te pridonosi optimiranju navedenih procesa.

Izvješćivanje o rizicima

Pojedinačni upravitelji rizika provode vrednovanje rizika u redovitim i utvrđenim vremenskim razmacima. Osim toga je predviđeno trenutačno izvješćivanje u slučaju dostizanja definiranog praga vrijednosti. Procjene rizika i razlozi koji su doveli ili mogli dovesti do nastupa određenog rizika po potrebi se analiziraju s upraviteljima rizika i predstavljaju osnovu za izvješćivanje o rizicima, koje se dijeli prema povodu za izvješćivanje.

S jedne strane izrađuje se ukupna procjena rizika koji se odnose na budućnost, a s druge strane vrši se redovito izvješćivanje retrospektivno o rizicima koji su zaista nastupili u prošlosti.

Komunikacija o rizicima

Komunikacija o rizicima predstavlja važan oslonac u svakom sustavu upravljanja rizicima. Što se više informacija i činjenica u kontekstu upravljanja rizicima razmijeni s našim upraviteljima rizika, to će biti uspješnije prepoznavanje potencijalnih rizika u svakodnevnom radu i vlastitim područjima odgovornosti. U sklopu sastanaka i radionica kontinuirano se prosljeđuju relevantne informacije iz područja upravljanja rizicima.

Značajni rizici

Podjela značajnih rizika koji se odnose na Društvo u nadređene kategorije rizika ima za svrhu učinkovitije upravljanje rizicima.

Rizik osiguranja

Rizik osiguranja u neživotnim osiguranjima u bitnome predstavlja rizik gubitka ili nepovoljne promjene vrijednosti obveza iz osiguranja zbog neodgovarajućih prepostavki u svezi oblikovanja premija i pričuva.

Mjera koju Društvo poduzima protiv rizika izrazito velikih izdataka za štete uslijed izvanrednih štetnih događaja je primjena odgovarajuće politike reosiguranja. Osim toga, ne analiziraju se samo preuzete rizike na osnovi pojedinačnih rizika nego se dodatno ispituje izloženost (*exposures*) Društva događjima koji mogu pogoditi veliki broj preuzetih rizika.

Neživotna osiguranja

U skupinama rizika osiguranje od posljedica nesretnog slučaja i osiguranje elementarnih šteta ugovoren je za slučaj nastupa eventualne kumulacije događaja ili iznadprosječne visine šteta odgovarajuće neproporcionalno reosiguranje s limitiranim samopridržajem.

Kako bi se dalekosežno isključio rizik platne nesposobnosti reosiguravatelja, Društvo raspoređuje poslove reosiguranja neposredno ili posredno, daljinjim preraspoređivanjem na razini koncerna, na veliki broj međunarodnih društava za reosiguranje, koja sva, bez iznimke, imaju izvrstan bonitet.

Životna osiguranja

Osiguravateljni rizici u životnim osiguranjima su biometrijski rizik, rizik odustanka i rizik kamatnog jamstva.

Pažljivim razvojem proizvoda i stalnim aktuarskim analizama Društvo osigurava da korišteni temelji za izračun budu adekvatni i sadržavaju dovoljne sigurnosne marže. Neželjene, veće promjene rezultata rizika dodatno se sprečavaju primjenom odgovarajuće politike reosiguranja.

Rizici ulaganja

Rizik ulaganja kapitala obuhvaća u prvom redu kreditni rizik, rizik likvidnosti i tržišni rizik.

Kapitalno ulaganje Društva temelji se u prvom redu na formiranju djelotvornih portfelja i pri tome se vodi računa o cjelokupnoj izloženosti riziku poduzeća. Sukladno utvrđenoj strategiji, čiju provedbu prati interna revizija, vrši se široka disperzija ulaganja u odgovarajuće tržišne segmente (*benchmark*).

Strukturirani proizvodi koriste se s ciljem troškovne učinkovitosti i poboljšanja profila rizičnosti samo u okviru strateški odabrane alokacije imovine. Pri utvrđivanju dopuštenog volumena u obzir se uzima povećani stupanj rizičnosti predviđenih kategorija imovine.

Ulaganja za račun i rizik vlasnika polica životnog osiguranja nisu uključena u razradu rizika ulaganja u nastavku s obzirom da kod ovih ulaganja investicijski rizik snosi ugovaratelj osiguranja.

Kreditni rizik

Kreditni rizik definira se kao rizik kojem je Društvo izloženo u slučaju da druga ugovorna strana ne može ispuniti svoju obvezu plaćanja. Rizik boniteta valja promatrati kao oblik kreditnog rizika i predstavlja opasnost da se bonitet korisnika kredita pogorša nakon početka korištenja kredita ili nakon kupnje neke vrijednosnice. Društvo se protiv rizika boniteta osigurava primjenom strogih uvjeta u pogledu kreditnog rejtinga koje izabrani izdavatelji vrijednosnica moraju ispunjavati.

Ukupna izloženost riziku nenaplativosti (“total credit risk exposure”)

Tablica 72 prikazuje sukladno MSFI-ju 7.36 (a) maksimalni rizični potencijal pojedinačnih stavki bilance, uključujući eventualne derivativne finansijske instrumente. Pri tome nisu uzeti u obzir mogući ublažavajući učinci „netiranja“ ili sličnih sporazuma.

	2016. tis. kn	2015. tis. kn
Ukupno	3.141.845	2.921.677
Finansijski instrumenti	3.141.845	2.921.677
Finansijski instrumenti bez derivativnih finansijskih instrumenata	3.141.845	2.921.677
Finansijski instrumenti koji se drže do dospjeća (HTM)	968.338	958.674
Ulaganja raspoloživa za prodaju (AFS)	2.113.131	1.880.519
Ulaganja po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (FV P/L)		
Depoziti, zajmovi i potraživanja (LAR)	41.773	64.397
kao dio stavke Ostala ulaganja	21.957	26.165
Zajmovi i potraživanja (LAR) ⁵²	19.816	38.233
Novac u banci	18.602	18.087
Derivativni finansijski instrumenti		

Tablica 72: Kreditni rizik. Ukupna izloženost riziku nenaplativosti

⁵² Isključivo potraživanja; umanjeno za interne odnose

Rizik nenaplativosti prema bonitetu

Kvaliteta kreditnog rizika finansijskih instrumenata navedena je sukladno MSFI-ju 7.36 (c).

	AAA do A- tis. kn	BBB+ do BBB- tis. kn	BB+ i niže tis. kn	Bez ocjene tis. kn
Ukupna izloženost riziku nenaplativosti			2.982.213	159.632
Finansijski instrumenti			2.982.213	159.632
Finansijski instrumenti bez derivativnih finansijskih instrumenata			2.982.213	159.632
Ulaganja koja se drže do dospijeća (HTM)			968.338	
Ulaganja raspoloživa za prodaju (AFS)			1.975.456	137.675
Ulaganja po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (FV P/L)				
Depoziti, zajmovi i potraživanja (LAR)			19.816	21.957
kao dio stavke Ostala ulaganja				
Zajmovi i potraživanja (LAR) ⁵³				21.957
Novac u banci			19.816	
Derativni finansijski instrumenti			18.602	

Tablica 73: Kredini rizik. Bonitet

Kreditni rejting finansijskih instrumenata prikazanih u gornjoj tablici je tzv. *composite* rejting. *Composite* rejting je prosjek ocjena kreditnog rizika od strane četiriju agencija za ocjenu kreditnog rizika, a to su Moody's⁵⁴, S&P⁵⁵, Fitch⁵⁶ i DBRS⁵⁷, pri čemu ocjene svih četiriju agencija ulaze ravnopravno u prosjek. *Composite Rating* je konzervativni kreditni rejting, jer se u slučaju kada se ocijenjeni rejting nalazi između dviju kategorija kreditnog rejtinga, automatski dodjeljuje slabiji rejting.

Composite Rating nije raspoloživ ako je obveznica vrednovana samo od strane jedne agencije za ocjenu kreditnog rejtinga. U tom slučaju konzultira se kao druga po redu agencija S&P, kao treća Moody's, zatim Fitch. Finansijski instrumenti bez ocjene su kao takvi i navedeni.

Analiza dospjelih a nenaplaćenih ulaganja i potraživanja

Sukladno MSFI-u 7.36 (c)-(d) ne daje se tabelarni prikaz dospjelih a nenaplaćenih ulaganja i potraživanja za koje još nije izvršeno umanjenje vrijednosti.

Stavke navedene u bilanci za koje nije izvršen ispravak vrijednosti još nisu dospjele a nenaplaćene.

Rizik likvidnosti

Rizikom likvidnosti smatra se rizik nemogućnost podmirenja kratkoročnih ili budućih obveza plaćanja ili mogućnost njihovog podmirenja ali samo pod izmijenjenim uvjetima. Jedan dio rizika likvidnosti čini i opasnost, da se sredstva za refinanciranje u slučaju poteškoća s likvidnošću mogu osigurati samo uz veću kamatnu stopu ili da pojedine oblike imovine nije moguće transformirati u novac bez gubitka.

⁵³ Isključivo potraživanja; umanjeno za interne odnose

⁵⁴ Moody's Investors Service, New York

⁵⁵ Standard and Poor's Corporation, New York

⁵⁶ Fitch Ratings, New York i London

⁵⁷ DBRS Ltd. (ranije Dominion Bond Rating Service), Toronto

Društvo upravlja likvidnošću na način da u svakom trenutku ima na raspolaganju dovoljno sredstava da može u roku ispuniti svoje obveze. Središnja riznica dobiva od stručnih odjela podatke na dnevnoj bazi o obavljenim transakcijama koje se odnose na pojedinačnu organizacijsku jedinicu Društva. Finansijskim planiranjem odnosno planom novčanih primitaka i izdataka (*cash flow*) za dugoročno razdoblje u kojem se uzima u obzir kretanje obveza iz osiguranja tako se problemi s likvidnošću mogu izbjegći i prije njihovog nastanka.

Ostvareni prihodi od kapitalnih ulaganja mogu se pretežitim dijelom iskoristiti za ponovno ulaganje.

Finansijski plan za petogodišnje razdoblje u kojem je uzeto u obzir kretanje obveza iz osiguranja ima za cilj izbjegavanje rizika likvidnosti Društva.

Tržišni rizici⁵⁸

Tržišni rizici također imaju važnu ulogu. Oni predstavljaju rizike od gubitka u portfelju vrijednosnih papira koji nastaju kao posljedica promjene cijena na tržištu. Tržišni rizici relevantni za Društvo su u pravilu valutni rizik, rizik promjene kamatne stope i rizik pada cijene dionica.

Rizik promjene kamatne stope

Društvo je ulaganjem u ukamative finansijske instrumente izloženo riziku promjene kamatne stope.

Tablica 74 prikazuje profil kamatonosnih finansijskih instrumenata na dan bilance.

	2016.		2015.	
	S fiksnom kamatom	S promj. kamatom ⁵⁹	S fiksnom kamatom	S promj. kamatom ⁵⁹
	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn
Ukupno	2.969.463		2.757.861	
Obveznice	2.947.994		2.732.185	
Ulaganja koja se drže do dospijeća (HTM)	968.338		958.674	
Ulaganja raspoloživa za prodaju (AFS)	1.979.656		1.773.510	
Ulaganja po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (FV P/L)				
Depoziti, zajmovi i potraživanja (LAR)	21.469		25.677	
Depoziti	4.551		5.923	
Zajmovi	16.918		19.754	

Tablica 74: Tržišni rizici. Rizik promjene kamatne stope

⁵⁸ Nazivaju se još i cjenovni rizici.

⁵⁹ S promjenjivom kamatom

Valutni rizik

Društvo vrši ulaganja u načelu u valutnoj i po mogućnosti ročnoj usklađenosti s preuzetim obvezama.

	Životna osiguranja				Neživotna osiguranja			
	Aktiva		Pasiva		Aktiva		Pasiva	
	Ukupno	Ulaganja (D) ⁶⁰	Ukupno	Tehničke pričuve (C) ⁶⁰	Ukupno	Ulaganja (D) ⁶⁰	Ukupno	Tehničke pričuve (C) ⁶⁰
	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn
2016.								
Ukupno	3.075.967	2.935.789	3.075.967	2.382.955	484.828	380.852	484.828	294.511
HRK	272.579	213.214	450.838		267.469	220.455	432.527	254.776
EUR	2.803.387	2.722.575	2.625.129	2.382.955	217.359	160.396	52.301	39.735
ostale valute								
2015.								
Ukupno	2.790.560	2.602.361	2.790.560	2.316.675	486.856	363.106	486.856	305.066
HRK	162.624	101.024	288.944		270.496	207.710	432.380	263.058
EUR	2.627.936	2.501.337	2.501.616	2.316.675	216.359	155.396	54.476	42.008
ostale valute								

Tablica 75: Tržišni rizici. Valutni rizik

Napomena:

Ulaganja u zemljišta i građevinske objekte iskazuju se isključivo u kunama.

Rizik pada cijene dionice

Kod ulaganja na tržišta dionica rizik se diverzificira putem selekcije vrijednosnih papira specifičnih za Apojedinu gospodarsku granu i regiju odnosno putem osnovne selekcije vrijednosnih papira. Osim toga, rizik bi se mogao dodatno smanjiti korištenjem derivativnih finansijskih instrumenata. Društvo nadzire koncentraciju rizika u svom dioničkom portfelju prema regijama.

	2016.	2015.
	tis. kn	tis. kn
Ukupno	103.617	79.265
Republika Hrvatska	185	207
Zemlje članice Europske unije (bez RH)	70.941	51.262
Zemlje izvan Europske unije	32.490	27.796

Tablica 76: Tržišni rizici. Rizik pada cijene dionice

Ulaganja u vlasničke vrijednosne papire čine udjeli u fondovima, a prikaz obuhvaća zemlje iz kojih dolaze važniji dionički portfelji pojedinih fondova (Tablica 76).

Rizična vrijednost (VaR)

Izloženost investicijskog portfelja nadređenom tržišnom riziku izračunava se na razini koncerna primjenom VaR-metode. Rizična vrijednost pokazatelj je kojim se mjeri maksimalni potencijalni gubitak jedne određene pozicije rizika s određenom vjerojatnošću unutar određenog vremenskog horizonta.

Izračun se vrši na osnovi podataka iz prošlosti i korelacije iz posljednjih pet kalendarskih godina promatrano za razdoblje držanja od jedne godine. Na temelju tih podataka provode se Monte-Carlo-simulacije, kako bi se izmjerila izloženost riziku određenog portfelja.

U izračun su uključeni opcionalni poslovi u skladu s kategorizacijom „underlyinga“ na koje su vezani.

⁶⁰ Slovo u zagradi odnosi se na oznaku pozicije u shemi Bilance

Tablica 77 prikazuje pokazatelje rizične vrijednosti pri čemu su uzete u obzir različite razine pouzdanosti.

	Razina pouzdanosti	Kamatni rizik	Dionički rizik	Diverzifikacija ⁶¹	Ukupno
		tis. kn	tis. kn	tis. kn	tis. kn
2016.					
Niska	95,0%	-142.609	-20.783	23.993	-139.399
Srednja	97,0%	-171.840	-24.805	27.404	-169.241
Visoka / obvezno se primjenjuje	99,5%	-257.951	-36.652	37.453	-257.150
2015.					
Niska	95,0%	-101.718	-15.729	18.441	-99.006
Srednja	97,0%	-130.059	-18.781	21.079	-127.762
Visoka / obvezno se primjenjuje	99,5%	-213.645	-27.773	28.947	-212.471

Tablica 77: Rizična vrijednost

Prikazana rizična vrijednost s razinom pouzdanosti od 99,50% daje statistički izračun tržišnog rizika pri vjerojatnosti nastupa tog rizika jednom u 200 godina.

Operativni rizici

Informacijska tehnologija i sustav računalne obrade podataka

Društvo je kao moderno društvo za osiguranje ovisno o učinkovitom funkcioniranju sustava računalne obrade podataka. Posljedice pogrešaka u poslovanju, programiranju i primjeni sustava računalne obrade podataka moraju se isključiti u najvećoj mogućoj mjeri. To se osigurava prvenstveno implementacijom infrastrukture koja je jedinstvena za cijeli koncern i brigom o sustavu iz središnjice.

U svrhu osiguranja vlastite računalne mreže od štetnih utjecaja izvana na razini koncerna je implementiran kompleksan koncept sigurnosti. Infrastrukturnim poboljšanjem koje je provedeno 2007. godine i prostornom odvojenošću lokalnog računovodstva i računovodstva koncerna rizik od uništenja odnosno neraspoloživosti informacijskog sustava značajno je smanjen. Istovremeno je kroz tehničku doradu postignuto dodatno poboljšanje učinkovitosti.

Radnici

Radnici Društva imaju temeljita stručna znanja stečena kroz naše strukturirane i modularno ustrojene programe edukacije i usavršavanja, te za nas kao društvo za pružanje finansijskih usluga predstavljaju izrazito važan kapital. Kroz veliki broj internih edukacijskih programa u okviru suvremeno organiziranog Odjela za razvoj ljudskih resursa radnicima zaposlenima u prodaji i internim odjelima prenose se znanja specifična za pojedinačno radno mjesto kao i znanja koja nadilaze okvire pojedine struke.

⁶¹ Učinak diversifikacije definira se kao razlika gubitaka kod promatranja ukupnog portfelja u odnosu na pojedinačno promatranje razreda imovine.

Izvještaj upravitelja matematičke pričuve i ovlaštenog aktuara

Izvještaj upravitelja matematičke pričuve

Izvještaj o ispravnosti obračuna matematike pričuve

Potvrđujem da je matematička pričuva *GRAWE HRVATSKA D.D.* na 31.12.2016. formirana u skladu s preuzetim obvezama Društva i izračunata u skladu s Pravilnikom o minimalnim standardima, načinu obračuna i mjerilima za matematičku pričuvu životnih osiguranja i drugih osiguranja za koja se obračunava matematička pričuva Hrvatske agencije za nadzor finansijskih usluga.

Izvještaj o ulaganju matematičke pričuve

Potvrđujem da su sredstva matematičke pričuve na 31.12.2016. uložena u skladu s preuzetim obvezama *GRAWE HRVATSKA D.D.* te u skladu s člankom 180. (3) Zakona o osiguranju.

Zagreb, 3. veljače 2017.

Upraviteljica matematičke pričuve

mr. Valentina Car, prof.

Iz izvještaja ovlaštenog aktuara

Mišljenje aktuara o obračunu matematičke pričuve

Potvrđujem da je matematička pričuva *GRAWE HRVATSKA D.D.* na 31.12.2016. obračunata u skladu s važećim propisima i Pravilnikom o Minimalnim standardima, načinu obračuna i mjerilima za matematičku pričuvu životnih osiguranja i drugih osiguranja za koja se obračunava matematička pričuva te u skladu s načelima struke osiguranja i načelima aktuarske struke.

Bruto iznos matematičke pričuve životnih osiguranja na 31.12.2016. iznosi 2.358.935.753 kune od čega su 358.050 kuna udio reosiguranja. Bruto iznos matematičke pričuve zdravstvenih osiguranja na 31.12.2016. iznosi 887.511 kuna od čega su HRK 108.266 kuna udio reosiguranja.

Bruto iznos posebne pričuve životnih osiguranja kod kojih ugovaratelj osiguranja preuzima investicijski rizik na 31.12.2016. iznosi 74.419.707 kuna.

Mišljenje aktuara o obračunu prijenosne premije

Potvrđujem da su prijenosne premije *GRAWE HRVATSKA* na 31.12.2016. obračunate u skladu s Pravilnikom o minimalnim standardima, načinu obračuna i mjerilima za obračun pričuva za prijenosne premije, aktima Društva te načelima struke osiguranja i načelima aktuarske struke.

Pričuve za prijenosne premije dopunskih osiguranja uz osiguranje života na dan 31.12.2016. iznose 1.886.726 kuna od čega udio reosiguranja iznosi 314.937 kuna.

Bruto prijenosna premija u ostalim vrstama osiguranja na 31.12.2016. iznosi 60.439.077 kuna od čega su 5.697.609 kuna udio reosiguranja. Od toga na zdravstvena osiguranja za koja se ne obračunava matematička pričuva otpada bruto pričuva za prijenosne premije od 414.599 kuna. Udio reosiguranja iznosi 64.642 kune.

Mišljenje aktuara o pričuvama šteta

Potvrđujem da su pričuve šteta *GRAWE HRVATSKA D.D.* na 31.12.2016. izračunate s posebnim oprezom i u skladu s Pravilnikom o Minimalnim standardima, načinu obračuna i mjerilima za izračun pričuva šteta, aktima Društva te načelima struke osiguranja i načelima aktuarske struke.

Bruto pričuve šteta u skupini neživotnih osiguranja (bez pričuve šteta za nastale, a neprijavljene štete) na 31.12.2016. iznose 172.808.281 kuna. Od toga udio reosiguranja iznosi 40.316.259 kuna. Regresna potraživanja iznose 922.573 kune.

Bruto pričuve šteta u skupini životnih osiguranja (bez pričuva šteta za nastale, a neprijavljene štete) iznose 17.189.529 kuna, od čega su 350.797 kuna udio reosiguranja.

Ukupna pričuva šteta za nastale a neprijavljene štete iznosi u skupini neživotnih osiguranja 60.226.300 kuna (od toga 9.494.631 kuna na teret reosiguravatelja), a u skupini životnih osiguranja 4.942.986 kuna; tu nema udjela reosiguravatelja.

Zagreb, 3. veljače 2017.

Ovlaštena aktuarka

mr. Valentina Car, prof.

Mišljenje neovisnog revizora

Izvještaj dioničarima GRAWE Hrvatska d.d., Zagreb

Mišljenje

Obavili smo reviziju priloženih godišnjih finansijskih izvještaja Društva GRAWE Hrvatska d.d. („Društvo“) koji obuhvaćaju izvještaj o finansijskom položaju (Bilancu) na dan 31. prosinca 2016., izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti (Račun dobiti i gubitka), izvještaj o promjenama kapitala, izvještaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu te bilješke uz finansijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi godišnji finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju finansijski položaj Društva GRAWE Hrvatska d.d. na dan 31. prosinca 2016. godine, njegovu finansijsku uspješnost i novčane tokove za tada završenu godinu u skladu sa Zakonom o računovodstvu i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MRS) koji su usvojeni u Europskoj Uniji.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Zakonom o računovodstvu, Zakonom o reviziji i Međunarodnim revizijskim standardima (MRS-evima). Naše odgovornosti prema tim standardima su podrobniјe opisane u našem izvješću neovisnog revizora u odjeljku o revizorovim odgovornostima za reviziju godišnjih finansijskih izvještaja. Neovisni smo od Društva u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovođe (Kodeks IESBA) i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s Kodeksom IESBA. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za mišljenje.

Ostale informacije u godišnjem izvješću

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije sadrže informacije uključene u godišnje izvješće, ali ne uključuju godišnje finansijske izvještaje i naše izvješće neovisnog revizora o njima.

Naše mišljenje o godišnjim finansijskim izvještajima ne obuhvaća ostale informacije, osim u razmjeru u kojem je to izričito navedeno u dijelu našeg izvješća neovisnog revizora pod naslovom Izvješće o drugim zakonskim zahtjevima, i mi ne izražavamo bilo koji oblik zaključka s izražavanjem uvjerenja o njima.

U vezi s našom revizijom godišnjih finansijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i, u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne godišnjim finansijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenih u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane. Ako, temeljeno na poslu kojeg smo obavili, zaključimo da postoji značajni pogrešni prikaz tih ostalih informacija, od nas se zahtijeva da izvjestimo tu činjenicu. U tom smislu mi nemamo ništa za izvjestiti.

Odgovornost Uprave i onih koji su zaduženi za upravljanje za godišnje finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje godišnjih finansijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja koji su usvojeni u Europskoj Uniji i za one interne kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja godišnjih finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju godišnjih finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezana s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava ili namjerava likvidirati Društvo ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovilo Društvo.

Revizorove odgovornosti za reviziju godišnjih finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li godišnji finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viša razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomске odluke korisnika donijete na osnovi tih godišnjih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRS-evima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- prepoznajemo i procjenujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza godišnjih finansijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakcije na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilazeњe internih kontrola.
- stječemo razumijevanje internih kontrol relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrol Društva.
- ocjenujemo primjerenoš korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava.

Revisorove odgovornosti za reviziju godišnjih finansijskih izvještaja (nastavak)

- zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvješću neovisnog revizora na povezane objave u godišnjim finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju.
- ocjenjujemo cijelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj godišnjih finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i održavaju li godišnji finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

Izvješće o drugim zakonskim i regulatornim zahtjevima izvještavanja

1. Prema našem mišljenju, temeljeno na poslovima koje smo obavili tijekom revizije, informacije u priloženom izvješću poslovodstva Društva za 2016. godinu usklađene su s priloženim godišnjim finansijskim izvještajima Društva za 2016. godinu;
2. Prema našem mišljenju, temeljeno na poslovima koje smo obavili tijekom revizije, priloženo izvješće poslovodstva Društva za 2016. godinu je sastavljeno u skladu sa Zakonom o računovodstvu.
3. Na temelju poznavanja i razumijevanja poslovanja Društva i njegova okruženja stečenog u okviru revizije, nismo ustanovili da postoje značajni pogrešni prikazi u izvješću poslovodstva Društva.
4. Sukladno Pravilniku Hrvatske agencije za nadzor finansijskih usluga o obliku i sadržaju finansijskih izvještaja društava za osiguranje i reosiguranje (NN 37/16 „Pravilnik”), a temeljeno na odredbama Zakona o osiguranju koje definiraju finansijsko izvještavanje, Uprava Društva je pripremila obrasce pod nazivom Izvještaj o finansijskom položaju Društva na dan 31. prosinca 2016., Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, Izvještaj o promjenama kapitala i Izvještaj o novčanom toku Društva za godinu koja je tada završila. Uprava Društva je odgovorna za pripremu tih obrazaca, te oni ne predstavljaju sastavni dio ovih finansijskih izvještaja, već sadrže informacije koje zahtijeva Pravilnik. Finansijske informacije u obrascima temelje se na finansijskim izvještajima Društva pripremljenima u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja, te su prilagođene odredbama Pravilnika.

Zagreb, 6. ožujka 2017.

Grant Thornton revizija d.o.o.

Mag. Marco Egger
direktor

Vedran Miloš, univ. spec. oec.
ovlašteni revizor

Izjava Uprave

Potvrđujemo prema našim najboljim saznanjima da godišnji finansijski izvještaji *GRAWE HRVATSKA D.D.*, sastavljeni sukladno važećim propisima, prikazuju istinito finansijski položaj, rezultate poslovanja i novčane tokove Društva, da Izvještaj Uprave prikazuje razvoj i rezultate poslovanja i položaj Društva na takav način da iz njega proizlazi istinit prikaz finansijskog položaja, rezultata poslovanja i novčanih tokova Društva, te da opisuje značajne rizike i neizvjesnosti kojima je Društvo izloženo.

Zagreb, veljača 2017.

Uprava

Igor Pureta, mag. ing., MBA
predsjednik Uprave

Mag. Gerald Gröstenberger, MBA
član Uprave

Nataša Kapetanović, dipl. ing.
članica Uprave

Popis kratica, slika i tablica

Kratice

AFS.....	available for sale (raspoloživo za prodaju)
FV P/L	fair value through profit and loss (po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka)
HTM.....	held to maturity (koji se drži do dospijeća)
IBNR	incurred, but not reported (nastale, a neprijavljene štete)
LAR.....	loans and receivables (zajmovi i potraživanja)
LAT.....	liability adequacy test (test adekvatnosti obveza)
MRS	Međunarodni računovodstveni standardi
MSFI.....	Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja
RBNS	reported, but not settled (prijavljene, ali još neriješene štete)
URR.....	unexpired risk reserve (pričuva za neistekle rizike)

Slike

Slika 1: Tržišni udjeli na tržištu osiguranja u Republici Hrvatskoj (ukupna premija)	9
Slika 2: Tržišni udjeli 2016. u životnim osiguranjima	9
Slika 3: Tržišni udjeli 2016. u neživotnim osiguranjima.....	10

Tablice

Tablica 1: Tržište osiguranja u Republici Hrvatskoj i Grawe Hrvatska d.d. (zaračunata bruto premija)....	8
Tablica 2: Zaračunata bruto premija i zarađena bruto premija (s uračunatim ispravkom vrijednosti premije osiguranja i promjenom bruto pričuva prijenosnih premija); podskupine osiguranja prema internoj podjeli	10
Tablica 3: Broj ugovora o osiguranju; podskupine osiguranja prema internoj podjeli	11
Tablica 4: Izdaci za osigurane slučajeve. Podskupine osiguranja prema internoj podjeli	11
Tablica 5: Saldo iz poslova reosiguranja	11
Tablica 6: Izdaci za obavljanje djelatnosti	12
Tablica 7: Pričuve za još nedodijeljene udjele u dobiti (dabit za sljedeću godinu i buduća razdoblja).	13
Tablica 8: Tehničke pričuve, neto	13
Tablica 9: Dobit i prijedlog Uprave o upotrebi dobiti	13
Tablica 10: Zemljišta i građevinski objekti koji služe za provođenje djelatnosti (knjigovodstvena vrijednost i tržišna vrijednost)	43
Tablica 11: Zemljišta i građevinski objekti koji služe za provođenje djelatnosti (kretanje)	43
Tablica 12: Zemljišta i građevinski objekti koji ne služe za provođenje djelatnosti (knjigovodstvena vrijednost i tržišna vrijednost)	43
Tablica 13: Zemljišta i građevinski objekti koji ne služe za provođenje djelatnosti (kretanje)	43
Tablica 14: Financijska imovina koja se drži do dospijeća (knjigovodstvena vrijednost i tržišna vrijednost).....	44
Tablica 15: Financijska imovina koja se drži do dospijeća (kretanje)	44
Tablica 16: Financijska imovina raspoloživa za prodaju	44
Tablica 17: Financijska imovina raspoloživa za prodaju (kretanje)	45
Tablica 18: Zajmovi i potraživanja (pod Financijska imovina)	45
Tablica 19: Zajmovi i potraživanja (pod Financijska imovina) (kretanje).....	45
Tablica 20: Depoziti kod kreditnih institucija (rokovi dospijeća)	45
Tablica 21: Zajmovi (rokovi dospijeća)	46
Tablica 22: Reklasifikacija financijskih instrumenata	47
Tablica 23: Potraživanja.....	50
Tablica 24: Potraživanja (rokovi dospijeća)	50
Tablica 25: Novac u banci i blagajni.....	51
Tablica 26: Odgođena porezna imovina	51
Tablica 27: Isplata dobiti (dividendi) u izvještajnom razdoblju (od dobiti prethodnog obračunskog razdoblja).....	52
Tablica 28: Zarada po dionici	52
Tablica 29: Tehničke pričuve (osim Posebne pričuve za životna osiguranja kod kojih ugavaratelj osiguranja snosi rizik ulaganja).....	53
Tablica 30: Matematička pričuva životnih osiguranja (kretanje)	54
Tablica 31: Pričuve šteta. Životna osiguranja (kretanje)	54
Tablica 32: Pričuva za još neriješene štete. Neživotna osiguranja (kretanje)	55

Tablica 33: Posebne pričuve za životna osiguranja kod kojih ugvaratelj osiguranja snosi rizik ulaganja	55
Tablica 34: Ostale obveze.....	56
Tablica 35: Položeni instrumenti osiguranja za obveze i potencijalne obveze	57
Tablica 36: Instrumenti osiguranja za potraživanja i potencijalna potraživanja	57
Tablica 37: Zarađene premije. Pregled	58
Tablica 38: Zarađene premije. Životna osiguranja	58
Tablica 39: Klasifikacija premije životnih osiguranja. Premije za pojedinačne i za grupne ugovore	59
Tablica 40: Klasifikacija premije životnih osiguranja. Jednokratno i obročno plaćanje premije.....	59
Tablica 41: Klasifikacija premije životnih osiguranja. Premije za ugovore sa i bez sudjelovanja osiguranika u dobiti.....	59
Tablica 42: Zarađene premije (bruto). Neživotna osiguranja	60
Tablica 43: Prihodi od ulaganja. Pregled	61
Tablica 44: Prihodi od ulaganja u finansijske instrumente i prihodi od ulaganja u zemljišta i građevinske objekte koji ne služe za obavljanje djelatnosti. Analitički prikaz.....	61
Tablica 45: Ostali prihodi od ulaganja. Analitički prikaz.....	62
Tablica 46: Troškovi ulaganja. Pregled	62
Tablica 47: Troškovi ulaganja u finansijske instrumente i troškovi ulaganja u zemljišta i građevinske objekte koji ne služe za obavljanje djelatnosti. Analitički prikaz	63
Tablica 48: Ostali troškovi ulaganja. Analitički prikaz	63
Tablica 49: Financijski rezultat ulaganja u finansijske instrumente i zemljišta i građevinske objekte koji ne služe za obavljanje djelatnosti.	64
Tablica 50: Financijski rezultat ulaganja matematičke pričuve.....	64
Tablica 51: Izdaci za osigurane slučajeve. Pregled	65
Tablica 52: Izdaci za osigurane slučajeve. Životna osiguranja.....	65
Tablica 53: Izdaci za osigurane slučajeve. Neživotna osiguranja	66
Tablica 54: Promjena matematičke pričuve i ostalih tehničkih pričuva.....	67
Tablica 55: Udio promjena deviznog tečaja u povećanju matematičke pričuve osiguranja.....	67
Tablica 56: Izdaci za obavljanje djelatnosti. Pregled	69
Tablica 57: Izdaci za obavljanje djelatnosti. Životna osiguranja.....	69
Tablica 58: Izdaci za obavljanje djelatnosti. Neživotna osiguranja	70
Tablica 59: Plaće, porezi i doprinosi iz i na plaće	71
Tablica 60: Naknade za usluge savjetovanja i reviziju godišnjih finansijskih izvještaja od strane revizorskog društva	71
Tablica 61: Kvota šteta, kvota troškova i kombinirana kvota. Na bazi bruto iznosa.....	72
Tablica 62: Ostali osiguravateljno-tehnički prihodi.....	72
Tablica 63: Trošak poreza na dobit	73
Tablica 64: Otvorena potraživanja, obveze na dan bilance i rashodi i prihodi iz transakcija s povezanim društvima u izvještajnoj godini.....	75
Tablica 65: Obveze po osnovi poslova reosiguranja s povezanim društvima (kretanje)	76
Tablica 66: Rashodi i prihodi iz transakcija po osnovi poslova reosiguranja s povezanim društvima u izvještajnoj godini.....	76
Tablica 67: Otvorena potraživanja, obveze na dan bilance i rashodi i prihodi iz transakcija s povezanim osobama u izvještajnoj godini	77
Tablica 68: Imovina za pokriće matematičke pričuve i traženo pokriće	79
Tablica 69: Imovina za pokriće matematičke pričuve i traženo pokriće. Ročna usklađenost.....	79
Tablica 70: Imovina za pokriće tehničkih pričuva osim matematičke pričuve i traženo pokriće	80

Tablica 71: Imovina za pokriće tehničkih pričuva osim matematičke pričuve i traženo pokriće. Ročna usklađenost	80
Tablica 72: Kreditni rizik. Ukupna izloženost riziku nenačinljivosti	85
Tablica 73: Kredini rizik. Bonitet.....	86
Tablica 74: Tržišni rizici. Rizik promjene kamatne stope	87
Tablica 75: Tržišni rizici. Valutni rizik	88
Tablica 76: Tržišni rizici. Rizik pada cijene dionice.....	88
Tablica 77: Rizična vrijednost	89

